

TKP
Konferansı
(BELGELER)

2003

SA

7456

[temel]
yayınlar

T K P
Konferansı
(Belgeler)

TEMEL YAYINLAR
Ankara

03 SA 7456

Birinci basım : Mart 1978

TEMEL YAYINLAR. Necatibey Cad. 27/29, Ankara.

İÇİNDEKİLER

- 7 Sunuş
- 11 TKP MERKEZ KOMİTESİ AÇIKLAMASI
- 13 Açıklama
- 17 KONFERANS BELGELERİ
- 19 TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Parti Konferansında Okuduğu Merkez Komitesi Raporu
- 79 TKP MK Politik Büro Üyesi A. Saydan Yoldaşın Parti Konferansında Okuduğu Parti Platformu
- 143 TKP Konferansında Onaylanan Platform Tezleri
- 155 TKP Konferansında Yapılan Diğer Konuşmalar
- 219 İ. Bilen Yoldaşın TKP Konferansında Yaptığı Kapanış Konuşması
- 225 KONFERANSIN YANKILARI

S U N U Ş

Türkiye Komünist Partisi'nin Türkiye'de yasal olarak çalışması yasaktır ve Türkiye, Komünist Partisi'nin yasaklandığı tek Avrupa ülkesidir. Ama bu yasak TKP'nin toplumun bütün kesimlerinde adından her geçen gün biraz daha çok söz edilen parti olmasını, etkinliğinin ve saygınlığının artmasını engelleyemiyor. Onbinler, yüzbinler, meydanlarda, sokaklarda, toplantılarda «141-142'ye hayır!», «Türkiye işçi sınıfı partisine, TKP'ye özgürlük!» diye haykırıyorlar. Ve geniş yığınların bu istemi, bugün, parlamento içinde, Bakanlar Kurulu'nda yankılanıyor. Öte yandan, gerici burjuva basını ve kimi «sol» çevrelerin basını, «TKP tefrikaları» yayınlamayı günlük uğraş haline getirdiler. Bugün artık açıkça bellidir ki, Türkiye Komünist Partisi'ne yönelen sağlı - «sol»lu saldırıların ortak zemini anti-komünizm ve anti-Sovyetizm'dir.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, bundan bir yıl kadar önce, 26 Şubat 1977 tarihinde bir açıklama yaparak TKP'nin «sert bir faşist terör ve derin gizlilik koşullarında» düzenlenen bir Konferans topladığını bildirdi. TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen

de, Yunanistan Komünist Partisi MK organı «Rizospastis» gazetesinde aynı gün yayınlanan demecinde bu Konferan'ın «Anadolu'nun göbeğinde, Konya ilinde» yapıldığını açıkladı. Bu açıklamalar dış ve iç basında geniş yankılar uyandırdı.

Temel Yayınlar, Türkiye Komünist Partisi Konferansı'nın belgelerini derleyerek, Konferans'ın bu birinci yıl dönümünde yayınlamayı yayıncılık işlevinin bir gereği saymıştır.

*

«TKP Konferansı (Belgeler)» başlığını taşıyan bu derleme üç bölümden oluşuyor. Birinci bölüm Konferans'ın yapıldığını duyuran 26 Şubat 1977 tarihli Merkez Komitesi Açıklaması'ndan ibaret. İkinci bölüm, bugüne kadar dünya kamuoyuna açıklanmış olan Konferans belgelerini, yani Merkez Komitesi Raporu'nu, Parti Platformu'nu, Platform Tezleri'ni, Konferans'ta yapılan diğer konuşmaları ve Kapanış Konuşması'nı içeriyor. Birinci ve İkinci bölümde yer alan belgeler, «Yeni Çağ» dergilerinden alınmıştır.

«Konferansın Yankıları» başlığını taşıyan üçüncü bölüm, Konferansın yurt dışında ve içerde yarattığı yankıların bir özetinden oluşuyor. Bu bölümdeki belgeler, Şubat 1977 tarihli

«Yeni Çağ»dan, «Ürün» dergisinin Mayıs 1977 tarihli 35. sayısından ve çeşitli günlük ve haftalık yayın organlarından derlenmiştir.

Mart 1977

TEMEL YAYINLAR

TKP Merkez Komitesi Açıklaması

Açıklama*

Türkiye Komünist Partisi'nin Konferans'ı yapıldı.

Bu Konferans TKP'nin gelişmesinde tarihsel bir aşama ve dönemeçtir.

Konferans işbirlikçi burjuvazinin memleket ölçüsünde komünistlere, işçi sınıfına ve bütün ilerici güçlere karşı uyguladığı sert bir faşist terör ve derin gizlilik koşullarında düzenlendi. Konferans'ın hazırlıklarını Merkez Komitesi'nin oluşturduğu özel bir Komite yürüttü.

Konferans, işçi sınıfının emperyalizme, işbirlikçi burjuvaziye karşı yürüttüğü sınıf savaşının sertleştiği, genişlediği, geniş emekçi yığınlarını kapladığı koşullarda hazırlandı, yapıldı. Bu hazırlık sırasında partinin Program ve Tüzüğü, stratejisi ve taktiği, politikası geniş emekçi yığınlarına daha büyük ölçüde ulaştırıldı. İdeolojik savaşa özel bir önem verildi. Böylece partinin gelişmesine geniş bir taban ve olanaklar hazırlandı.

---

* «Yeni Çağ», Şubat 1977, Sayı 2, s. 159 - 160.

Partimiz zor bir durumdan kurtuldu, dar boğazlardan geçti. Parti Leninci savaş yörüngesine oturdu. Bu silkinme ve kalkınma atılımına parti MK Politik Bürosu'nun 24 Mayıs 1973 oturumunda aldığı kararlar yol açtı. Konferans bu tarihsel gerçeği saptadı.

Bu dönemde en önemlisi, partinin yeni Program ve Tüzüğü'nün hazırlanması, strateji ve taktiğinin çizilmesi idi. Program ve Tüzük tasarılarının hazırlanması için özel bir Komisyon görevlendirildi. Bu tasarılar demokratik santralizm gereğince partinin bütün örgütlerine, üyelerine sunuldu. Gelen bütün öneri ve eleştiriler özel komisyonca incelendi, göz önünde tutuldu, elendi ve tasarıda gereken değişiklikler yapıldı. Böylece Program ve Tüzük parti örgütlerinin, üyelerinin kolektif bir ürünü oldu.

Program ve Tüzük tasarılarının onaylanması Konferans'ın gündemindeydi.

Konferansa katılanlar sürekli alkışlarla, oybirliğiyle tasarıları onayladılar.

Konferans'ın gündeminde daha şunlar vardı : Parti Merkez Komitesi'nin raporu başta geliyordu. Parti çalışmaları ve perspektifleri raporda geniş ölçüde incelenmişti. Gündemde partinin platform ve tezleri yer alıyor-

du. Platform partinin izleyeceği politikayı qiziyordu. Gündem maddelerinden biri de parti politikasının, parti Merkez Komitesi'nin, Politik Bürosu'nun, Genel Sekreter'in onaylanmasıydı. Bütün bunlar oybirliği ile, alkışlarla onaylandı.

Konferans işçi sınıfımızın, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının başarıya ulaşması; hükûmetin devrilmesi, anti-emperyalist demokratik bir hükûmetin kurulması, büyük burjuvazinin, emperyalizmin ege-menliğine son verilmesi, NATO'dan, emperyalist bloklardan çıkılması, topraklarımızdaki atom harmanlarının, saldırı üslerinin kaldırılması, Kürt halkının ulusal haklarına kavuşması için işçi sınıfının hegemonyasında, bütün demokratik, anti-emperyalist güçler arasında eylem birliğinin, bağlaşıklığın kurulması gereğini bir kez daha vurguladı.

Konferans, proletarya enternayonalizminin, dünya komünist ve işçi partilerinin birliğinin güçlenmesi yolunda parti yönetiminin tutumunu onayladı. Ve bu tutumun sürdürülmesini önerdi.

Konferans, anti-marksist, anti-leninist sapık akımlara, özellikle Maoculuğa, anarşizme, Troçkizme karşı ideolojik ve örgütsel sa-

vaşımın aralıksız sürdürülmesine ayrı bir önem verdi.

Konferans partimizin bir başarısıdır. Bu, yeni yeni başarıların, Leninci birliğin daha da güçlenmesinin bir başlangıcıdır.

26 Şubat 1977

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Konferans Belgeleri

TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Parti Konferansında Okuduğu Merkez Komitesi Raporu*

GENEL DURUM

Yoldaşlar,

Bu konferans, hem memleketin somut durumu açısından, hem uluslararası dönem ve gelişmeler bakımından kendisine özgü bir nitelik taşımaktadır. Bu Konferans, kuşkusuz, partimizin tarihinde TKP'nin ileriye doğru atılımlarında yeni bir aşama, yeni bir aşama, yeni bir dönemeçtir.

Bu Konferans, dünyada ve ülkemizde ilerici güçlerle gerici güçler arasında savaşımın biteviye geliştiği bir dönemde toplanıyor.

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır, ulusal kurtuluş ve devrimler çağıdır. Sosyalizmle kapitalizm arasında savaşta,

---

* «Yeni Çağ», Şubat 1977, Sayı 2, s. 163 - 187.

başını Sovyetler Birliği'nin çektiği sosyalist ülkeler topluluğu yeni yeni başarılar kazanıyor. Dünya işçi ve komünist hareketleri güçleniyor. Ulusal bağımsızlık hareketleri, devrimler yeni boyutlara ulaşıyor. Yeryüzünde güçler dengesi sosyalist ülkelerden yana, komünist hareketten yana, barış ve kurtuluş hareketlerinden yana değişiyor.

Ülkemizde ilerici güçlerle gerici güçler arasındaki savaşım sert, giderek kanlı biçimler alıyor. Konferans bütün bu gelişmeleri iyice değerlendirmek, varlığımızın ne olduğunu, hangi aşamada ne uğrunda savaştığımızı açık seçik belirtmek zorundadır.

Merkez Komitesi çalışmalarının belli bir döneminin dökümünü yaparken, hesabını verirken hangi koşullar içinde savaştığımızı belirlemelidir. İlegal partiyiz. Ama somut, açık savaş alanlarında dövüşüyoruz.

Genel durum nedir?

Türkiye'de kapitalist sömürü düzeni, gerici, halk düşmanı rejim, kendine özgü iç ve dış çelişkiler içindedir. O, ekonomik, sosyal, politik, kültürel, moral, tinsel her yönüyle bunalımların burgacında debeleniyor. Bu bunalım kapitalizmin genel bunalımıyla, onun devresel partlamaları süreciyle içiçedir.

Gerici egemen çevrelerin Türkiye'yi saldırgan emperyalist bloklara, NATO'lara bağlamış olmaları, emperyalist sermayelere, tekelci kumpanyalara ayrıcalıklar sağlamış olmaları, yeni-sömürgecilik yöntemlerinin, giderek, daha geniş ölçülerde uygulanması, işbirlikçi burjuvazinin kendisinin tekelciliğe yükselmesi, bütün bunlar bunalımı kat kat sertleştirmiştir, süregenleştirmiştir.

Bunalım süreci değişik biçimlerde, değişik yoğunluklarda kendisini ortaya koymuştur. Karakteristik çizgileri: 1. Kapitalist sömürünün yoğunlaşmasıdır. 2. Yabancı, emperyalist sermayelerin Türkiye üzerinde serbest soygun olanaklarını biteviye genişletmesidir. Bu talana, vurguna işbirlikçi burjuvazinin ortak olmasıdır. 3. Türkiye'nin ulusal bağımsızlığının daralması, bu bağımsızlıktan bir çok şeyler yitirmesidir. 4. Süregen enflasyon ve paranın biteviye değerinden düşmesidir. Pahalılığın, vergilerin ve işsizliğin durmadan artmasıdır. 5. Sermaye birikiminin, yoğunlaşmasının, santralizasyonunun en kaba, gangster biçimler almasıdır. 6. Köyde, kentte ayrışma sürecinin hızlanması, sertleşmesidir. Orta katmanların dağılışı, yıkılışı geniş ölçüler almasıdır. 7. İşçi sınıfının, emekçi yığınların, halkın, köylülerin, orta katmanla-

rın yaşamlarının bir cehennem, ateşten gömlek olmasıdır. 8. İşbirlikçi burjuvazi, onunla bütünleşen, onunla birlikte egemenlik süren büyük toprak, çiftlik sahipleri, bu sömürü, talan düzenini, ellerindeki bütün araçlarla, sert faşist biçimi baskılarla, kanla, kurşunla, NATO'lara, Amerikan, Batı Alman emperyalistlerine dayanarak ayakta tutmaya çalışıyorlar. Burjuvazi, bunalımın, bu çöküşün bütün yükünü işçi sınıfının, geniş emekçi yığınlarının, halkın sırtına yüklemek yolunu izliyor.

Bununla, bu süreçle birlikte Türkiye'de toplumdaki ana çelişkiler yeni bir özlük, yeni boyutlar alıyor. En başta ana çelişkiler: İşçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki — emekle sermaye arasındaki — uzlaşmaz karşıtlar yoğunlaşıyor. Sınıf savaşımı sertleşiyor. Sonra, halkımızla, ulusun büyük çoğunluğuyla emperyalizm ve onunla bağlı işbirlikçi burjuvazi arasındaki savaşım güçleniyor. Burjuvazinin kendi içindeki ayrışma, çatışma süreci genişliyor, sürüşmeler kızışıyor. Bu çelişkiler ulusal çapta, yurt düzeyinde gelişiyor. Bu gelişme, bugünkü anti-demokratik, halk düşmanı düzeni, onun devlet mekanizmasını, parlamento sistemini, gerici, faşist karmaşı hükümeti biteviye sarsıyor. Burjuvazinin diktatorasına, onu destekliyen

emperyalizmin ağalığına karşı direniş ulusal bağımsızlık savaşıyla çitişiyor, örölüyor. Bu savaşın, yurt çapında halkın değişik katmanlarını, ilerici, yurtsever bütün güçleri giderek kucaklıyan bu savaşın başını işçi sınıfı çekiyor. Türkiye Komünist Partisi, partimiz, işçi sınıfının, halkımızın, ulusal çapta yürütmekte olduğu bu savaşın ön sıralarında, savaş boylarının ön kesimlerinde savaşıyor.

Bugünkü anti-demokratik düzenin çöküşünü, derin sarsıntılar içinde olduğunu gösteren olayların önemlilerinden biri de hükümet bunalımlarının süregenleşmesidir. Eski «durağan» hükümetler kalmadı. Bu, bir yandan burjuvazinin içindeki ayrışma süreciyle, öte yandan sınıf savaşlarının genişlemesiyle, geniş halk yığınlarının anti-demokratik rejime karşı direnişin gelişmesiyle bağlıdır. Daha bir neden vardır. Türkiye üzerinde Amerika'nın NATO nun, Ortak Pazar'ın, emperyalist tekellerin ağalığının, etkilerinin artmasıyla bunalımların daha da derinleşmesidir. Amerika'yla, Vaşington'la Çankaya'nın, işbirlikçi burjuva hükümetlerinin bağladıkları sayısız ikili kölelik anlaşmaları ülkenin ulusal bağımsızlığını, egemenlik haklarını baltalıyor. TKP, gerici egemen çevrelerin, erki, hükümeti elinde tutan partilerin bu

hiyanetlerine karşı savaşıyor, ulusun büyük çoğunluğunu bu savaşa çekmiye çalışıyor. Komünistler halkımızın ulusal onurunu, ulusal çıkarlarını canla başla savunuyor.

Son 10 yıldır burjuvazi boyuna hükümet değiştiriyor. Hele 12 Mattan buyana hükümetlerin yıpranma hızı çok daha arttı. Burjuvazi öyle kolay kolay hükümet kuramıyor. İşbirlikçi burjuvazi, «geleneksel», alışlagelen yöntemlerle, Mecliste «parmak çoğunluğuyla», «tek partiyle» hükümet kuramıyor, hükümet edemiyor. Bir ara Demirel takımı kızağa çekildi. Sıkıyönetime gidildi. Burjuvazi, elindeki vurucu gücü, orduyu halkın, ilerici güçlerin üzerine sürdü. Sert bir baskı, terör uyguladı. «Balyozcu» hükümetler birbirini izledi. Kendisinin koyduğu yasaları budadı. Bu zorbalıklar çelişkileri, sarsıntıları daha da artırdı. 1973 genel ve yerel seçimleri, yığınlardan gelen direniş, burjuvazinin NATO'cu, halk düşmanı politikasına karşı savaşın ne kadar geniş ölçüler almış olduğunu gösterdi.

Burjuvazi taktik, yöntem değiştirdi. Bir başka biçimde albaştan etti. En gerici, yabancı sermayelere, Amerika'ya, NATO'ya en bağlı partilerden, bu kesimden halk düşmanı, faşist karması bir hükümet oluşturdu. Vaşington'un,

işbirlikçi büyük burjuvazinin has adamı Demirel'i yeniden Başbakan yaptı. Yanına faşist Türkeş'leri, hacıağaları, yobazlığı savunan Erbakanları verdi. Ve hükümetin, polisin, jandarmanın koltuğu altında faşist komandoları işçi sınıfının, sendikaların, ilerici güçlerin, gençliğin, burjuvazinin ulusal nitelik taşıyan kesiminin, bir çok yerlerde CHP'lilerin üzerine sürdü. Faşist komandolar, CHP'lilerin dükkanlarını, bürolarını yaktı yıktılar. Bu kanlı saldırılara ordunun başındaki militarist klik Sancar'lar yalnız «seyirci» kalmıyor, el altından yardım ediyor. Milli Güvenlik Kurulu, MİT, CIA faşist komando birliklerini her bakımdan destekliyor. Faşist kadroları devlet mekanizmasına, orduda kilit yerlerine yerleştiriyor. Fazişme tırmanan işbirlikçi burjuvazi, egemen çevreler NATO'ya daha da sarılıyor. Emperyalizmin önünde daha da eğiliyor. Türkiye toprakları üzerinde, özellikle Doğu illerinde, Ege-Akdeniz bölgesinde sık sık NATO manevraları oluyor. Bu savaş oyunlarına büyük kara, hava, deniz birlikleri katılıyor. Bunlar hem kışkırtıcılıktır, hem halkımıza gözdağı vermektir. Saldırgan emperyalist çevrelerin dümen sularını izliyen, onlara maşalık eden işbirlikçi burjuvazi ve hükümeti içinde halka, dışarda, özellikle

bölgemizde barış ve güvenlik ilkelerine saldırıyor, yumuşama sürecini baltalıyor.

Ama işbirlikçi egemen çevreler içerde halka karşı balyoz, dışarda «soğuk» harp kışkırtıcılarına maşa olmakla memlekette istedikleri «dinginliği», «durağanlığı» sağlamak şöyle dursun çelişkileri daha da artırıyor. Amerikan emperyalizminin, NATO'nun saldırganlık plânlarına göre Ankara hükümetinin orduyu Kıbrıs Cumhuriyetinin üzerine sürmesi, bağımsız bir devletin toprak bütünlüğünü parçalaması, halkı yerlerinden sürmesi, kandökmesi işbirlikçi burjuvazinin, militarist kliğin serüvenlikte neler kadar gidebileceklerini gözler önüne seriyor. Bunlar, topraklarımızda NATO'ya, Amerikan emperyalistlerine sağladıkları savaş-saldırı üsleriyle, atom başlıkları yığınaklarıyla Anayurdumuzu, 40 milyonluk bir ulusu koruncu uçurumlara atabilirler. Emperyalizm, NATO, işbirlikçi burjuvazi, onun elindeki hükümet, ordunun başında Sancar gibi paşalar halkımızın, ulusumuzun can düşmanlarıdır.

Türkiye, bütün iç ve dış çelişkileriyle, bir bakıma emperyalizmin zayıf halkalarından biridir. Gericî egemen çevreler, burjuvazi, faşizme tırmanma yoluyla, terörle bu halkayı korumaya çalışıyor. Emperyalizm yedeğine aldığı iş-

birlikçi burjuvaziyi, onun halk düşmanı hükümetlerini NATO'suyla, her şeyle destekliyor.

Böyle, bu açıdan baktığımız zaman baş düşman, vurulacak, yıkılacak erk ortaya çıkıyor. Emperyalizmin memleketimizdeki hegemonyasını yıkmak, onu topraklarımızdan kovmak, emperyalizme dayanan, ona yurt içinde destek olan gerici çevrelerin, işbirlikçi burjuva ve ağa ikilisinin egemenliğini, erkini devirmek, bunun yerine ileri, demokratik bir düzen, ulusal bağımsızlığı, barışı, güvenliği sağlayacak, köklü sosyal dönüşümlere, devrimlere yolu açacak, halk yığınlarına genlik sağlayabilecek, bu savaşta işçi sınıfının hegemonyasına destek olacak, çelişkileri çözebilecek, işçi, köylü, geniş katmanların savaş bağlaşıklığına, Ulusal Demokratik Cephe üzerinde kurulacak bir düzen getirmektir. Böylesi bir hükümet kurmaktır.

Partinin programında bu aşama, bu platform işlenmiştir.

Bunun yanı sıra, karşılıklı güçlerin yeralımı, güç dengesindeki gelişmeler, programda belirtilmiştir. Bugün Türkiye'de karşılıklı uçlarda, birbirine düşman güçlerin yeralımı süreci hızlanmıştır. Bir uçta bir avuç asalak, sömür-

gen yaratıklar: Halk düşmanı düzeni zorbalıkla, panzerlerle ayakta tutmaya çalışanlar, Amerika'ya, NATO'lara dayananlar. Karşı uçta, bu zorbalara, asalaklara, emperyalist boyunduruğa karşı savaşıyan geniş halk yığınları. Bu direnişin başını, toplumun en devrimci gücü olan işçi sınıfı çekiyor.

Türkiye başka bir gezegende değildir. Dünyamızda ileriye doğru sosyal, politik köklü değişimler oluyor. Bilimde, teknikte devrimler oluyor. Türkiye'nin yanısında, bundan 60 yıl önce emperyalizmi, sömürgecilik sistemini, kapitalist dünyayı kökünden sarsan Büyük Ekim Sosyalist Devriminin etki alanı genişliyor. Sovyet devleti, batır Sovyet halkı İkinci Dünya Savaşı'nda, emperyalizmin vurucu gücü olan Hitler Almanyasını, Japon militarizmini baştan aşağı ezdikten, faşizmin belini kırdıktan ve bu tarihsel utkunun sonucu dünya sosyalist ülkeler topluluğu sistemi kurulduktan bu yana dünya daha da değişti. Çağımızın ileriye doğru gelişmesini belirleyen üç ana güç: Sosyalist ülkeler topluluğu, kapitalist ülkelerde işçi ve komünist hareketi, ulusal bağımsızlık ve kurtuluş hareketi yenilmez oldu.

Türkiye halkı Büyük Ekim'in doğrudan doğruya etkileri altında, yüce Lenin'in kurduğu

Sovyet devletinin, hiç bir kâr, karşılık beklemeden, yaptığı her türlü yardımla memlekete dalaran düşmanları, emperyalist salgıncıları, Anadoludan kovdu. Bir kurtuluş savaşı verdi. Burjuvazi ne yapsa bu tarihsel olguyu halkımızın belleğinden silemez, Türkes'in eline verdiği faşist baltasıyla sökemez. Burjuvazi ne yapsa, Türkiye işçi sınıfını, halkımızı, ilerici güçleri yer yüzündeki **d e v r i m** sürecinden koparamaz. Viyetnam, Laos halkları, en kanlı, en çetin savaşlarla düşmanlarını, saldırgan Amerikan emperyalizmini yendiler. Ulusal bağımsızlıklarını söke söke aldılar. Portekiz'de faşist diktatora yıkıldı. Yunanistan'da faşist cunta devrildi. Angola halkı bağımsızlığına kavuştu. Asya, Afrika halkları kölelik zincirlerini koparıyor. Bölgemizde, komşu Irak, Suriye halkları, Arap ülkeleri ulusal bağımsızlıkları için savaşıyor. Türkiye halkı, işçi sınıfı, komünistler, Komünist Partisi, ilerici güçler savaşlarında yalnız değildir.

İşbirlikçi burjuvazi ne yapsa, halkımızın yazgısına istediğini dayatmak gücünü biteviye yitiriyor. Bu nedenle NATO'ya, emperyalist güçlere daha da sarılıyor. Bu burjuvazi ve hükümetleri emperyalistlere, içerde en gerici güçlere boyuna ödün veriyor. Bu, onun gücünü de-

ğil, zayıflığını, ayakları altındaki tabanın hızla kaydığını gösterir.

YERLİ - YABANCI TEKELLERİN ORTAKLIĞI

İşbirlikçi büyük burjuvazi yabancı, çok uluslu tekellerle, emperyalist sermayelerle bir bütünleşme süreci içindedir. Halkımızın, bütün ulusal güçlerin savaşımı, direnişleri bu iki başlı düşmana karşıdır. TKP'nin eylem programı, savaşı, politikası buna göre çizilmiştir, işlenmiştir.

Türkiye yerli ve yabancı tekellerin ortak arpalığı olmuştur. Somut bir durum vardır. Bunun bir geçmişi, bir süreci vardır. Halkımız bir kurtuluş savaşı verdi. Anayurda dalan düşmanları, ordularını yendi. Düşmanla birlik kurmuş olan padişahı da, hükümetini de sildi süpürdü. Cumhuriyet kuruldu. Ama, kurtuluş savaşının en ağır yükünü omuzlarında taşıyan, bu uğurda kan döken ana güçler: Köylü, işçi sınıfı, halk katmanları savaştan eli boş çıktı. Ege-menliği kapan burjuvazi, geniş yığınların beklediği, uğrunda kan döktüğü demokratik devrime gitmedi. Yattı halkın kazanımları üstüne. Ulusal Kurtuluş Savaşı politik bağımsızlığı

ele geçirmekle bitmiyordu. Lenin'in kesinlikle belirlediği gibi, kurtuluş savaşı demokratik sorunları çözmezse, sosyal, ekonomik yaşamda derin değişiklikler yapmazsa, devrime çevrilmezse tabansız kalır, uydurma olur.

Burjuvazi, önce ürkek, çok sonraları, hele İkinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra geniş adımlarla, sıçramalarla emperyalist sermayelere yanaştı. Onlara kollarını, yurdun kapılarını açtı. Amerikan emperyalistleri Truman «doktrini» ve Marşal «planı» deyip, kollarını sallıya sallıya girdiler içeriye. Sonra üsleriyle orturdular topraklarımıza. Türkiye'yi ekonomik, politik, kültürel, askersel ağları içine aldılar. İşbirlikçi burjuvazi özellikle bu süreç içinde palazlandı. Bu burjuvazi ve eşi kodaman ağalarla birlikte emperyalizmin yurdumuzda dayanağı oldu.

Burjuvazi, dünya kapitalist sistemi içinde kaldı. Eski eşitsiz ekonomik, politik ilişkilerini ayarladı. Önce, eski Osmanlı borçlarını kapadı. Ve, 86 milyon altın lira ödedi. Komünist Partisi buna karşı çıktı. 1929-1932 yıllarında komünistlerin poliste yedikleri sopaların, yargılama-larda giydikleri cezaların bir nedeni de buydu. Burjuvazi, emperyalizmle, içerde ağalarla, ge-

ricilikle uyuşmaya giderken Komünist Partisi'ne karşı hep böyle yapmıştır, yapıyor.

Devlet, bir ara, 1936'lara kadar, eski yabancı işletmelerden kimilerini satın aldı. Bunların arasında kömür madenleri, işletmeleri, demiryolları, telefon, havagazı kumpanyaları vardır. Bu, ne de olsa, ileri bir adımdı.

Ama, eski yabancı kumpanyalardan 27'si olduğu gibi kaldı. Yabancı bankalar kaldı. Bugün, yabancı firmaların sayıları 118'e çıkmıştır. Bunlardan başka, Türkiye'de bugün 43 bankadan 7'si yabancıdır. Bu bankaların 114 şubesi vardır.

Bu yabancı kumpanyalar, firmalar, bankalar yerli bankalarla, holdinglerle kumpanyalarla iççedirler. Örneğin, 1974 yılı başında, 95 yabancı firmadan 58'i Türk bankaları ve kumpanyalarıyla — holdinglerle ortaktır. Bunlardan 8'i %100 yabancı sermayeli. Ötekilerin sermayeleri karmadır. Bazılarının, %66'sının yerli ortakları büyük sermaye gruplarıdır. Holdinglerdir.

Bu ortaklığın arkasında: Amerikan sermayelerinin kurduğu «Dünya Bankası», Uluslararası Finans grubu, «Uluslararası Kalkınma Birliği» — «AİD», Teknik Yardım Fonu, Ekonomik İşbirliği Kalkınma Örgütü gibi finans grupları

vardır. Yabancı sermayelerin, istatistiklere göre, %30'uyla Amerika başta gelir. Ondan sonra Federal Almanya yer alıyor. Ama, Türkiye'ye gelen sermaye gruplarının çoğunun adları başka. Aslında çok uluslu tekeller daha çok Amerikan kökenlidir.

Burada asıl önemli olan başka bir olay vardır. Gelenler, öyle büyük sermayeler getirmiyorlar. Tersine, getirdiklerinin birkaç mislini alıp götürüyorlar. Örneğin, Demirel hükümeti, 1975-1976 yılları arasında 13 yabancı firmaya: 4 milyar 100 milyon liralık sermaye yatırımı izni verdi. Bunlar 1 milyar lira getiriyor, hazineden, Türkiye devletinden 4 milyar 100 milyonluk kredi alıyor. Bu işe Türk holdingleri, büyük iş adamları, bankaları ortak oluyor. Türkiye halkından vergiler yoluyla, hazine kanalıyla alınan paralar buralara akıyor. 1965-1966, 1973 yılları arasında yabancı firmalar 1 milyar 169 milyon lira kâr transferi yapmışlardır.

Dışarıya akan paraların kaynakları, kanalları yalnız bu değildir. Örneğin «Teknoloji transferi». Türkiye teknik belgeler, patent, lisans satın alıyor. Bunlar sermaye yatırımı sayılıyor. Karşılığında büyük kârlar dışarıya aktarılıyor. Gene bununla bağlı daha geniş bir kanal vardır.

Montaj endüstrisi. 1975'te montaj kolunda çalışan kuruluşların sayısı 93'tü. Bunların toplam sermayeleri 4,5 milyar liradır. Bunun %59'u, yani 2 milyar 700 milyonluk bölümü yerli sermayeleridir. Bu endüstri kolunun kullandığı aramaların %54'ü dışardan, dışalımla sağlanıyor. Dış ticarete biteviye büyüyen açıkların artık ana kaynağı burası oluyor. Türkiye'nin 1976 yılındaki dış ticaret açığı 3,5 milyar doları, yani 55 milyar lirayı bulmuştur. İşbirlikçi burjuvazi, böylesine dışa bağlı bir endüstri kolu geliştirdi. Türkiye'de bu montaj endüstrisi yeni sömürgecilik sisteminin bir yöntemi, bir biçimidir, mekanizmasıdır. Türkiye emperyalist tekeller için ucuz iş gücü pazarı, malları için yüksek kâr sağlıyan sürüm pazarı, ucuz ham madde pazarı olmuştur. Türkiye Ortak Pazar'a bağlandıktan bu yana bu soygun sistemi daha da genişlemiştir.

Türkiye'nin dış ticaretinde başta, bugün, Federal Almanya geliyor. Eskiden de öyleydi. Geçen yılın sonlarına doğru, Batı Almanya'nın büyük işadamlarından 40 kişilik bir grup Türkiye'ye geldi. İsteklerini açıkladılar. «Serbest bölge», açık pazar istediler. Sınırlayıcı yasaların hepten kaldırılması gerek dediler. Batı Alman tekelleri Türkiye'den ucuz, bol iş gücü alıyor.

Türkiye'de, bugün 43 banka vardır. Bunların, 1975 yılı sonunda toplam mevduatı 150 milyar lira, kredileri 182 milyardır. 7'si yabancı. Bu bankaların 4.600 şubesi ülkenin her yanına yayılmıştır. Bunlar yerli ve yabancı tekellerle bağlıdırlar. İş Bankası gibi büyükleri uluslararası tekellerle işbirliğinde başta gelirler. Türkiye'de, bugün, yüze yakın holding vardır. Ama en büyüklerinin sayısı 10 kadardır: İş Bankası, Koç Holding. Sabancı Holding-Akbank. Çukurova Holding-Pamukbank. Eczacıbaşı Holding. Transtürk Holding. Türk Ticaret Bankası. Profilo Holding. Has Holding-İstanbul Bankası. Türkiye Sanayi Kalkınma Bankası. Bu banka Amerikan kökenlidir. Ve 4.008'e yakın firmayla ortaktır. Ayrıca bir OYAK Holding vardır. Ordunun başındaki militarist kliği yerli ve yabancı tekellerle bağlamaktadır. Fiat, Ford General Elektrik, Reno gibi yabancı büyük tekellerle, montajcılık yoluyla, bağlanmışlardır. Mobil oil, Şel, Esso gibi uluslararası petrol kumpanyaları Türkiye'yi avuçları içine almışlardır.

Bugün Türkiye'de milyarlara kumanda eden 13 aile vardır. Mültimilyonerlerin sayıları, açıklanan verilere göre: 86'dır. Çukobirlik, Fiskobirlik, Tariş gibi kuruluşlarla, bankalarla bağlı en büyük toprak ağalarının, çiftliklerin sayıları : 350'dir.

İşte gerici, faşist karması ortak hükümet bunların hükümetidir.

Alaşağı edilecek erk bu gerici egemen sınıflardır, çevrelerdir, onların halk düşmanı hükümetleridir. Anayurtdan kovulacak olan bu güçlere arka olan ve onlara dayanan emperyalistlerdir. NATO'larıyla, saldırı üsleriyle dehlenecek olanlar bunlardır.

Memleketi kasıp kavuran pahalılıktan, enflasyondan korkunç vurgunlar vuranlar bu parabalardır, holdingler, bankalar, yabancı kumpanyalardır. İki örnek verelim. «Günaydın» gazetesinin bir açıklamasına göre, Koç Holding 1976 yılının ilk 6 ayı içinde 1 milyar 108 milyon lira kâr sağlamıştır. Bu holdingin 1975 yılındaki kârı: 737 milyondur. İşte vurgun! Başka bir örnek. «Milliyet» gazetesi, 1975'te, büyük firmalardan 94'ünün: 4 milyar 250 milyon lira kâr elde etmiş olduklarını yazdı.

İşbirlikçi burjuvazinin yürüttüğü kanlı terörle vurgun atbaşı gidiyor.

İşbirlikçi burjuvazi ve hükümetleri Türkiye'yi emperyalistlerin saldırganlık bloklarına, NATO'lara bağladıktan bu yana memleket ekonomisini, bütçelerini askersel raylara oturtular, ona göre ayarlayıp gidiyorlar. Bunalım bu yüzden daha da yıkıcı oluyor. Her yıl devlet

bütçesinden arslan payı ordu, NATO harcamalarına gidiyor. Astronomik sayılar ortaya çıktı. Devlet bütçesi geçen yıl 150 milyar, bu yıl 220 milyar. Bütçe açığı, bu yıl 35 milyar diyorlar. Türkiye devleti bugün uçan kuşa borçlu. İç ve dış borçların toplamı 246 milyar liradır. NATO-ordu harcamaları 200 milyar geçmiştir.

Böylesi bir gelişme sonucu Türkiye, 1959 yılından buyana, üç kez müflis ilân edildi. Alacaklı devletler, Türkiye'deki konumlarını, alacaklarını sağlama bağlamak için, Konsorsiyom Kurumu'nu kurdular. Bu kurum, bir bakıma eski «Düyun-i Umumiye»nin yeni bir biçimidir. Bu kuruma 15 kapitalist devlet giriyor. Bunların çoğu NATO devletleridir. Türkiye hükümetleri, devlet bütçelerini bağlarken Konsorsiyom sözünü söyler. Yeni sömürgecilik sistemi eski yöntemlerle uygulanıyor.

Bütün borçlanmalar, enflasyonlar, boyuna artan vergiler, zamlar, pahalılık, hepsi işçi sınıfının, köylü yığınlarının, halkın sırtına yükleniyor. Bu süreç içinde orta katmanlar arasında, küçük burjuvazi içinde hızlı bir ayrışma çoktan alıp yürümüştür. Bu katmanlar, yerli ve yabancı tekellerin, holdinglerin baskısı altında eziliyor, yıkılıyor. Odalar Birliği'nin açıkladığı verilere göre, son 6 yıl içinde: «Ticareti bırakan or-

taklıkların, iflâs edenlerin» sayıları 36 bini geçmiştir. Bu katmanları saran öfke ve tedirginlik, büyük dalgalanmalar bu kaynaklardan geliyor.

Küçük burjuvazi, Türkiye'de halkın, nüfusun büyük bir kesimini oluşturuyor. Esnaf, aydın, memur kesiminin önemli bir parçası, çok az da olsa, işçi sınıfının içinden üst kata çıkmış «beyaz gümlekliler» denilen bir bölüm küçük burjuvazi eksenine giriyor. Küçük burjuvazi devrimci işçi sınıfıyla gerici burjuvazi arasında bocalayıp durur. Bütün burjuva partileri, hele bugün hükümette olanlar bu katmanlardan, onların sallantılı durumlarından yararlanıyorlar.

Orta katmanlar, ulusal bağımsızlık için, iletir demokratik bir düzen için giden savaşta önemli bir yer tutar, önemli bir rol oynar. Bu yığın, işbirlikçi burjuvazinin faşizme tırmanmasına karşı savaşta, demokratik haklar için olan direnişte, Amerikalısına, NATO'suna karşı ulusal bağımsızlık ve özgürlük için giden savaşta canlı bir güçtür. Bu güce yön vermek, eylemlerini, çıkışlarını işçi hareketiyle bağlamak, devrimci bir bağlaşıklık kurmak Ulusal Demokratik Cephe sorununun önemli bir hal-

kasıdır. TKP'nin önünde bu sorun boydanboya duruyor. Partimiz, bu sorunu titizlikle ele almak, çözümünü için savaşmak zorundadır.

İŞÇİ SINIFI

Türkiye'nin insan sayısı 40 milyonu geçiyor, Bunun içinde, istatistik verilere göre, işçi sınıfının sayısı 4 milyonu aşıyor. Bunun, yaklaşık 1,5 milyonu sendikalardadır. Sendikalar da 700'ü aşıyor. İki de konfederasyon vardır : DİSK ve Türk-İş. Bununla birlikte, işçinin çoğu örgütsüzdür. Sendika bolluğu, sendikal hareketin bölünmüşlüğü işçi hareketinin en zayıf yönlerinden biridir. Bu bölünmüşlüğü ortadan kaldırmak savaşı çoktan güncellemiştir. Bu savaş, zor bir savaş kesimidir. TKP bu savaşa ayrı bir önem vermiş, öteden beri vermektedir.

Memleket ekonomisinde endüstri kesimi dinamiktir. Bu kesim, bugün, verilere göre, ulusal üretimin %27'sini veriyor. Sonra, bütün endüstri üretimi başlıca 5 yörede toplanıyor, yoğunlaşıyor. Bu yöreler endüstri üretiminin %64'ünü çıkarıyor. İstanbul başta geliyor. Büyük işçi yatakları bu yörelerde. Sendika, iş-

çi hareketleri, politik çıkışlar buralarda yoğunlaşıyor. Önemli bir olay da, artık binlerce işçisi olan fabrikaların bu yörelerde toplanmasıdır. Genellikle kentler büyüyor. Eskiden 100 binden yukarı nüfusu olan kentlerin sayısı 5'ti. Bugün 36'ya çıkmıştır.

İşçi ve sendikal hareketler de bu yoğunlaşma süreciyle atbaşı gidiyor. Geçen yıl, bütün Türkiye'yi etkileyen dev işçi çıkışları: 500 binlik 1 Mayıs yürüyüşü. Sonra faşizme, DGM'lere karşı genel grev ve daha bir sıra 100 binlik gösteriler, süreki grevlerin çoğu bu işçi yataklarında fişkiriyor, taşıyor, yayılıyor ülke düzeyinde. Bu dev çıkışların en önemli yönü: bilinçli, düzenli, disiplinli, savaşkan olmasıdır. TKP gücünü, gelişmekte olduğunu bu büyük atılımlarda ortaya koymaya başladı. Partinin politikası, belgeleri, savaş çağrıları, sloganları bu yığınsal çıkışlarda halka mal olduğunu gösteriyor. «141-142 kaldırılmalıdır!» savaş parolası oldu. «TKP'ye özgürlük!» haykırıları sık sık duyuluyor. TKP saygınlığını savaşlarla kazanıyor.

Kendimizi, söz yok, devaynasında göremeyiz. Böyle birşey komünistlere yabancısıdır. Komünistler, parti örgütleri bu yığınsal hareketlere yalnız katılmakla yetinemezler. Bu çıkışları

örgütlemek, onun canevi, yüreği, beyni olmak yükümlülüğünü taşırlar. Eylem, girişkenlik, atılım!

KÖYLÜ HAREKETİ

Burjuvazi, tâ baştan, köklü, demokratik bir toprak devrimine karşı çıkmış, toprak reformuna yanaşmamıştır. Yaptığı şey, büyük toprak mülkiyetini (üyelğini) güçlendiren, kapitalizmin tarıma, kırsal alana girmesini kolaylaştıran, sağlıyan yasalar çıkarmak olmuştur. Örneğın, «Medeni Kanun» bu amaçla yapılmıştır. Burjuvazi, toprak ağalarıyla hem sürtüşe, hem uyuşagelmıştır. Bunlar, birbirlerine, ödün ve revere sarmaştılar. Sonra, Marşal «plânı»yla Amerikan emperyalizmi Türkiye'de toprak beylerini de destekledi. Ve böylece, büyük burjuvaziye ve ağayı yedeğine aldı. Bunlara dayanıyor. Onlar da Amerikalı ağalarına.

Köyşleri Bakanlığının 1973 verilerine göre, Türkiye'de 4 milyon 121 bin köylü ocağı vardır. Bunlardan topraksızlar 1 milyon 268 bindir. Yaklaşık, bu 7 milyon köylüdür. Fakir ve orta köylü ocağı: 2 milyon 222 bindir. Bu, 10 milyon eder. 500 dönümden yukarı toprağı olan,

ya da zengin denilen, köy burjuvazisi: 243 bin ocaktır. Büyük toprak ve çiftlik sahipleri, Köy işleri Bakanlığının verilerine göre: 350'dir.

Türkiye'de derebeylik artığı ilişkiler yer yer yaşıyor. Marabacılık sürüyor. Onlarca köyü olanlar yüzlercedir. Evet, tarımda da kapitalizm geliyor. Çoğu ağalar traktörlere biniyor. 1947'de, tarımda: 1.800 traktör vardı. Bugün 225 bini aşıyor. Karasapan hâlâ üstündür. Ama, biçer-döver de 42 bini geçiyor. Tarıma makinenin girişiyle bir tarım işçisi oluştu. Bunlar milyonun üstüne çıkmıştır. Sonra, memlekette bugün: 600 bin taşıt aracı, kamyon, otomobil vardır. Bunlar, köylüyü de taşıyor.

Özetle : Köyde hızlı bir ayrışma süreci vardır. Sınıflara ayrılma vardır. Bu gelişmeyle sınıf savaşları yepyeni bir nitelik alıyor, sertleşiyor. Köy, her yıl, yeni iş gücü çıkarıyor. Bu, her yıl 500 bindir. Bunun yarısı iş bulamıyor. Bunlar kentlere akıyor, işsizler ordusunu dolduruyor. Bugün, memlekette işsiz sayısı 3 milyona yaklaşıyor. Gizli işsiz sayısı korkunçtur. 1950'lerden bu yana: 500 bin küçük ekonomi birimi, ocak yok olup gitmiştir. Bunlar kentlere akın ediyor. Ama yalnız kentlerin çevresinde gecekondularıyla, çadırlarıyla öbelenip kalıyor. Birçok sorunlar getiriyor. Yavaş yavaş

gözleri açılıyor. Uyanıyor. Bunlar grevci işçileri görüyor, kimi bu grevlere katılıyor. Bu gördüklerini, başından geçenleri köye taşıyor. Kanlı, sürekli grevler, yığınsal çıkışlar, öğrenci hareketleri, faşist komandolarla gençlerin vuruşmaları, bütün bunlar köylünün kafasında yeni anlamlar taşımaya başlamıştır.

Köylü jandarmayla her zaman karşışırıyor. Hükümeti onda görüyor. Kini, nefreti onun üzerinde toplanıyor. Son zamanlarda uyandııkça, köylü jandarmanın arkasında hükümetin, ağanın, burjuva-ağa partilerinin olduğunu, giderek seçmeye başlıyor. Ağaların topraklarına d alıyor. Bu toprağı hemen kollektif işleme koyuluyor. Geri vermemek için, kazmayla, sopayla, varsa silâhıyla karşı koyuyor. Jandarmayla açık çatışmaya giriyor. Bu çatışmalarda, protestolarda, köylülerin düzenledikleri yürüyüşlerde : «NATO'ya hayır!» «Amerikalı defol!» sloganları, arada bir duyuluyor. Bunları transparanlara, pankartlara yazıyorlar. Ulusal bağımsızlık savaşımı köylümüze yabancı değildir. Antep köylüleri, Adana-Çukurova köylüleri, Ege köylüleri, 55 yıl önce de olsa, oturdıkları topraklar üzerinde bir ulusal kurtuluş savaşı vermişlerdir. Bir savaş geleneğı vardır. Kimi köylüler, TKP'ye özgürlük isteğini

kendisinin toprak ve özgürlük isteğiyle denkleştiriyor. Köylünün toprak, özgürlük, insanca yaşama savaşımı, işçi sınıfının, ilerici güçlerin NATO'ya, bugünkü halk düşmanı hükümete, işbirlikçi burjuvaziye ve partilerine karşı olan savaşlarıyla çitişiyor.

Böylesi bir gelişmede İŞÇİ-KÖYLÜ BAĞLAŞIKLIĞI sorunu daha kesin partimizin önüne dikiliyor. Bu ana sorundur. Programın temel sorunlarından biridir. Bunu çözümlenmeden bir şey yapılamaz. Rus Bolşevikleri, Lenin tâ baştan köylü sorununa eğilmiştir, köylü hareketiyle bağlanmışlardır. Onu örgütlemişlerdir. Utku yolunu böyle açmışlardır.

TKP'ye de bunu yapmak tarihsel bir ödev olarak düşüyor. Bizim görevimiz: Devrimci sınıf savaşı ülkülerini köye yaymaktır. Köylüyü örgütlemektir. Köyde örgütlenmektir. Köyde örgütlenmek ortamı vardır. Tarım işçileri, köy proleterleri, köyde çalışan bir öğretmen yığını vardır.

İşçi-köylü bağlaşıklığı lâftan, kağıttan çıkıp somut savaş alanına girmelidir. TKP'nin zayıf yönlerinden birisi köylü arasında örgüt kuramamasıdır. Bu gerçeği artık genç kuşaklar, parti militanları görmeğe başlıyor. Konferans, bu konuda açık, kesin kararlar almalıdır.

ULUSAL AZINLIKLAR SORUNU

Yoldaşlar, partimiz için bu sorun yeni de değildir. Bu ulusal sorun, özellikle Kürt halkının kendi yazgısını, Leninci ilkelere göre çözümlemesi sorunu programa konmuştur. Partimiz bu sorunu, Kürt halkının özgürlük, bağımsızlık savaşımlarını Türkiye halkının, Türkiye işçi sınıfının ileri demokratik bir düzen, ulusal bağımsızlık, barış için yürüttüğü savaştan, sosyalizm için savaştan ayırmıyor. Ayrı savaşmak, «ayır-buyurcu» burjuvazinin, elleri Türk ve Kürt evlâtlarının kanına boyanmış olan işbirlikçi burjuva-ağa hükümetlerinin, partilerinin, onların Amerikalı efendilerinin işine yarar. Böyle bir şey, Kürt halkına karşı ötedenberi «özümleme» politikasını, Türkleştirme politikasını süngüyle, ordu birlikleriyle, tepeleme, jandarma birliklerinin Kürt köylerini ateşe vermesiyle uygulayan burjuvazinin, onunla bütünleşen Kürt kökenli beylerin, bunlardan Meclise postu sermiş olanlar (ki, bugünkü Mecliste, AP'den, öteki partilerden 157 sayılay vardır) yararlanır. Burjuvazi, MİT, burada da goşistleri, Maocuları kışkırtıyor. Bunlara karşı savaşımız kesindir. Kürt halkını, bugüne kadar olduğu gibi, peşine takıp serüvenlere, kanlı kış-

kırtmalara kalkacak olanların karşılıklarına diki-
leceğiz.

Ulusal azınlıklar sorunuyla sürekli uğraşacak, bu işi, savaşımı örgütliyecek önlemler alınmalıdır. Merkez Komitesine bağlı büro kurulmalıdır.

CEPHE SORUNU

Ulusal Demokratik Cephe sorunu çok bileşik, dallı budaklı, çözümü zor bir sorundur. Üstelik, kimilerinin sandığı gibi, geçici bir «politika oyunu» hiç değildir. Her ülkede devrim hareketinin, işçi, köylü, ulusal bağımsızlık hareketlerinin aşamalarına, gelişmelerine göre, güç dengelerine göre, ülkenin ulusal, sosyal niteliklerine göre biçimler alır, adlar alır. Bizim programımızda: Ulusal Demokratik Cephe diye geçer. Böylece savaşın ne üstüne gittiği, aşaması, yakın varağı, nereye yükseleceği, hangi güçlerin katılabileceği, kime karşı savaşın yürütüldüğü belirtiliyor.

Türkiye'nin bugünkü durumuna ayık gözle bakmak gerek. Ezbere gidemeyiz. Türkiye ulusal bağımsızlığından çok şeyler yitirmiştir. Bu

durum, işbirlikçi burjuvazinin, gerici egemen çevrelerin, hükümetlerinin Türkiye'yi emperyalistlerin saldırganlık bloklarına, emperyalist te-kellerin örgütlerine: NATO, CENTO gibi, Ortak Pazar gibi örgütlere bağlamış olmasından ge-liyor. Bu duruma, bu yabancı diktasına karşı memlekette giderek genişliyen, ulusal çapta yo-gunlaşmaya başlayan geniş yığınları kucakla-makta olan bir direniş vardır. İşçi sınıfı bu sa-vaşta ön sıralardadır. Bu savaşa halkın, ulusun geniş katmanlarını çekmek, bunları işçi sınıfı-nın çevresinde toplamak, baş düşmana karşı toplu çıkmak, ileri, demokratik güçlerin savaş-ta birliğini kurmak sorunu vardır.

Topraklarımızda, sayısız NATO, Amerikan savaş-saldırı üsleri, atom başlıkları yığınakları, rampaları vardır. Gerici, halk düşmanı hükü-metler, çevreler vermiştir bu ölüm harmanları-nın kurulduğu toprakları emperyalistlere. Bu ölüm üslerini kuranlar, kurduranlar halkımı-zın, 40 milyon insanın azrailidirler. Türkiye toprakları NATO savaş birliklerinin talim mey-danı olmuştur. Bu durum, bölgemizde barış ve güvenlik için yıkım ocağıdır. Ordu NATO'nun komutasındadır. Ama harcamaları halkımızın sırtındadır. Bu korkunç tehlikeyi, bu yükü hal-

kımızın üzerinden kaldırmak, ulusal bağımsızlığı geri almak savaşı böylesine ulusaldır.

Barış için savaş, politik havayı yumuşatma savaşımı halkımızın güncel yaşamına, ileri demokratik bir düzen için, bugün faşizme tırmanan NATO'cu hükümeti alaşağı etmek için yürüttüğü savaşın içine girmiştir, onun kopamaz bir parçası olmuştur.

NATO'lara, emperyalist bloklara ülkemizin bağlanmasına karşı, Amerikan köleliğine karşı ilk savaşı açan, bu savaş bayrağını 30 yıldır elinden bırakmayan biricik parti Türkiye Komünist partisi'dir. Ulusal bağımsızlık, ileri demokratik atılımlar için, işçi sınıfının, halkımızın kurtuluşu için savaş TKP'nin iliklerine işlemiştir. O, böylesi bir savaşın ateşleri içinde yetişmiştir. Partimizin proleter enternasyonalizmi ilikelerine sımsıkı bağlılığı dünya barışını canla başla savunmasında somut biçimleriyle görülür. Örneğin, burjuvazi Türk askerlerini Kore'de Amerikan salhanesine sürdüğü zaman bu kanlı hiyanete karşı çıktı: «Memetçik! Silâhını Amerikaya çevir!» dedi. Burjuvazi Türk ordusunu Kıbrıs üzerine sürdüğü zaman: «Memetçik evine dön! Kan dökme!» dedi. Topraklarımızdaki Amerikan ve NATO üslerine karşı işçi sınıfını, halkı biteviye savaşa çağırdı, çağırıyor. NATO ve

Amerikan üslerinde çalışan işçilerin grevlerine, NATO, Amerikan ağalığına karşı gençlerin, işçilerin gösteri yürüyüşlerine önyak oldu!

TKP burjuvazinin diktatorasına, emparyalizmin Anayurdumuzdaki konumuna, onun bas-kılarına, emparyalizmin yurdumuzda dayanağı olan gerici güçlere, hükümetlere, bunların halk düşmanı politikalarına karşı ulusal bağımsızlık, demokrasi ve özgürlük için 57 yıldır savaşıyor. TKP, komünistler bu savaşın en ağır yükünü omuzlarına almışlardır. Bu savaşın 36 yılı burjuva hükümetlerinin uyguladıkları sıkıyönetim, sert terör altında geçmiştir. Bu koşullar altında, TKP, «tek parti» döneminde burjuvaziyle, gericilikle tekteke savaşmıştır. Her zaman anti-emperyalist, anti-feodal, anti-faşist güçlerle güç birliği, cephe birliği kurmak yollarını aramıştır.

Bugünkü koşullarda, cephe sorunu, bunun çözümlenmesi sorunu kendisini daha kesin ortaya koymaktadır. «Tek parti» aşaması çoktan yellere karışmıştır. Politik alana, ilerici, gerici birçok partiler çıkmıştır. Bunlar, memlekette iki kampa ayrılan sınıflara, güçlere göre yer almaktadırlar. Aşırı gerici partiler, işbirlikçisinden faşistine kadar bir çizgidedirler. Hepsi

de tekelci, işbirlikçi büyük burjuvazinin, yurdumuzda emparyalizmin konumlarını, çıkarlarını kanla, kurşunla savunuyor.

Halkımızın ezici çoğunluğunun oluşturduğu kampta: İşçi sınıfı, köylü, orta katmanlar, çıkarları emparyalizmle, işbirlikçi burjuvaziyle, aşırı gerici, cumhuriyet ilkelerine açıktan saldıran çevrelerle karşı karşıya gelmiş olan ulusal burjuvazi dediğimiz kesim var. Bu kesim CHP ile politik alandadır. Bu partinin de sağ, solu var. Savaşta sallantıları da buradan geliyor. Ama, koşullar onu, faşizme tırmanan işbirlikçi hükümete karşı koymaya zorluyor. İşçi hareketleri, halk direnişleri onu böylesine bir yörüngeye zorluyor. Onun memlekette, Mecliste oldukça oturaklı bir konumu vardır. Saylav sayısı bakımından başta gelir. Bu konumuna, gücüne güvenip tek cephe kurmaya gönüllü görünmüyor. Ama olaylar, dayandığı taban, savaşlar, komandoların saldırıları onu, kendisine savaşta dirsek aramaya doğru itiyor. Unutmuyalım, CHP gelişen ulusal bağımsızlık, demokrasi, diktatordan kurtulma direnişlerini kendi kontrolü altında tutmak yolunu izliyor. Biz de, halkın, enbaşta işçi sınıfının, bu devrimci ana gücün hegemonyasını gerçekleştirmek için savaşıyoruz.

Bu aykırılık, diyorlar, tek cephenin oluşturulmasına engeldir. Değildir. Gerçekçi olmak gerek, dedik. Nesnel koşulları, gelişmeleri sergiledik. Bu koşullar ve gelişmeler CHP'yi baş düşmana karşı ortak savaşa doğru itiyor. Ona bu yolda adım attırmak, ulusal burjuva kesiminin yalpalamalarını kırmak ona saldırmakla olmaz.

Şimdiye kadar gördüklerimiz, deneyler, ulusal burjuvazinin doğal niteliği, yaradılışı, nasıl diyelim, cibiliyeti iki birbirine aykırı yönlü olduğunu göstermiştir. O bir yanıyla, ezildiği için emperyalizme karşıdır. İçerde çıkarları büyük toprak ağalarının, işbirlikçi büyük burjuvazinin çıkarlarıyla çatışıyor. Ama, öte yandan, bu burjuvazi sömürge sınıftan olduğu için işçi sınıfının, emekçi yığınların karşısına dikiliyor. Bu nedenle de, çoğu kez emperyalizmle ve onun içerdeki dayanağı işbirlikçilerle uzlaşmalara gidiyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihi bu olgularla doludur.

Bildiğimiz bir şey vardır: Bu burjuvaziye hizaya getirebilmek ilerici, devrimci, ardıcıl savaşkan güçlerin, en başta işçi sınıfının birliğine, savaşta örgütlülüğüne, komünist partisinin Leninci parti olabilmesine, Leninci strateji ve taktik kullanabilmesine böylesi bir programla or-

taya çıkmasına, savaşlara atılabilmesine bağlıdır.

İşçi sınıfı dev çıkışlarla politik savaş alanına girmiştir. TKP bu atılım içinde gelişiyor. «Türkiye’de işçi sınıfı yoktur», «Komünist Partisi yoktur» diyen burjuzi bugün başka ağız kullanıyor. Demirel dolaştığı yerlerde, basına verdiği demeçlerde, sık sık Komünist Partisi’nden söz ediyor. «Komünist Partisi’ne özgürlük te neymiş? Vermeyiz!» diye bangır bangır bağırıyor. Bu hükümet, komünizmle savaşı programına resmen almıştır. Faşizme tırmanan gerici, politik erki elinden kaptırmamak için işçi sınıfına, geniş halk yığınlarına, burjuvazinin ulusal nitelik taşıyan kesimine kanla kurşunla saldıran karma hükümet, komünizm umacılığıyla orta katmanları, bu kesimi korkutmaya çalışıyor. Ama büyük burjuvazi faşist komondoları, panzerli polis ve jandarma birliklerini işçilerin, gençliğin, öğrencilerin, öğretmenlerin, CHP’lilerin üzerine sürmekle, kan akıtmakla geniş yığınların kin ve nefretini üzerine topluyor.

Sınıf savaşları, ulusal bağımsızlık direnişi böylesi bir aşamaya yüselmiştir. Partimiz: TİP’le, TSİP’le savaş ortaklığı kurmak olanaklarını, yollarını arıyor. Onların taktiği TKP’ni görmez-

likten gelmektedir. Bu boş, çürük bir taktiktir. TKP dünya komünist ve işçi partilerinin kopmaz bir parçasıdır. Berlin konferansında bu gerçek bir kez daha bütün dünyaya duyurulmuştur. TİP yöneticileri ve yayın organları işçi birliğini savunacak yerde, ters bir tutum alıyorlar. Savaşta birliğe gidecek yerde ayrıcılığa gidiyorlar.

Daha bir olayı vurgulamak gerek. Partimiz, TİP'i, TSİP'i, yöneticilerini birbirine katmıyor. Bu partilerin tabanıyla tavanı arasındaki farkları görüyor. Bunların hepsini bir çuvala doldurmak yanlıştır. Sonra, bunlar ayrı ayrı partilerdir. Programları, tüzükleri ayrıdır. Tek cephe, savaş birliği kurmak, bu cepheye girecek partilerin kendilerini dağıtıp ortadan silinmeleri demek değildir. Bu yoldaki dedikodular dipsizdir. Bunun gibi, bu partilerden kimilerinin, «TKP-R» gibi uydurmacalara, entrikalara, karanlık oyunlara kalkışmaları da, bu oyunu oynamak isteyenlere hiç bir hayır getirmedi. Tersine kendileri parçalandı.

TKP, bu partilerle diyalog kurmak, savaş birliğine gitmek yolunu seçtiğini açıkça, sözlü ve yazılı yayınlarıyla bildirmiştir. Her şey partimizin gelişmesine bağlıdır.

Elbette ideolojik, ilkesel savaşımızdan hiç bir zaman vazgeçecek değiliz. Marksizmi-Leninizmi var gücümüzle savunacağız. Partimizin ideolojik, örgütsel Leninci birliğini daha da kuvvetlendireceğiz.

İlerici devrimci güçlerin eylem birliği, cephe birliği ülküsü giderek, savaşlar içinde yığınları sarmıya başlıyor. Dernekler arasında değişik biçimlerde, faşizme karşı, halk düşmanı hükümete karşı eylem birliği yolunda gelişmeler vardır. Bu olumlu gelişmeleri partimiz her yönüyle destekliyor, işçi sınıfının birliği için savaş, bütün ilerici, yurtsever güçlerin, örgütlerin işçi hareketinin çevresinde halkalanması savaşınıyla örülmelidir.

Sendikal savaş, Ulusal Demokratik Cephe için savaşın köşe taşlarından biridir. Türk-İş'in başlarına, sarı sendika ağalarına karşı savaş, bizi bu konfederasyonun tabanında eyleme zorluyor. Tabanı Tunç'ların elinden, burjuvazinin elinden almak savaşı günceldir.

Yoldaşlar! Bu cephe sorunu, güç birliği konusunu partimizin, Merkez Komitesi'nin ayrıca ele alıp işleme, canlı, güncel bir sorun olmuştur. Konferansın kararlarına bu geçmelidir.

DEMOKRATİK HAKLAR İÇİN SAVAŞ

İşbirlikçi burjuvazi, faşist karması hükümet, halkın, işçi sınıfının çetin saşalarla elde etmiş olduğu demokratik hakları, ilerencilikten yana yasaları, bu arada Anayasada halkın yararına olan maddeleri budayıp gidiyor. Bu zorbalığa karşı savaş genişliyor. Aydınlar, ilerici yazarlar, avukatlar, öğretmenler, ilerici örgütler, işçi sendikaları, özellikle DİSK bu alanda olumlu çıkışlar yapıyor. Genel grev bunun belirgin biçimi oldu. Demokratik hakları elde etmek, edilenleri savunmak, halk düşmanı düzeni, bu hükümeti alaşağı etmek, yabancı boyunduruğundan, NATO'dan, üslerden kurtulmak savaşıyla bağlıdır.

Genel ve yerel seçimler geliyor. Meclis ve belediyeler sorunu yine gündeme girdi. Bu sorun ayrıca ele alınmalıdır. Partinin kesin politikası, platformu açık olmalıdır. Geçen seçimlerde TİP yoktu. Bu kez seçimlere katılacağını söylüyor. CHP ile pazarlığa girişiyor. Bizimle tek cepheye yanaşmıyor, sözünü bile etmiyor. Biz elbette ona göre değil, kendi politikamız açısından davranmalıyız. Çok esnek olmalıyız. Konferansa katılan yoldaşlar bu yoldaki düşüncelerini açıklasalar iyi olur.

İşçi grevleri, yığınsal gösteriler, faşist tırmanışa karşı direnişler belediyeler sorununu da politik savaşın odağı içine çekti. Halktan yana, demokratik belediyeler için savaş gündeme girdi. TKP, demokratik ilkelere göre seçilmiş, halktan yana belediyeler için savaşa ayrı bir önem veriyor. Partimizi yığınlara dayamak için bu sorunu gereğince ele almalıyız. Köy muhtarlıkları, köy ihtiyar kurulları sorunu da öyle. İşçi-köylü bağlaşıklığını kurmak için bu zorunludur. Ulusal Demokratik Cephe'nin temellerini atmak ve kurmak için de zorunludur.

Bütün buraya kadar saydıklarımız, şu veya bu ölçüde parti programında yer alıyor. Bütün sorun, onu somut biçimlerle uygulamaktır. Bildiğiniz gibi, partinin 1. Kongresinde onaylanan programda kesin yargılar yer alıyordu. O programa konan temel ilkelere bir çoğu bu programda da işlenmiştir. Örneğin, emperyalistleri memleketten kovmak, ona destek olan gerici güçleri ve hükümeti aşağı etmek. Cumhuriyet kurmak. Demokratik, ileri bir düzen getirmek. Köklü toprak devrimi yapmak. Derebeyliği, ağalığı kökünden yıkmak. Daha yüksek sosyal bir düzene yolu açmak. «Emekçilerin en yakın ve ertelen-

mez istemlerini, sorunlarını, halkların demok-
ratik isteklerini çözmek. Bunlar için savaş-
mak...» İşçi sınıfının hegemonyasını sağla-
mak, kazanmak için savaşmak... Yeni savaş
koşullarına göre bu savaşı sürdürmek...

PARTİNİN DURUMU

Partinin bugünkü durumunu, eylemlerini,
savaşımını daha açık belirtebilmek için, önce
çok önemli bir olguyu Konferansa iletmek ge-
rek. Açıklamayı zorunlu sayıyoruz.

Türkiye Komünist partisi, partimiz, uzun
yıllardır kongre, genel bir forum yapmamıştır.
IV. Kongreden buyana çok uzun yıllar geçmiş-
tir. Bu arada ancak Merkez Komitesi'nin sıra
ve olağanüstü plenumları olmuştur. Zaman
aşımı uzundur. Bunun nedenlerini araştırmak,
incelemek, söz yok, gereklidir. Bu, partimizin
savaş tarihi içinde olmuştur, geçmiştir. Bun-
dan ders çıkarmak zorunluktur.

Biz, komünistler, Leninci gerçekçiyiz.
Komünist morali her zaman temiz tutarız.
Olgular direngendir. Mızrak çuvala sığmaz.
Partimiz, uzunca bir süreç, uyuşuk, becerik-

siz kalmıştır. Yiğınlardan, politik yaşamdan, savaştan kopuk kalmıştır. Bir bakıma erimiştir. Bu olguyu yalnız nesnel (objektif) koşullara: Burjuvazinin uyguluyageldiği yasaklara, sert baskılara, sıkıyönetimlere yükleyemeyiz. Burjuvazinin 55 yıl boyunca sürdürdüğü sert terör partinin gelişmesini engellemiştir. Ama bu nedenlerin hepsi değildir. Bunun, böylesi bir durumun nedenlerinden biri de partinin genel yönetiminin yeteneksizliğidir. Kimi yöneticilerinin, çoğu kez Leninci çizgiden kaymalarıdır. Böylesi bir durum, sonsuz sürüp gidemezdi. Buna kesinlikle son vermek zorunluktur. Silkinmek, partiyi ayağa kaldırmak, onu savaş yörüngesine oturtmak sorunu boylu boyunca karşımıza dikilmiştir. Bu, kesinlikle çözüm bekliyen güncel, ertelenemez bir sorun olmuştur.

Biz, komünistler, savaşkan devrimciler, Leninciler geriye değil, ileriye, geleceğe bakarız. Partimizin, işçi sınıfının, halkımızın önünde çetin savaşlar duruyor. Sınıf savaşları artık, sık sık, kanlı, kurşunlu nitelikler alıyor. İşbirlikçi burjuvazi, erki elinde tutan gerici çevreler, faşizme tırmanan karma hükümet ilerici güçlere, en başta işçi sınıfına, gençliğe, halkımıza harp açmıştır. Partimizin bu Kon-

feransı böylesi bir aşamada, böylesi politik bir ortamda toplanıyor. Konferansın çözümlieyeceğı güncel sorunlar vardır.

TKP yeni yeni atılımlar içindedir. Uyuşukluktan, kabuğı içinde erimekten kurtulmuştur. Yığınlara iniyor. Savaşların içine d alıyor. Savaşta gereken yerini alıyor. Leninci yörüngesine oturuyor. Örgütsel gelişiyor. Böylesi bir gelişme süreci içinde TKP'nin, partimizin, politik saygınlığı giderek işçi sınıfı arasında, halk arasında artıyor. Partinin savaş sloganlarının, belgelerinin, politikasının, giderek, yığınlara mal olması TKP'nin gelişmekte olduğunu ortaya koyuyor. İşte biz bu gelişmeye bakıyoruz.

Böylesi bir gelişme, son üç yıl içindeki bu sağlıklı dönüşüm, elbette, kendiliğinden olmadı. Partiyi kör çıkmazdan çıkarmak için Merkez Komitesi Politik Bürosu 24 Mayıs 1973'te çözümleyici kararlar aldı. Partinin yönetiminde değişiklik yaptı. Ve hemen, sacağı sıcağına, alınan kararları uygulamaya koyuldu. Bu atılım, partimizin tarihinde önemli bir dönüşüm oluyor. Biz, kararların önemini abartmıyoruz. Somut olgulardan söz ediyoruz.

Partinin yönetiminde değişiklik yapmakla iş bitmiyordu. Politik Büro alınan kararları, yapılacak işleri bir sıraya koydu, bunu bir çalışma programına bağladı. Ne dünya bundan 30 yıl önceki dünya, ne Türkiye bundan 40 yıl önceki, diyebiliriz, ne de 10 yıl önceki Türkiye'dir. Buna göre nereden işe başlanacağı, ana halkının hangisi olduğu sorunu ortaya çıkıyordu.

Partinin daha IV. Kongresinde, parti programının, tüzüğünün değiştirilmesi kararı alınmıştı. Bu karar, daha sonraları, Merkez Komitesi'nin Plenumlarında ele alındı. Politik Büro 1970'te, bu sürüncemede kalan sorunun çözümlenmesi için karar alınmıştır. Parti, karanlıkta, haritasız, pusulasız, yolunu aydınlatan ışıksız — programsız yürüyemezdi.

İşlenecek, politik alana sürülecek eylem programı memleketin somut durumuna, sınıf savaşlarının aşamalarına göre, dünyadaki gelişmeleri hesaba katarak, Marksçı-Leninci savaş ilkelerine göre hazırlanmalıydı. Lenin, parti programı için: «Partinin bütün eylemlerini, bütün yönleriyle belirler, gösterir. Milyonlarca emekçi yığınlarının ana isteklerini, temel çıkarlarını yansıtır» der. Program, par-

tinin ne istediğini, ne uğrunda savaştığını açık seçik gösterir.

Partinin stratejisi, taktiği, politik yönü-
gesi, çizgisi kesinlik, açıklık ister. Bunlar
memleketin somut durumuna göre ayarlanır,
sınıf savaşlarının gelişme ve aşamalarına gö-
re ayarlanır. Karşılıklı güçlerin dengesine,
bunların yeralımına göre işlenir. Savaşta ya-
kın ve uzak amaç nedir? Bu aşamalarda ki-
me vuracak, kimi tutacaksın? Kiminle birlik
kuracaksın? Hangi güçleri yalıtacaksın? Baş
düşman kimdir? Köylü, toprak sorunu, işçi-köy-
lü bağlaşıklığı sorunu boydanboya ortada du-
ruyor. Köyde, kentte hızlı bir ayrışma süreci
vardır. Dağılan, yıkılan, ayrışma süreci içinde
olan orta katmanlar önemli bir güçtür. Türki-
ye'de toplumun bu kesimi koca bir denizdir. Bu
büyük yığınlarda, giderek kabaran dalgalan-
malar vardır. Bütün bunlar işçi sınıfının sa-
vaşımıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Bunlar, halk
savaşımının bileşimine giren başlıca öğelerdir.

Sonra, emperyalizmin hegemonyasından,
NATO'nun boyunduruğundan, yeni-sömürge-
cilik sisteminin kısılcacından kurtulmak gibi
ulusal bir sorun halkımızın savaş gündemine
girmiştir. Bu savaşın başını, toplumun en ar-
dıcıl, devrimci sınıfı olan, savaşlarda giderek

pişen, örgütlenen, bilinçlenen işçi sınıfı çekiyor. Bu savaşın ön sıralarında işçi sınıfının biricik devrimci partisi olan Türkiye Komünist Partisi yer alıyor. İşçi sınıfının, halkımızın bu dev savaşında kumanda köprüsünde bulunuyor. Olayların akışı bu gerçeği ispatlıyor.

Elimizdeki, bu konferansa sunulan yeni eylem programı, ana çizgilerini sergilemeye çalıştığımız dokuya göre işlenmiştir. Önemli daha bir olayı belirtmek yerinde olur. Program ve tüzük taslakları, önce parti örgütlerine, hattâ kimi yerde tek tek üyelere, bazı kardeş komünist partilerine sunuldu. Olanaklar ölçüsünde, burada, demokratik santralizm ilkesinin demokrasi yönüne ağırlık verildi. Gelen önerileri, eleştirileri, virgülüne, noktasına kadar, hepsini, Hazırlık Komisyonu bir bir ele aldı, işledi. Program ve Tüzük, böylece parti örgütlerinin, parti üyelerinin kolektif bir ürünü oldu.

Söz yok, yoldaşlar, bu dökümanlar dokunulmaz bir inak (dogma), değişmez bir ilke değildir. Daha da geliştirilebilir. Bu konferansın bir amacı kongreye gitmektir. Elbette, partinin en yüksek organı olan Kongre gereken değişiklikleri yapacaktır. Burada değin-

mek istediğimiz başkadır. Program, ne kadar iyi de olsa, işlemedikten, ona göre eylem yürütülmedikten sonra hiç bir şey olur. Bu silahı kullanacak bilek ister. Sözün açıkçası, Türkçesi: Örgüt, kadro gerek!

Politik Büro'nun 24 Mayıs kararlarından biri de budur. Baştan aşağı parti örgütlerini, komitelerini, organlarını oluşturmak. Bunları, tüzük gereğince düzene sokmak, eylemlerle, savaşım içinde ayağa kaldırmak. Parti örgütlerini canlı, savaşkan duruma sokmak. Bunu yapabilmek için kadro gerekti. Oysa kadrolar çok yıpranmış, çok örselenmişti. Başvurulacak kaynak işçi sınıfıydı. Sonra, memlekette işçi sınıfının savaşlarıyla, anti-emperyalist direnişlerle, Marksizm-Leninizm ilke ve ülkülerinin, bilimsel sosyalizm ilkelerinin yayılmasıyla hem işçi sınıfı arasında, hem toplumdaki ilerici güçler arasında, yurtsever, devrimci gençlik arasında, TKP'ne yakın ögeler kümelenemekteydi. Bunlar arasında, Batı Avrupaya işçi, öğrenci olarak gidenler bulunuyor. Yepyeni bir kaynak. Çoluk çocuklarıyla bu yığın milyonu buluyor. Bu, kuru bir sayı, hantal bir yığın olmaktan çıkıyor. Giderek değişik biçimlerde örgütleniyor, bilinçleniyor. Avrupa işçi sınıfının savaşlarıyla bağlanıyor. Bunların

gözleri açılıyor. Bunlar bir savaş okulu geçiyor. Proleter enternasyonalizminin ne olduğunu somut öğreniyor. «Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!» belgisini kendisi uygulamaya başlıyor. Alman, Fransız, Yunan, İspanyol, İtalyan işçileriyle grevlere, gösterilere katılıyor.

Parti, Merkez Komitesi, Politik Büro, kalkınmada Avrupa'daki bu dinamik güçten kaynaklanmak, onu örgütlemek işine ayrı bir önem verdi. Savaşta bu güç en iyi bir köprü başı idi. Burada parti kadroları yetiştirmek. Bunları memlekette savaş alanına aktarmak. Bu bir milyon insan Türkiye halkının, işçi sınıfının kopmaz bir parçasıdır. Partinin, Merkez komitesi'nin bu taktiği bol ürün, bol meyve vermiye başladı. Hem Batı Avrupa ülkelerinde, hem memleket içinde parti örgütlerinin, komitelerinin, parti eylemlerinin gelişmeleri bu taktiğin doğruluğunu gösteriyor.

Partinin kalkınmasında ideolojik savaş, yığınları uyandırma, uyarma, halkın gözlerini açma savaşı örgütlenme işleriyle sınıksız bağlıdır. Partinin sözlü yayın organı, radyosu var. Ama uzun yıllardır Merkez Komitesi'nin gazetesi yoktu. Bu da dağınıklığın, uyuşukluğun¹⁷ bir örneğidir. Partimizin elindeki radyo çok

güçlü propaganda ve ajitasyon aracıdır. Ama örgüt olmazsa, bir yanıyla topaldır. Oysa gazete, Lenin'in kesinlikle belirttiği gibi, hem kolektif propagandacı, ajitator, hem kolektif örgütleyicidir.

Partinin eskiden, memlekette gizli basılan, gizli çıkan : «Komünist» gibi, «Orak - Çekiç» gibi, «Kızıl İstanbul», «Kızıl Samsun», «Kızıl Eskişehir» gibi ve daha başka merkez ve yerel gazeteleri vardı. Merkez Komitesi, Politik Büro, partimizin savaş geleneklerini iyi değerlendirmek, bunlardan yararlanmak yoluna gitti. Yoldaşlar, partimizin savaş gelenekleri, savaş birikimleri zengindir. Bu birikimlerden hem yararlanmak, hem bu birikimlere kirli tırnaklarını uzatanların ellerini kırmak, bunları korumak partimizin görevidir. Bu alanda partimiz, yolu üzerine çıkan likidatorlere, Maoculara, Troçkistlere, goşistlere, her soydan ve boydan sahtecilere, ajanlara, provokatörlere karşı sürekli bir savaş yürütegelmiştir, yürütüyor. İdeolojik alanda savaş kıyasıya gidiyor.

Partinin merkez organı, gazetesini çıkarmak kaçınılmaz bir zorunluktur. TKP'nin kalkınmasında, yığınlara inmesinde, onları örgütlemesinde, politikasını, devrimci ilke ve ülküle-

rini yaymasında bu organ — gazete — en güçlü bir silâhtır, bir araçtır. «Atılım» böyle bir silâh, böyle bir araçtır. Bu ad gelişi güzel konmamıştır. TKP'nin yeni, geniş, devrimci, Leninci açınımlara, atılımlara geçtiğinin sembolüdür. «Atılım» üçüncü yaşını doldurdu, dördüne girdi. Tirajı arttı. Ama isteklere yetmiyor. Parti komitelerinden bir kaçı, «Atılım»ı basıp çoğaltıyorlar. Gene de yetmiyor. Aranıyor, okunuyor. Eksiklikleri de vardır. Ama sorun boyunun, boyutunun küçük olması, ayda bir çıkması değildir. İç, içeriği nedir? Eleştiriler geliyor. Kimileri «enine boyuna» uzun yazı istiyor. Çoğunluk gazetesinin geç çıktığından yakınıyor. Yoldaşlar, zorluklarımız çoktur. Partinin boy atmasıyla yeni yeni zorluklar çıkıyor. Eski ölçüler yetmiyor. Sonra, bir şeyi istemekle onu yapmak, gerçekleştirmek arasında diyalektik bir köprü vardır. Köprüyü kurmak iştir. Amacımız bol tirajlı günlük gazetedir. Neylersin, şimdilik, ayaklarımızı yorganımıza göre uzatmak zorundayız.

«Yeni Çağ» dergisi, partinin silkinme ve kalkınmasına önemli katkıda bulunuyor. Bu, dünya komünist ve işçi partilerinin sürekli, somut bir yardımıdır. Artık «Yeni Çağ»ın yanında yeni, legal dergiler görünmiye başlıyor.

Sevinilecek bir olay daha vardır. Parti üyele-

ri, militanlar, yavaş yavaş «Atılım»a, radyoya mektuplar, haberler, yazılar göndermeğe başladılar. Bu girişimi, bu kaynağı biteviye geliştirmek gerek. Parti örgütleri, üyeleri, tüzük gereği, yayın organlarını haber ve yazılarla beslemek zorundadır. Bu, parti görevidir. Yığınlarla, fabrikalarda, işletmelerde, her yerde hareketlerle, çıkışlarla bağ kurmanın yollarından biri de budur. «Atılım» bu canlı sorun üzerinde biteviye durmaktadır. Parti komiteleri bu sorunu önemle ele almalıydılar. Yığınlardan, halktan kopuk, tepede, kendi yazar, kendi okur türünden komünist gazetesi, parti yayını olmaz.

Legal, yerel gazeteler partinin yayın alanında önemli rol oynuyor. Bunlar «çekirdekten» yetiştiler. Partinin kalkmasıyla gelişiyorlar. Partinin legal ve illegal çalışma biçimlerini, yöntemlerini, taktiğini, giderek daha uyumlu uygulamaya alışıyorlar. Marksist-Leninist literatüre karşı büyük bir istek, iştah vardır. Unutmuyalım ki, piyasada bu açlığı fırsat bilen vurguncular, kalpazanlar da az değildir. Sözün kısası, basın ve yayın işlerine, geniş propaganda ve ajitasyon eylemlerine iyice çeki düzen vermek gerek.

TKP'nin bugünkü durumu, parti içi düze-

ni, yaşamı, savaşımı bir yandan da kendisini tazeleme, Leninci parti niteliğini oluşturma savaşımıdır. TKP Türkiye'de bugün en eski, kadroları, örgütleri bakımından en geniş, dir'ali bir partidir. 57 yıllık sert savaş koşulları içinde, ağır baskılar altında kadroları bir yere kez değişti, aşındı. Eski kadroların, parti örgütlerinin yerlerine yenileri geldi. Bu yenileme süreci son yıllarda daha da hızlandı.

TKP yığınlara inmekle, onların savaşımına eylemsel katılmakla, işçi sınıfının tabanında, işletmelerde, fabrikalarda örgütlenmekle, sendikalarda çalışmakla Leninci niteliğini tanıtmaya başladı. Sonra TKP, Türkiye'de emperyalizmin hegemonyasına, NATO'ya, çok uluslu tekellere, bütün bunların yurt içinde dayanağı olan işbirlikçi burjuvaziye, gerici egemen sınıfların, partilerin, bunların hükümetlerinin diktatorasına karşı savaşarak güçleniyor, kalkınıyor. TKP, bütün işçi sınıfına, halkımıza yabancı, partimize düşman ters akımlara karşı savaşla gelişiyor.

Leninizm, yüce Lenin'in yapıtları, bizim için, gericiliğe, emperyalizme, burjuvaziye, onların ajanlarına, bozgunculara karşı savaşta, ileri demokratik bir düzen için, ulusal bağımsızlık, barış ve sosyalizm için savaşta hiç tü-

kenmez, biteviye esinleyici en güçlü bir kaynaktır. Bu, elimizde en güçlü bir silâhtır.

«Ne Yapmalı?» kitabı Lenin'in temel yapıtlarından biridir. 75 yıl önce yazılmıştır. Ama tazeliğini, bizim için güncelliğini hiç yitirmemiştir. Lenin bu yapıtında, devrimci bilimsel kuramı kılavuz edinen yeni tip bir işçi sınıfı partisinin nasıl olabileceğini, bunun zorunluluğunu işleyip ortaya koymuştur. Lenin, bilimsel sosyalizmi işçi hareketiyle birleştirme savaşımını başa alır. Bu savaş süregendir. İdeolojik savaşımın ardı arası kesilmez. Her aşamada yeni boyutlar, yeni biçimler alır.

Lenin, «Ne Yapmalı?»nın içkapağına Lasal'in Marks'a yazdığı bir mektuptan bir alıntı koymuştur. Bu alıntı canlı, somut bir durumu, olayı veriyor. Alıntı şöyle: «Parti içi savaşım partiye güç ve canlılık verir, partinin güçsüzlüğüne en büyük kanıt silikliği ve kesin sınırlarının kütleşmesidir, parti kendisini arındırmakla güçlenir.»

Leninci kuramlar, komünist partisinin örgütsel yapısıyla bütünleşir. Komünist Partisinin politik, örgütsel, ideolojik-ülküsül bütünliğini korumak, bu uğurda kesin savaş vermek partimizin vazgeçilmez görevidir.

Bu konferans partimizin güçlenmesi, gelişmesi yönünde yeni bir atılımdır. Gene bu konferans, geniş, güçlü, yığimsal çıkışlar yapan, toplumun en devrimci gücü olduğunu açık, kesin ortaya koyan işçi sınıfı için, köyün, kentin geniş emekçi yığınları için, ilerici güçler için, halkımızın bugünü ve yarını için, bu yolda verilen savaşlar için olağanüstü önemlidir.

PROLETER ENTERNASYONALİZMİ

TKP her zaman proleter enternasyonalizmi ilkelerine bağlı kalmış, onu var gücüyle savuna gelmiştir. En zor durumlarda bu ilkelere bağlılık partimizi kurtarmıştır. Partimiz yıkılıp gitmekten bu yolla kurtulmuştur. Leninci enternasyonalizm partimiz için kuru laf değildir. Kardeş komünist partileri TKP'ne dayanışma ve yardımlarını esirgemediler.

Partimiz, komünist ve işçi partilerinin, özellikle sosyalist ülkeler komünist ve işçi partilerinin kongrelerine çağırıldı, bunlara katıldı. Sonra, büyük Danışma Konferanslarının hepsinde yerini aldı. Berlin Konferansının hazırlanmasına, yapılmasına aktif olarak, baştan sonuna kadar katıldı. Ayrıca, Avrupa komünist

partilerinin düzenledikleri forumların çalışmalarına, delegasyonlar göndermekle katıldı. Bazı kardeş partilerle, yüksek, Politik Büro üyeleri düzeyinde karşılaşmalar, görüşmeler yapıldı. Bütün bunlar partimizin kalkınmasına yardım ediyor.

Kardeş komünist partilerle ilişkilerden söz ederken, bunlardan bir kaçının partimize yaptıkları kardeşçe dayanışmayı bu konferansta belirtmeyi bir borç sayıyoruz. Bunlar: Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Almanya Birleşik Sosyalist Partisi, Alman Komünist Partisi, Bulgaristan Komünist Partisi'dir. Bunların partimize, Türkiye işçi sınıfının, devrimci güçlerinin savaşına yardımları, gösterdikleri dayanışma somuttur. Partimiz bu proletarya enternasyonalizmi dayanışmasına hiç bir zaman gölge düşürmeyecektir. Partimiz, sözünün eri olduğunu ispatlamaya başlamıştır.

Yoldaşlar! Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Partimizin gelişmesine, Leninci bir savaş rotası izlemesine her zaman destek olmuştur. Yüce Lenin'in partisiyle TKP arasındaki bağlar her zaman taze, diri kalmıştır. Partimiz, biz, bu tarihsel bağları, devrimci dostluk geleneklerini göz bebeğimiz gibi koruyacağız.

Sovyetler Birliği, Sovyet devleti tâ kurulduğu ilk günden Türkiye halkına dostluk ve yardım elini uzatmıştır. Büyük komşumuz halkımızın ulusal kurtuluş savaşına her şeyle destek olmuştur. O zamanki Ankara hûkûmetini ilk ve biricik tanıyan gene Sovyetler olmuştur. Lozan'da, emperyalist devletlere karşı Türkiye'yi savunan yine Sovyetler'dir. Sovyetler Birliği Anayurdumuzun politik bağımsızlığı gibi, ekonomik bazımsızlığını da kazanması için en cömert, bencil, çıkarıcı olmıyan, yardımlar yaptı. Türkiye'de modern endüstrinin temelleri: Kayseri, Nazilli kombinalarıyla, Sovyet tekniğiyle, Sovyet uzmanlarının, mühendislerinin yardımıyla atıldı. Gene bunlar gibi, Türkiye'de ağır endüstrinin köşe taşları olan: Seydişehir Aliminyum, İskenderun Demir-Çelik, İzmir Aliağa Rafinerisi, Çayırova Cam Kombinasi ve daha başka dev fabrikalar geliyor. Bu yardım sürüyor.

Böylece Anadolu'nun bozkırlarında, en sağır köşelerinde modern endüstri kentleri, güçlü işçi yatakları doğuyor. Sovyetler Birliği bu endüstri yataklarını kurarken hiç bir ayrıcalık istememiştir, hiç bir politik şart koşmamıştır. Hepsi karşılıklı yarar ilkesine dayanıyor. En uzun vadeli, en ucuz krediler sağlamıştır. Sov-

yetler Birliği, iki ülke arasında iyi komşuluk, sürekli barış ve dostluktan başka bir şey istememiştir.

Sovyetler Birliği, 60 yıldır, sürdürdüğü Leninci barış politikasından hiç bir zaman ayrılmamıştır. SBKP, Sovyet devleti, özel bir titizlik ve olağanüstü bir çabayla Leonid İli Brejnev yoldaş bu Leninci barış politikasını sürdürüyor. Silâhlanma yarışının durdurulması, yığınsal insan kırma silhlerinin yasaklanması, kaldırılması, gerginliğin azaltılması sürecinin biteviye sürdürülmesi yolunda Sovyetler Birliği girişimi elinden bırakmamıştır. Sovyetler Birliği barış politikasını komünizm kuruculuğuyla yanyana yürütüyor.

Büyük komşumuzun barış politikası, onun proleter enternasyonalizmi ilkelerine göre tutumu, davranışları Türkiye komünistleri için, her zaman, denek taşı olmuştur. Dostu düşmandan ayırmamıza yardım etmiştir.

TKP, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında iyi komşuluk, içten dostluk, karşılıklı yarara dayanan ilişkiler kurulması, Dostluk ve Saldırmazlık Paktı bağlanması için savaşagelmiiştir, savaşıyor.

Partimiz bu savaşımı sürdürecektir. İşbir-

likçi burjuvazi, NATO'ya bağı gerici hükümetler büyük komşumuza en büyük nankörlüğü, halkımıza karşı en korkunç düşmanlığı yapıyor. Bu egemen çevreler yurdumuzu, halkımızı uçurumlara doğru sürüklüyor. Partimiz, halkımızı, bütün ulusu bu büyük tehlikeyi yenme savaşında örgütlemeye bütün gücünü veriyor. Anayurdumuz barış ülkesi, bölgemiz barış bölgesi olmalıdır. Savaşla, halkımız bu büyük amaca ulaşacaktır.

SENDİKALAR — KADINLAR — GENÇLİK

Bu Konferansın bir özelliği de, yığın örgütlerinde Partimizin girişim ve atılımlarının yansımalarıdır. Komünistler sendikalarda, kadınlar ve gençlik arasında verimli bir eylem yürütüyorlar. İlerici Kadınlar hareketi, ilerici gençler hareketi, Avrupa'da çalışan, okuyan yurttaşlarımızın kurdukları yığın örgütleri gelişiyor.

İlerici gençlik hareketi, büyük bir gelişme süreci içindedir. Halkımızın ölümsüz büyük komünist Nazım Hikmet'in 75. doğum yıldönümünü kutlama töreni yığınsal politik bir gösteri oldu. İstanbul göğüs kabartan günlerinden birini yaşadı. Spor ve Sergi Sarayı doldu, taşıtı.

Bu törene 10 binden fazla insan geldi. Bunda ilerici gençlerin de kadınların rolü büyüktür.

Yoldaşlar, partimiz geniş gençlik, öğrenci yığınlarını, işçi, köylü, aydın gençliğini örgütleme işine ayrı bir önem veriyor. Eskiden «Komsomol» — Komünist Gençlik Örgütü vardı. İlle-galdi. Merkez Komitesi, alt örgütleri vardı. Sek-ter bir kuruluştu. Komsomola girmekle TKP'ye girmek birdi. Parti Merkez Komitesi, «Komsomol»u kaldırdı. Geniş, yığımsal, legal bir ileri gençlik örgütü kurma kararı aldı. Ama karar, gene doğru dürüst, uzun zaman uygulanamadı. Ancak, partinin yeni atılım dönemiyle bu alan-da atılan adımlar gelişimiyle, meyvelerini ver-miye başladı. Gençlik hareketi, partimizin ak-tif yedek gücüdür. Partimiz bu gücü bütün ola-naklarıyla geliştirecektir. Örgütlenmesine, ge-lişmesine, Leninci kadrolar yetiştirmesine, dev-rimci, atılğan genç kuşaklar yetiştirmesine ayrı bir önem verecektir.

Kadın hareketi de yeni bir atılım içindedir. Partimiz, bu hareketi her yönüyle desteklemek-le görevlidir, sorumludur. İlerici kadınlarımız büyük bir savaşıma atılıyor. Çok çetin bir sa-vaştır bu. Toplumun yarısı kadın. Ezici çoğun-luğu korkunç ezgiler altındadır. Burjuva Ana-

yasasına bakmayın, somut durum kadının eşitsiz durumda olduğunu ortaya koyuyor. Komünistleri, partimizi bu alanda büyük savaşımalar bekliyor. Partimize, atılğan, aktif, bilinçli kadın yoldaşlar, komünistler yetiştirelim.

Partinin sendikal çalışmaları övünülecektir. Parti örgütleri, komünistler sendikal harekette rol oynamaya başladılar. Yığmsal, 100 binlik işçi çıkışlarında: 1 Mayıs gibi yarım milyonduk yürüyüşte, gene 500 binlik genel grevde, faşizme karşı özgürlük gösterilerinde parti örgütleri kendilerine düşen bütün görevleri başarıyla yerine getirdiler. Bu gösteri ve direnişlerdeki disiplin, düzen parti örgütlerinin, komünistlerin eliyle, aklıyla, atılım ve özverili savaşımalarıyla sağlandı.

Yoldaşlar, legal ve illegal çalışma yöntemlerini uyarlı, uyumlu yürütebilmekte olumlu bir gelişme yeni yeni başlıyor. Bu alanda bizi yeni yeni görevler bekliyor. Parti örgütleri, parti üyeleri yenidir, gençtir. Deneyleri azdır. Kimileri legaliteye, kimileri aşırı gizliliğe kaçıyor. Bu durumu somut eylemlerle ayarlamak gerek. Bunlar örgüt işidir. Kadro politikasıdır. Militan kadrolar yetiştirme işidir.

PARTİ İÇİ DÜZEN

Yoldaşlar, «parti içi düzen» nedir? En başta, parti çalışmalarında elişçiliğine — «artizanlığa» son vermek. İş ve görev bölümünü tüzüğe göre uygulamak. Başı bozuk, gelişi güzel çalışmaz. Komünist Partisi işçi sınıfının en yüksek politik örgütü, genelkurmaylığı, öncü koludur. Bunu yalnız saymak, tüzüğe yazmakla iş bitmiyor. parti organlarını gereğince kurmak, bunların saat gibi işlemlerini sağlamak kesinlikle gündemdedir.

Merkez komitesi'nin: Örgüt, propaganda-ajitasyon, yığın, sekreterlik işleri, seksiyonlar yerlerine oturtulmalıdır. Bu sorunların çözümü geciktirilemez. Merkez komitesi, Politik Büro bu ayarlamayı güncel, parti içi düzen için zorunlu sayıyor. Partimiz büyüyor, geliyor, diyoruz. Eski çalışma ölçüleri, tutucu gelenekler kendiliğinden yıkılıyor. Biz kendiliğinden gelmece değiliz, buna karşıyız. Artizanlığa son! Kollektif yönetim başka türlü sağlanamaz!

Partimizin atılımları, gelişmesi bize güç veriyor. Konferansımız bu gücü gösteriyor. Bütün engelleri kıracağız. Partide kollektif çalışmayı yürüteceğiz. Partinin yıkılmaz birliğini daha da güçlendireceğiz.

Kardeş partilerle ilişkilerimizi daha örgüt-
lü, daha olumlu yürüteceğiz.

Konferansımızı başarıyla bitireceğiz!

Kongreye yeni yeni başarılarla gideceğiz!

Yaşasın TKP!

Yaşasın S B K P !

Yaşasın proleterya enternasyonalizmi!

Yaşasın Leninizm!

TKP MK Politik Büro Üyesi A. Saydan Yoldaşın Parti Konferansında Okuduğu Parti Platformu*

GİRİŞ

Empyalizme ve yerli ortaklarına karşı işçi sınıfının öncülüğünde geniş emekçi yığınlarının sürdürdüğü sınıf savaşı sürekli gelişiyor. Platformda, bu savaşımın günlük ayrıntılarına inme olanağı yoktur. Bundan ötürü, burada, genel ilkelerin ışığında başlıca sorunların çözümü yapılmış, ve TKP'nin önünde açılan perspektifler saptanmıştır.

TKP, bu platformda belirtilen doğrultuda çalışmalarını bundan böyle daha da yoğun ve daha da düzenli olarak sürdürecektir. Partinin gelişmesine uygun olarak, çalışma tarzını geliştirmek, devrimci atılganlıkla bilimselliği daha üst düzeyde bağdaştırmak zorunluktur. TKP

---

* «Yeni Çağ», Mart 1977, Sayı 3, s. 258 - 284.

ortaya çıkacak her yeni durumu, ve belirecek her sorunu Marksizm-Leninizmin ışığında, parti programı temelinde bilimsel araştırmalara dayanan teorik çalışmalarla çözümlenmek için gereken bütün önlemleri alacak, gerekli organları, araştırma ve çeviri bürolarını oluşturacak, var olanlarını güçlendirecektir.

KAPİTALİZMİN GENEL BUNALIMI VE BAZI SONUÇLARI

Kapitalizmin devresel bunalımları, onua genel bunalımıyla içiçe girmiştir. Bu bunalımlar günümüzde yeni bazı özellikler taşıyor. Öte yandan, dünya sosyalist sistemi, dünya komünist ve işçi hareketi ve ulusal kurtuluş hareketleri sağlam ve sıhhatli bir gelişme göstermektedirler. Ülkemizdeki gelişmeler, dünya ölçüsündeki gelişme sürecinin diyalektiği çerçevesi içindedir.

Devlet tekeli kapitalizmde işçi sınıfının ve emekçi yığınların, burjuvazinin tekeli olan kesiminin, tekeli burjuvaziyle çelişkileri arttığı gibi, tekeli kapitalizmin uluslararası grupları arasındaki çelişkiler de artmaktadır.

Kapitalizmin sürekli bunalımları zaman zaman sertleşmekte, derinleşmektedir. Fakat bunalım süreklilik niteliğini kaybetmemektedir. Bu aşamada kapitalizmin toplumun artan nüfusuna yeni iş imkânları yaratma ve hızla artan nüfusun sosyal ihtiyaçlarını karşılama olanaklarından daha geniş ölçüde yoksun duruma geldiği görülmektedir. İşsizlik, kapitalizmin hiçbir zaman çözümleyemediği bir sorundur. Kapitalist düzende her zaman bir işsizler ordusu var olmuştur. Bu da sömürü düzenin yasallığı, yani kapitalizmin, emekçi yığınlarını sömürmenin bir yöntemi olarak belirmiştir. Fakat kapitalizmin bugünkü bunalım döneminde, işsizler ordusu bizzat kapitalist düzenin temellerini sarsacak ölçüler alıyor; kapitalizm için sömürüyü kolaylaştıran bir unsurken, bizzat kapitalizmin temellerini sarsan bir tehlikeye dönüşüyor.

Kapitalizmin süregen bunalımının günümüzdeki niteliklerinden biri de enflasyonun özelliğindedir. Eski bunalımlarda olduğu gibi, fiyatlar hızla düşmüyor, büyük tekellerin iflâsları birbirini izlemiyor. Tersine, işsizlik artarken fiyatlar da yükseliyor. İflâslar daha fazla küçük ve orta işletmelerde yoğunlaşıyor. Bu da, tekellerde sermaye birikimini daha da yoğunlaştıran bir unsur olarak beliriyor. Öte yan-

dan büyük tekellerin elde ettiği kârlar ve birikimler durmadan artıyor. Bir yandan da işçi hareketinin güçlenmesi sayesinde işçi sınıfı burjuvaziyi daha geniş ölçüde ödünlere zorluyor. Bu yoldan çalışan ve işsiz kalan yığınlar belirli bir satın alma gücünü elde tutuyor. Sürekli olarak azalmakla beraber, bu satın alma gücü eski bunalımlarda görülen sıfır noktasına yaklaşmak durumuna henüz gelmemiştir. Bu gelişmede bilimsel teknik devrimin bulgularının üretime belli ölçüde uygulanması ve yeni sömürgecilik yöntemleri önemli bir rol oynuyor.

Hammaddelerin, özellikle petrol fiyatlarının artması, bir yandan da uluslararası tekellere yeni yeni astronomik vurgunlar vurmak, sanayi mamullerinin fiyatlarını büyük ölçüde arttırmak ve etkilerinde bulunan hammadde üreten ülkeleri karşılıklı fiyat artışı kısır döngüsüne çekmek, bu yönden hem bu ülkeler emekçilerini, hem de kendi ülkelerinin emekçilerini daha geniş ölçüde sömürmek olanaklarını sağlıyor.

Kapitalizmin bunalımının derinleşmesi yer yüzünde gerici dikta rejimlerini, gerici, neo-faşist ve faşist akımları körüklüyor; yumuşama sürecine karşı soğuk harpçi politikayı sürdürme eğilimleri başkaldırıyor.

Sovyetler Birliği'nin Hitler Almanyası üzerindeki tarihsel zaferi sonucunda faşizm bir devlet sistemi olarak hemen hemen Avrupa haritasından silinmiştir. İspanya'da bugün Franko'culuğun can çekişen kalıntıları vardır. Şili'de ve Güney Amerika ülkelerinin bazılarında askersel-faşist rejimler vardır, veya faşist yöntemler uygulanmaktadır. Emperyalizm yeryüzünde kaldığı müddetçe de halkların, özellikle emperyalizmin sistemlerine bağlanmış olan Türkiye gibi az gelişmiş ülkelerin tepesinden faşist tehlikenin Damokles kılıcı eksik olmayacaktır. Çünkü faşist yöntemleri, aşırı gerici iktidarları ihraç eden, destekleyen emperyalizmdir. Ama emperyalizmin bu olanakları da gün geçtikçe daralıyor. Sovyetler birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin gittikçe güçlenmeleri, uluslararası politik alanda otoritelerinin, etkinliklerinin artması, dünya barışının güçlenmesi, kapitalist ülkelerde, işçi sınıfının tekellerin egemenliğine karşı sınıf savaşımının gelişmesi, dünya anti-emperyalist kurtuluş savaşlarının güçlenmesi, emperyalizmin aşırı gerici faşist rejimleri halklara dayatma olanaklarını azaltıyor.

Barış savaşımı faşizme karşı savaştan ayrılmaz. Sovyetler Birliği başta olmak üzere, öteki sosyalist ülkelerin, dünya komünist ve işçi

hareketinin ardıcıl, barışçı ve halkların güvenliğini sağlamlaştırma politikasının başarısı, Avrupa devletleriyle, Birleşik Amerika ve Kanada'nın katıldığı Helsinki Konferansı'nda doruk noktasına yükseldi. Ancak Demirel ortaklığı ve onun dayandığı NATO'cu emperyalist güçler, en başta Amerikan emperyalistleri Helsinki kararlarını daha mürekkebi kurumadan inkâr etmeye kalktılar. Onların herhangi bir bağlayıcı niteliği bulunmadığını ilân etmede acele ettiler. Bunun yanı sıra, sözde «insan haklarını» bahane ederek, Sovyetler Birliği'ne, öteki sosyalist ülkelere karşı yalan ve iftira kampanyası açtılar. Bundan ötürü Helsinki kararlarının tüm olarak uygulanması, gerginliği azaltma sürecinin dönüşsüz kılınması, barış savaşının geniş emekçi yığınlarına maledilmesine bağlıdır.

Emperyalizm, çöküşünün hızlandığı çağımızda, dünya devrimci sürecini frenlemek için bir müttefik buldu. Bu müttefik, Çin'in bugünkü yöneticileri Maoculardır. Bu grubun sosyalist ülkelere, dünya komünist ve işçi hareketine, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı ihaneti olmasaydı, bugün yeryüzünün politik haritası bambaşka olacaktı. Bu haritada sosyalist ve demokratik örgütlerin ve güçlerin yeri daha büyük, emperyalizmin politik etki alanı daha

dar ve çöküntü süreci daha hızlı ve kesin olacaktı.

Dünyanın her tarafında, Şili'de, Angola'da, Portekiz'de olduğu gibi Maocular Türkiye'de de emperyalizmin, büyük burjuvazinin, saldırgan faşist grupların komünistlere ve öteki yurtseverlere karşı provokasyonlarda, saldırılarda yardımcıları durumuna gelmişlerdir. Harpçiliğe, soğuk harpçiliğe, gericiliğe, faşist akımlara, yöntemlere karşı memleket ve dünya ölçüsünde eylem birliği sorunlarını ele alırken bu gerçek gözönünde tutulmalıdır.

DÜNYA KOMÜNİST VE İŞÇİ HAREKETİ VE TKP

TKP, dünya komünist ve işçi hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır, onun bir bölümüdür; proletarya enternasyonalizmine sınımsız bağlıdır; Marksizmi-Leninizmi, Türkiye'nin özel koşullarını, tarihsel şartlarını göz önünde tutarak yaratıcı bir biçimde uygular. TKP, dünya komünist ve işçi hareketinin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri üzerinde birliğinin güçlenmesi için savaşır. Bugün yer-

yüzünde anti-emperyalist güçlerin öncüsü, dünya komünist ve işçi hareketidir. Komünist hareketinin gücü, birliğinin korunmasında ve geliştirilmesindedir. Bunun içindir ki, emperyalizmin kurmayları bu birliği bozmak ve parçalamak için her türlü yöntemleri kullanmaktadırlar.

Sınıf düşmalarımızın, emperyalizmin uluslararası örgütleri vardır. Bir yandan NATO, SENTO gibi askersel, politik örgütleri olduğu gibi, uluslararası tekellerle de sosyalist ülkeler dışında kalan bütün emekçi yığınlarını sömürmekte ve baskı altında tutmaktadırlar. Büyük tekellerin bu uluslararası örgütlerine karşı proletarya enternasyonalizmini inkâr etmek, yahut ona sosyal demokratik bir içerik vermek, işçi sınıfını enternasyonalist dayanışma gibi devrimci bir silâhtan yoksun bırakmak anlamına gelir.

29 Avrupa komünist ve işçi partisinin anti-emperyalist, barış, güvenlik, işbirliği ve sosyal ilerlemeden yana bir ortak belgeyi kabul etmeleri, Avrupa ve dünya devrim süreci, işçi ve ulusal bağımsızlık hareketleri için önemli bir kazanımdır.

TKP, bu kazanımı daha da pekiştirmek, Avrupa ve dünya komünist ve işçi hareketi içinde proletarya enternasyonalizmini Marksizm -

Leninizm ilkelerine göre işbirliği ve dayanışmayı daha da geliştirmek, emperyalizme, tekellere ve yerli ortaklarına karşı keskin bir silâh olan proletarya enternasyonalizmini elden bırakmamak, tersine onu daha da geliştirmek, güçlendirmek için elinden geleni yapmaya devam edecektir.

DÜNYA SOSYALİST SİSTEMİ VE TKP

Sosyalist ülkelerdeki kardeş partilerin kongreleri, dünya devrim hareketinin en büyük kazanımı olan Sovyetler Birliği'nin, dünya sosyalist topluluğunun başarılarının bilânçosunu sergilemekte ve yeni perspektiflerin planlarını çizmekte, gelişmekte olan sosyalist toplum sisteminin güçlendirilmesi ve komünist toplumun maddi temellerinin atılmasını planlaştırmaktadır. Sosyalist ülkelerdeki kardeş partilerin kongreleri, Türkiye devrim hareketi için de büyük bir önem kazanmaktadır. TKP, sosyalist ülkelerdeki devrimci gelişme ve birikimleri yakından izlemeyi ve Türkiye devrim hareketine yansıtmayı ulusal ve enternasyonalist bir ödev bilir.

Dünya sosyalist devletler topluluğu, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin doğal bir sonucu olarak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra faşizmin yıkılmasıyla kurulmuştur. Bu kuruluş, Sovyetler Birliği'nin iki yönlü kurtarıcı niteliğini yansıtır. Sovyetler Birliği'nin kurtardığı ülkelerde halklar faşizmin zulmünden kurtuldukları gibi, kapitalizmin sömürsünden kurtulmak ve sosyalist toplum düzenini kurmak olanaklarını da bulmuşlardır. Sosyalist ülkeler topluluğu, insanlığın kurtuluş yolunda elde ettiği en büyük kazanımdır. Sosyalist ülkeler İkinci Dünya Savaşının sonucunda çok zor koşullar altında dünya politik sahnesinde yer almalarına karşın sosyalizm ilkelerinin canlı ve yaratıcı uygulanması, Sovyetler Birliği'yle yakın dostluk ve sürekli bir barış politikası sonucunda hızlı bir gelişme gösterdiler ve dünyadaki gelişmeleri olumlu yönde etkileyen tarihsel bir varlık niteliğini kazandılar. Bugün artık komünist toplum düzenine geçmek bir hayal değil, sosyalist ülkelerin önünde planlı, bilimsel bir gerçek olarak durmaktadır. Emperyalizmin yıkılma süreci de, dünya sosyalist devletler topluluğunun varlığı sayesinde elle tutulur, gözle görülmür bir gerçek haline gelmiştir. Bundan ötürü, gidiş, dünya emekçilerinin, insanlığın kapita-

lizmden, emperyalizmden kurtuluğu yönündedir.

Faşist yöntemlerle anti-komünizm ve anti-sovyetizm ve genellikle sosyalist ülkelere karşı yalan ve iftira kampanyası, yapışık kardeşlerdir. Sovyetler Birliği dünya devrim sürecinin temel dayanağı olduğu için anti-sovyetizmin halklara karşı yürütölen savaşında özel bir yeri vardır.

TKP, anti-sovyetizme karşı savaşmayı, anti-sovyetizmi yürütenleri de maske etmeyi, demokراسi ve sosyalizm savaşının, ulusal kurtuluş hareketinin ayrılmaz bir parçası sayar. Anti-komünizm için de aynı şey geçerlidir. Türkiye'nin gerek Sovyetler Birliği'yle, gerekse öteki sosyalist ülkelerle politik, ekonomik ve kültürel bağlarının artması için çaba harcamak da, TKP'nin şaşmaz amaçları arasındadır.

İnanıyoruz ki, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkeler güçlendikçe dünya devrim süreci daha da hızlanacak, bu arada halkımızın kurtuluş savaşını daha elverişli koşullarda yürütmenin olanakları yaratılacaktır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin XXV. Kongresi, dünya barışına, komünist ve işçi hareketlerine yeni perspektifler açtı. XXIV. Kongrede kabul edilen barış programını daha

da genişletti ve geliştirdi. Barışın ve güvenliğin sağlamlaştırılması yönünde yeni gelişmelere yol açtı. Anti-sovyetizme karşı savaşmak, Sovyetler Birliği'ni bütün yönleriyle halkımıza ta-nıtmak politikamızda XXV. Kongre kararları, özellikle Brejnev yoldaşın konuşması bize ışık tutacaktır.

ULUSAL KURTULUŞ HAREKETLERİ VE TKP

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Aynı zamanda, ulusal kurtuluş hareketlerinin amaçlarına ulaştığı, halkların, emperyalizmin boyunduruğunu kırdığı ve emperyalizmin kş sürecinin hızlandığı çağıdır. Ulusal kurtuluş hareketlerinin gelişmesinde ve bu hareketlerin giderek Marksizm-Leninizm ilke-leri temelinde sosyalizme yönelmesinde dünya sosyalist sisteminin varlığı çözümleyici bir rol oynuyor. Bunun en somt örneğini Angola'da gördük.

Anti-emperyalist, ulusal kurtuluş hareketlerinin doğru ve sosyalizme açılan bir doğrultu-da gelişmesi, ulusal bağımsızlığına kavuřmuŐ

Asya-Afrika ülkelerinde kapitalist olmayan gelişme yolundan sosyalizme doğru ilerleyebilmesi için bazı koşulların yerine getirilmesi bir zorunluktur.

- Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle içten dostluk ilişkileri kurmak. Başlıca bu ülkelerin politik, ekonomik, teknik yardımlarını sağlamak. Bu yardımlara dayanarak gerçek bir kalkınma ve sanayileşme programı uygulamak. Dünya komünist ve işçi hareketiyle, barış hareketi ve ulusal kurtuluş için savaşıyan öteki halklarla yakın bağlar kurmak, dayanışmak.

- Anti-emperyalist savaşta ve iktidarda, işçi sınıfının politik ve sınıfsal ve yığınsal sendikal örgütlerinin önemli ölçüde yer almasını ve hegemonyasını sağlamak, geniş köy emekçileriyle bağlaşıklık kurmak.

- Bütün demokratik ve anti-emperyalist güçlerin, anti-emperyalist demokratik bir platformda eylem birliğini sağlamak.

- Halkların kurtuluşuna karşı emperyalizmin müttefiki durumuna girmiş olan Pekin yöneticilerine, Maocu'lara karşı ardıcıl bir savaşım yürütmek.

TKP'ne göre, kurtuluş hareketlerinin, anti-emperyalist ve sosyalizme açılan bir raya otu-

rabilmesi için bu koşulların olması zorunluktur. Son yıllarda halkların, özellikle Viyetnam, Laos, Mozambik ve Angola halklarının tarihsel zaferi bu koşulları yerine getirmeye bağlı olarak gerçekleşmiştir. Ve bu koşullar diğer deneyimlerin yanısıra bu tarihsel zaferlerden de çıkarılmıştır. Bu koşulların tam olarak yerine getirilmediği yerlerde, halkların ulusal kuruluş hareketlerinin başarısızlığa uğradığı, emperyalizmin bu ülkelere yeniden sızmak ve oralarda yerleşmek olanaklarını bulduğu görülmektedir. Bu gibi bir gelişmeye her şeyden önce Türkiye'de tanık olduk. Burjuvazinin ulusal kurtuluştan sonra, kapitalizm yoluna koyulması, TKP'nin yasaklanması, komünistlere ve öteki demokratik akımlara karşı faşist yasaların yerleştirilmesi, sonuç olarak, Türkiye'de emperyalizmin ve onun ortağı durumunda olan büyük burjuvazinin egemenliğini yaratmıştır. Günümüzde bu gibi bir gelişmeyi bazı Arap ülkelerinde de görüyoruz.

TKP, anti-emperyalist, demokratik, ulusal kurtuluş hareketlerini elindeki bütün araçlarla destekliyor. Bu hareketlerin gelişme ve başarıya ulaşma yasallıklarını iyi bellemeli ve Marksçı-Leninci bu ilkelere bağlı kalmalıyız.

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki tekellerin

hammade kaynağı olan az gelişmiş ülkeleri talanı daha da pekleşiyor. 1955-1975 yılları arasında tekellerin az gelişmiş ülkelere alacakları üç mislinden fazla artmıştır. Gelişmiş kapitalist ülkelerin az gelişmiş ülkelere yaptıkları sözde yardımın %40'ı harp masraflarına, silâhlanmaya, %30'u polis ve baskı kuvvetlerine gitmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülkeler son yıllar içinde az gelişmiş ülkelere karşı uyguladıkları yöntemlerde bazı değişiklikler yapmak zorunda kaldılar. Kendileri için eskimiş olan, daha doğrusu daha fazla el emeğine ihtiyaç olan sanayii, az gelişmiş ülkelere aktarmaya koyuldular. Bir yanda bu ülkelerdeki ucuz işgücünden yararlanmak, bir yandan tüketim pazarlarını elde tutmak istiyorlar. Modern teknolojiyi, modern üretim araçlarını ve üretimi kendi tekelinde tutmaya devam ediyorlar. Böylece uluslararası tekeller, bir yandan az gelişmiş ülkeleri kapitalizm yolunda tutmak bir yandan da o ülkelerin ekonomisinin kendilerine bağılılığını daha da artırmak ve bu ülkelere daha geniş ölçülerde egemen olmak amaçlarını güdüyorlar.

Yaptıkları yatırımlardan giderek daha fazla kâr sağlamaktadırlar. 1965 yılında, yapılan

yatırımlara kıyasla elde edilen kâr, 5,1 kat fazlayken, bu oran 1970 yılında 11,3'e yükselmiştir. Ayrıca gelişmiş kapitalist ülkeler az gelişmiş ülkelerin yetişkin uzman kadrolarını da almaktadırlar. 1960 ile 1970 yılları arasında az gelişmiş ülkelerden yalnız Birleşik Amerika'ya 6 bin 500 bilgin, 13 bin hekim, 19 bin 300 mühendis göçetmiştir.

BUNALIMIN ARTMASI, SINIF ÇELİŞKİLERİNİN KESKİNLEŞMESİ, FAŞİST YÖNTEMLERİN YOĞUNLAŞMASI

Türkiye'de kapitalizmin ana çelişkileri keskinleşiyor. Emekle sermaye (işçi sınıfı ile burjuvazi, arasındaki çelişki sertleşiyor. Aynı zamanda, bir yanda yerli ortaklarıyla emperyalizm, bir yanda da işçi sınıfı, bütün emekçi halk, orta tabakalar ve çıkarları emperyalizm ile, yerli ve yabancı tekellerle objektif olarak çatışan burjuvazi, yani ulusal burjuvazi arasındaki çelişki de keskinleşiyor.

Tekelci kapitalizmin günümüzdeki bunalımının bütün niteliklerini Türkiye'de de görüyoruz. Kapitalizmin gelişmiş kapitalist ül-

kelerdeki nitelikleriyle Türkiye'deki nitelikleri, tarihsel koşulları birbirinden bazı ayrımlar gösterir. Türkiye'deki tekелci sermaye, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki tekелci sermayenin, yerli büyük burjuvazi ve toprak beyleriyle ittifakının ürünüdür ve Türkiye koşullarında bir uzantısıdır. Yüksek birikim hırsı, sömürünün kapsamını gittikçe genişletmek, Türkiye sermayesine de egemendir. Az gelişmiş, demokratik gelenekleri zayıf bir ülke olan Türkiye'de tekелci sermayenin görüntüleri bir yandan hazineyi, devlet fonlarını talan etmeye kadar uzanan bir kasırğa vurgunculuğu, bir yandan da faşist yöntemler ve açık bir baskı biçiminde beliriyor. Tekelci burjuvazi, emperyalizmin, uluslararası tekellerin dayanağı olmadan sınıfsal varlığını ve politik egemenliğini sürdürüremeyeceğini görüyor. Egemen çevrelerin, işbirlikçi burjuvazinin emperyalizmle bütünleşme sürecinde sürekli bir tırmanma vardır.

Gerici hükümetler ve egemen çevreler yabancı tekellerle ekonomik, politik bakımdan bağlıdır. Egemen çevreler geniş ölçüde yabancı sermaye getirmek için çaba harcamaktadırlar. Demirel hükümeti, 1975 yılı son aylarıyla, 1976 yılının ilk ayında 4 milyar 100 milyar li-

ralık yatırım için yabancı sermayeye izin vermiştir. Bu miktar, son 20 yıl içinde gelen yabancı sermayenin %43'ünü oluşturmaktadır. Yatırım izni alan 13 yabancı ortaklık toplam 1 milyar 774 milyonluk sermaye ile 4 milyar 100 milyon liralık yatırım yapmayı planlamaktadır. Hükümet, bu planları finanse etmek için de, Federal Almanya başta olmak üzere, Ortak Pazar ülkelerinden yeni krediler istemektedir. Ortak Pazar ise, bu kredileri vermeyi Türkiye'nin yabancı sermayeye kapılarını daha geniş açmak şartına bağlamaktadır. Demirel hükümeti, Türkiye'de var olan 21 yabancı firmanın yatırımlarını genişletme önerilerini kabul ederek, ayrıca 13 yabancı firmaya yeni yatırım olanakları tanıyarak Ortak Pazar'ın bu şartlarını kabul etmiştir.

Türkiye bugün artık emperyalizmin yalnız ucuz hammadde, ucuz işgücü ve sanayi üretiminin pahalı sürüm pazarı değildir. Aynı zamanda sanayileşme programı da, makinesinden hammaddesine kadar emperyalist tekelere bağlanmış bir ülkedir. Türkiye'nin ithal ettiği hammadde yılda 2 milyar doları aşmaktadır. Sanayi ürünü ihracatı ise 1974 yılında 590 milyon dolar, 1975 yılında 760 milyon dolar civarındadır. Oysa sanayi ülkeleri kişi başına

yılda 300-800 dolar tutarında ihracat yapmaktadır. Buna göre, Türkiye'nin en az 12 milyar dolarlık bir ihracat yapması gerekirdi. Rakamlar gösteriyor ki, Türkiye hammadde ithal edip sanayi ürünü satan bir ülke olmak bir yana, kendi acil ihtiyaçları için bile hammadde yönünden dışa bağılı hale gelmiş bir ülkedir.

İşbirlikçi burjuvazinin, memleketi eskisi gibi yönetmek, aynı zamanda ulusal sorunların üstesinden gelmek yeteneğini tamamen yitirdiği artık açıkça ortadadır. Bu gerçeği geniş emekçi yığınları da görmeye başlamıştır. Genel ve yerel seçimlerde bile bu gerçek belirmektedir. Burjuvazinin sola açılan kolu, ulusal burjuvazinin politik örgütü ancak düzeni değiştirme sloganlarıyla emekçi yığınlarının oylarını toplamakta daha büyük başarı gösteriyor. Emekçi yığınları, özellikle, işçi sınıfının önemli bir kesimi AP ve öteki gerici parti yöneticilerinden yüz çeviriyorlar.

Emperyalizme, onun saldırgan, soğuk harpçi ve sömürücü örgütlerine bağılı burjuvazi İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana, uluslararası emperyalist tekellerin, yerli holdinglerin, büyük toprak beylerinin yararına sürdürdüğü politikayla memleketi bunalımdan bunalıma sü-

rükledi. Sürekli ekonomik, politik, sosyal depremlere sebep oldu. Ekonomik, politik, sosyal bunalımlar derinleşti. Enflasyon, pahalılık, yoksulluk, işsizlik durmadan arttı. Buna karşılık yerli, yabancı tekeller büyük birikimler sağladı.

Demirel ortaklığını oluşturan partilerin yöneticileri hem kendilerinin, yani temsil ettikleri zümrelerin, hem de emperyalizmin Türkiye halkıyla olan çelişkilerini ve bu çelişkilerden doğan derin bunalımları faşist yöntemlerle, kanlı saldırılarla, cinayetlerle çözümlenmeyi deniyorlar.

Hükümet ve onun duyanığı olan çevreler faşist terörün en örgütlü ve yığınsal ucunu işçi sınıfına çevirmişlerdir. Seydişehir-TARİŞ, Bursa-TOFAŞ, İskenderun Demir-Çelik'de olduğu gibi gerçek sendikacılara, sendikalara, işçi militanlarına karşı kanlı bir terör ve yıldırma politikası yürütmeye kalkışmaları, yani faşist yöntemleri sarı sendikacıların, Maocuların da yardımıyla işçi sınıfına karşı yığınsal bir ölçüde uygulamaya başlamaları, büyük sermaye çevrelerinin ve onun baskı aracı olan Demirel ortaklığının faşist yöntemlerden neyi bekledikle-

rini ve esas hedeflerinin ne olduğunu açıkça gösteriyor. Hatta perspektiflerinde faşist tırmanmayı doruğuna ulaştırmak, açık, çıplak bir faşist yönetim kurmak plânları da vardır. Bu plân gereğince, hükümeti oluşturan partilerin yöneticileri hızla devlet organlarına, bu arada silâhlı kuvvetlere tümüyle egemen olmak, oralarda kilit noktalarını tutmak çabasıdadırlar. Bu çabalarında bazı sonuçlar elde ediyorlar, fakat bu çabalar onların işçi sınıfı ve emekçi yığınlarıyla olan çelişkilerini daha da sivriyor. Bu süreç içinde orta tabakalar ve tekelci olmayan burjuvazi ile, tekelci burjuvazi arasında ayrışmalar derinleşiyor. Bu ayrışmalar politik düzeyde zaman zaman kanlı bir nitelik alan çatışmalara dönüşüyor.

Yalnız şu gerçeği unutmamak gerek; bütün çelişki ve çatışmalara rağmen burjuvazinin iki kolu günün birinde karşılıklı kompromislerle (ödünlerle) anlaşabilirler, biraraya gelebilirler. Demirel ortaklığını oluşturan partilerin yöneticileri arasında da iç boğuşmalar, zümresel çelişkiler vardır. Fakat bunların işçi sınıfına ve bütün anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik güçlere karşı anti-komünizm temelinde birleşmiş oldukları da ortadadır.

FAŞİST TIRMANIŞA KARŞI ORTAK EYLEMİN GELİŞİMİ

Egemen çevrelerin faşist yöntemleri uygulamaları ve bu yönde durmadan tırmanmaya koyulmaları emperyalizmin kışkırtma ve soğuk harp politikasına yakından bağlıdır. Bu tırmanmanın amacı, bir yandan işçi hareketini ezmek, bir yandan da büyük burjuvazinin tekeller dışı burjuvaziyle çelişkilerini zor yöntemleriyle çözmektir.

Bu durum, genellikle çıkarları tekellerle çatışan burjuvazinin, orta tabakaların demokratik bir tutum takınması ile sonuçlanıyor. Kısmen ulusal burjuvaziye ve genellikle orta tabakaları, örneğin, anti-faşist, anti-emperyalist bazı noktalarda işçi sınıfına, onun sendikal ve politik örgütlerine yaklaşıyor. İktidarın faşist tırmanmasının somut bir yönü olan Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı bazı CHP yöneticilerinin çabalarını, işçi sınıfı ve onun devrimci örgütleriyle aynı paralele getirmeleri bu gelişmenin bir örneğidir. Bu yaklaşma, bugüne dek üst düzeyde eylem birliğine dönüşmedi. Ortak bir platforma orturtulmadı. Bunun nedenleri değişiktir. Toplumsal gelişme yasal-

lığının bu gibi bir ortaklığa zorlamasına rağmen bazı solcuların, legal sosyalistlerin bu gelişmeyi gereği gibi değerlendirememeleri, burjuvazideki ayrışmaları Marksçı-Leninci bir açıdan tahlil edememeleri, CHP yöneticilerine sekte bir tutumla yaklaşmaları, yani CHP'nin anti-faşist tutumlarının sosyal-politik anlamını kavriyamamaları, bunun yanı sıra, ulusal burjuvazinin ürkekliği, yalpalamaları, bu gibi bir ortak eyleme varılamamasında önemli bir rol oynuyor.

Günümüzde eylem birliğini engellemenin başlıca yöntemlerinden biri TKP'ni sınıf savasından tecrit etme çabalarıdır. Demokratik, anti-emperyalist güçlerin birliğini her ne biçimde olursa olsun engellemek, ancak burjuvazinin stratejik hedeflerine hizmet etmektir.

Devrimci sendikaların DGM'ne karşı zincirleme gösteri ve mitingler tertiplemesi ve işçi sınıfının genel greve gitmesi iktidarın faşist tırmanmasına karşı savaşımı daha yüksek bir aşamaya ulaştırdı. Hemen hemen bütün sendikalar, gençlik ve aydın örgütleri bu savaşımı destekledi. Bu ortak direniş, ulusal düzeyde, ortak bir platformun ve eylem birliğinin ilk adımlarını oluşturdu.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı verilen savaşta işçi sınıfının öncü, politik örgütü TKP'nde ve sınıfsal sendikal örgütünün saflarında daha geniş ölçüde birliğini sağlama olanakları yaratıldı. İşçi sınıfının politik, sendikal birliğinin sağlanması yönünde bu çok önemli bir kazanımdır. Bu kazanımı daha da geliştirmek, genişletmek, işçi sınıfının ideolojik, politik birliğini sınıf savaşında daha da güçlendirmek TKP'nin, bütün militan kadronun başta gelen ödevidir.

Cumhuriyet tarihinde ilk defa işbirlikçi burjuvazi Mecliste parmak çoğunluğunu, hükümeti ve egemenliği elde tuttuğu, devlet organlarına hükmettiği halde gerici, anti-demokratik ve faşist nitelikte bir yasayı, yani DGM yasasını çıkaramamıştır. Bu, işçi sınıfının ve onun mütefiki durumunda olan öteki devrimci güçlerin önemli bir deneyimidir. Ve elde edilmiş demokratik bir haktır. Bu hak, genel grev, yığınsal direnme ve dayanışmalar sayesinde fiilen elde edilmiştir. İşçi sınıfı, yasağa rağmen genel grev hakkını, DGM'ne karşı direnmek gibi politik bir amaçla kullanmıştır. Bu savaşında elde edilen önemli kazanımlardan biri de, işçi sınıfının anti-emperyalist, anti-faşist ve demokratik hakları için

savaşında öncülüğünün ve geniş emekçi yığınlarını toparlıyarak demokratik hedeflere doğru yöneltme gücünün bir daha ve açıkça belirmesidir. Teknik eleman, memur, avukat, gençlik ve kadın örgütlerinin sınıf savaşı içinde, işçi sınıfı etrafında biraraya gelmeleri, anti-emperyalist, anti-faşist ve demokratik haklar için verilen savaşta elde edilen önemli başarılarından biridir.

Büyük sermayeye, emperyalizme ve bunların oluşturduğu hükümet ortaklığına karşı bütün demokratik güçlerin anti-emperyalist, anti-faşist eylem birliğinin koşulları daha da kuvvetlendi, daha yüksek bir aşamaya ulaştı. Bugünkü aşamada bu kazanımı geliştirmek, güçlendirmek, ortak bir platforma oturtmak zorunluluktur.

Ne var ki, ortak bir düşmana karşı, ortak bir hedefe ulaşmak için yapılan ortak eylemin başarısına rağmen, bunun sürekliliği uğrunda çok sabırlı ve geniş kapsamlı politik bir eylem uygulamak gerekmektedir.

ÇIKIŞ YOLU

Savaşımın başta gelen hedefi Türkiye'de yerleşmiş olan emperyalizmin, işbirlikçileri-

nin, yabancı ve yerli tekellerin egemenliğine son vermektir. İşçi sınıfının ve köylü yığınların, orta katmanların ileri demokratik iktidarını kurmaktır. Ancak bu yolla, NATO, SENTO, Ortak Pazar gibi emperyalist blok ve örgütlerden çıkmak, blok dışı, barışçı bir dış politika izlemek; ekonomik bağımsızlığı elde etmek, sanayileşmek, demokratik toprak reformunu gerçekleştirmek, işçi sınıfına ve halka en geniş demokratik özgürlükleri ve hakları sağlamak mümkün olacaktır.

İşçi sınıfı emperyalizme, iç gericiliğe karşı, barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm için savaşta başı çekiyor. Bu savaşında, ulusal demokratik cephe ve ileri demokratik iktidarda işçi sınıfının hegemonyası ileri-demokrasinin sosyalist devrim aşamasına varışını sağlayacaktır.

Demirel ortaklığının kurulduğu günlerde, TKP bu ortaklığın en kanlı baskı yöntemlerine başvuracağını, sömürüyü daha da pekleştirmeye çalışacağını kamuoyuna doyummuş ve bu hükûmeti devirmenin başlıca yığın eylemleri yoluyla ileri demokratik bir hükûmeti işbaşına gitirmenin zorunluğunu belirtmiş ve bu amaca yönelik her türlü yöntemi demok-

ratik saymıştır. Böylesi bir hükümet sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzene geçme savaşında köprü başı olacaktır. TKP bu hedefi elindeki bütün araçlarla yığınlara mal edebilmek için çalıştı. Bugün, işçi sınıfı, emekçi yığınlar grev, miting ve sokak gösterileri gibi yığinsal protesto ve direnme araçlarıyla bu hükümete ve onu destekleyen egemen çevrelere karşı çıkıyor. TKP bu savaşım içinde değişik, anti-emperyalist, demokratik güçler arasında yer yer meydana gelen eylem birliğini daha yüksek ve daha ileri bir aşamaya ulaştırmak için savaştı, savaşıyor. TKP, bunu, ileri demokratik hükümetin temelini oluşturacak olan Ulusal Demokratik Cephenin kurulmasında önemli bir halka sayıyor.

GÜNCEL HEDEF

1977 yılı, seçim yılıdır. Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı elde edilen kazanımlardan hareket ederek seçim yılındaki savaşımızı daha geniş ölçüde örgütlemek ve hedeflerimize ulaşmak olanağı vardır. Genel seçimler konusundaki hedeflerimiz nelerdir?

Gerici, faşist güçleri yenilgiye uğratmak, ileri demokrasi savaşımı için elverişli koşullar yaratmaktır. Bu hedefe ulaşabilmek için başta gelen sorunlardan biri de, genel seçimlere Demirel ortaklığındaki bu hükümetle gitmek, seçimlerden önce eli yurtsever kanına bulaşmamış kişilerden oluşan bir hükümetin kurulmasını sağlamaktır. Bu gibi bir hükümetin ise başta gelen ödevleri şunlardır : Faşist çeteleri, Ülkü Ocakları'nı dağıtmak, bunların elebaşlarını, Türkes gibi politikacıları, katilleri yargılamak, devlet organlarını faşistlerden, aşırı gericilerden temizlemek, 141 - 142 gibi faşist maddeleri, TKP'ne konan yasağı kaldırmak, seçim yasasında değişiklik yaparak, bugünkü sistem yerine orantılı, ulusal artık sistemini kabul etmek, seçmen yaşını 18'e indirmek, yurt dışındaki işçilere buldukları yerlerde oy hakkı tanımak, seçimlerde sandık ve can güvenliğini sağlamak. Seçim hükümetinin seçimlerden önce işbaşına gelmesini isteyen bütün yurtsever güçler bu politik amaçların gerçekleştirilmesinde birleşiyorlar. Bu amaçlara parlamento içi savaşımı, parlamento dışı yığınsal eylemlerle bağhyarak ulaşılabilir. Yığınları mitinglerle, gösterilerle, yürüyüşlerle seferber etmek, yarının ileri demokratik

hükümetinin kurulmasının olanaklarını da genişletecektir. Bütün demokratik güçlerin, bu birleştirici noktaları vurguluyarak aralarında şimdiden diyaloglar kurma yoluna girmeleri, bu demokratik amaçlara ulaşmanın kaçınılmaz bir yöntemidir.

Anti-emperyalist, anti-faşist, demokrasi ve toplumsal ilerlemeden, sosyalizmden yana güçler ancak bu gibi somut ve ortak hedefler etrafında yürüttükleri ortak savaşımınla daha somut olarak ortak platform ve eylem birliğini geliştireceklerdir. Bu hareketin öncülüğünü yapmak, partimiz için çok önemli bir ödevi başarmak anlamına gelir. Partimiz bu yoldan işçi sınıfı safalarına emekçi yığınlar arasında daha geniş ölçüde yerleşmek ve onları daha geniş örgütlemek, yani tek kelimeyle, daha da güçlenmek olanaklarını bulacaktır.

Fakat TKP asla seçimcilik, parlamentoculuk taktiğini benimsemiş, kapitalizmden sosyalizme geçişin yalnız bir yoldan olacağına inanmış değildir. Zaman, zemine göre zora dayanan ve dayanmayan taktikleri uygular, fakat zamansız çıkışlar, avantürizme, burjuvazinin işine yarıyan zamansız silâhli eylemlere, Maocu Troçkist taktiklerine karşıdır. Bunlara karşı sürekli bir ideolojik-politik sa-

vaşım yürütür. Öte yandan kapitalizm koşullarında, en demokratik burjuva yöntemleriyle yapılan seçimler bile, halkın tümünün gerçek iradesini yansıtmazlar. Halk gerçek, sonuna kadar özgür iradesini ancak kapitalizmin dolaylı, dolaysız baskılarından kurtulduktan sonra açığa vurabilir. Ama kapitalizm koşullarında, açık faşist terör altında yapılan seçimlerle, nispeten demokratik koşullarda yapılan seçimler arasında fark vardır. Bugünkü amacımız seçimden önce faşist terörün kaldırılması, yukarda belirttiğimiz gibi nispeten demokratik bir ortamın yaratılmasıdır.

İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ VE TKP

İşçi sınıfı politik ve sendikal örgütleriyle, emperyalizme, yerli ortaklarına karşı yürütülen savaşımın başını çekiyor. Bu savaşımın örgütsel, ideolojik temel dayanağı olarak belirliyor. İşçi sınıfının geniş emekçi yığınları da kapsıyan savaşımı sonucunda Türkiye'de hızlı, devrimci bir birikim geliyor. İşçi sınıfının nitel ve nicel bakımlardan hızlı bir gelişme göstermesi; emperyalizme, yerli ortaklarına

ve genellikle burjuvaziye karşı güttüğü sınıf savaşının memleket gerçeklerine ve bilimsel bir temele oturması; bir yandan, işçi sınıfının kendi güncel ekonomik ve politik, demokratik haklarını sağlamaya koyulması, sömürü düzeninin geriletilmesi, bir yandan da bütün halkın demokratik haklarına sahip çıkması, büyük burjuvazi ve onun dayandığı emperyalist çevreleri telâşa düşürmektedir. Büyük sermaye çevrelerinin örgütleri, örneğin İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Ticaret ve Sanayi Odaları, Borsalar Birliği yönetici çevreleri ve bu çevrelere bağlı gerici basın ve ideologlar sık sık grev hakkının daha da kısıtlanması, toplu sözleşme sisteminin daha da daraltılması ve sermaye çevrelerinin yararına yön verilmesi için kampanya açıyorlar.

Günümüzde işçi direnişlerinde anti-emperyalist, anti-faşist şiarların yoğunlaşması, bir yandan da enternasyonalist dayanışmanın dile getirilmesi rastgele değildir. Türkiye'deki sınıf savaşının niteliklerinden ve sonuçlarından biridir. İşçi sınıfı, 12 Mart'ı izleyen dönemde bütün zorluklara rağmen devrimci savaşını sürdürdü. Gerçekten de başı çeken devrimci güç olduğunu ispatladı. 1976 yılında İstanbul'da 1 Mayıs'ın 53 yıldan beri ilk defa

işçi sınıfının savaş, birlik ve enternasyonalist dayanışma günü olarak yığmsal biçimde kutlanması sınıf savaşında işçi sınıfının düşmanlarını iyi seçtiğini ve yığmsal hareketleri örgütleyecek güçte olduğunu gösterdi. Halk değişik biçimlerde işçi sınıfının 1 Mayıs gününü desteklediğini açığa vurdu. Bu da işçi sınıfının öncü ve derleyici gücünün yeni bir belirtisidir.

1 Mayıs gösterileri işçi sınıfının uzun yıllardan beri sağladığı birikimin ortaya çıkmasıdır. 1 Mayıs gösterisi işçi sınıfının iktidarı paylaşmak, egemenliği elde etmek ve memleket yönetimine ağırlığını koymak, memleketi anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik ve sosyalist hedeflere yöneltmek olanaklarına sahip olduğunu ispatlamıştır. Genellikle grevler, gösteriler biçiminde gelişen işçi sınıfının direnişi memleketteki objektif şartlara bağlıdır. Fakat bu direnişin politik bilinç düzeyinin yükseltilmesinde, özellikle son yıllarda TKP'nin işçi sınıfını daha yoğun örgütlemeye koyulmasının, savaşımı politik hedeflere yöneltmesinin rolü büyüktür.

Bugün partimizin önünde duran temel ödevlerden biri, işçi sınıfının birliğini daha geniş ölçüde sağlamak ve bu yönde örgütsel ve ideolojik çalışmaları yoğunlaştırmaktır.

Bunun paralelinde, bütün anti-emperyalist, anti-faşist demokratik güçlerin eylem birliğini de gerçekçi bir tabana oturtarak sağlamaya çalışmaktadır. Sendikal planda sınıf sendikacılığının hızlı gelişmesi işçi sınıfının önemli bir kısmını çatısı altında birleştirmesi, Türk-İş'in başını tutan sarı sendikacıların demaske edilmesi, işçi sınıfının sendikal birliğine doğru attığı adımların başında gelmektedir.

Kapitalizm düzeninde, burjuvazinin egemenliğinde işçi sınıfının mutlak sayısal birliğinin sağlanması olanaksızdır. Hiç bir kapitalist ülkede bu gibi bir birlik sağlanamamıştır. Bunun değişik tarihsel ve sosyal nedenleri vardır. Bunlardan yararlanan burjuvazi ideolojik saldırıları, şovenist ve dinsel duyguları körükleyerek, değişik propaganda araçları ile küçük burjuva ideolojisini işçi sınıfının bir kısmına aşılarmayı, işçi sınıfını bölmeyi başarıyor.

İşçi sınıfının çeşitli düzeylerdeki birlik biçimlerinden başlıcaları şunlardır :

İşçi sınıfının en bilinçli, en savaştan kolunun TKP saflarında politik, ideolojik, örgütsel birliğini sağlamak. Bu birlik çevresinde işçi sınıfının öteki kesimlerini toplamak, kendi öz çıkarları için ortak savaşa sokmak, eylem birliğini sağlamak. Politik, dinsel inanç-

larına bakmadan, milliyet, ırk ayrımı gözetmeden, en geniş işçi yığınlarını sömürüye, baskılara karşı bir tek sınıfsal sendikal çatı altında toplamak, sendikal birliği sağlamak. Komünistlerin görevi, işçi sınıfını, savaşın içinde sınıf bilinciyle eğitmek, burjuvazinin işçi sınıfına aşılama istediği ideolojileri, ekonomizmi, reformizmi, sınıfların uzlaşması, sınıf barışı görüşünü, sarı sendikacılığı demaske ederek işçi sınıfının her düzeydeki birlik sınırlarını durmadan genişletmektir.

İşçi sınıfının birliği için yürütülen savaşta başta gelen sorunlardan biri de TKP'ne konan yasağın kaldırılması ve TKP'nin legale çıkmasıdır. TKP'nin legale çıkması, işçi sınıfının Marksizm-Leninizm temelinde ve kendi ideolojisi ile sınıf savaşımı yürütmesinin ve amaçlarına ulaşabilmesinin önemli bir unsurudur. TKP'nin yasal haklarını elde etmesiyle sağcı ve «solcu» oportünist akımlar eliyle işçi sınıfına yabancı ideolojilerin aşılması daha etkin biçimde önlenebilecek, işçi sınıfının politik birliğinin Marksizm-Leninizm ilkeleri üzerinde sağlanmasında daha ileri adımlar atılacaktır. İşçi sınıfının politik alanda birliği ancak Marksizm-Leninizm temelinde olduğu

zamandır ki, bu güçlü savaşım işçi ve emekçi yığınlarının kurtuluşuna, sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzen kurma hedeflerine varabilir.

Burjuvazinin ilerici kolu, TKP'nin güçlenmesine, etkinliğinin artmasına karşı duyarlıdır. Bundan tr, TKP'nin yasal haklarının tanınması yolundaki sesler, o yönden partimiz güçlendikçe daha çok gelmektedir. TKP, işçi sınıfı ve emekçi yığınları arasında daha geniş lde rgtlendike, yani, parti güçlendikçe yasağı kaldırmak daha kolay olacaktır. Partiyi tecrit etme çabalarının kırılması, önemli lde bütün demokratik güçlerle diyaloglar kurulmasına da bağlıdır. TKP bundan böyle de ayırıcı değil, birleştirici anti-emperyalist, anti-faşist birlik politikasını yürüterek, bu güçler arasında saygınlığını daha da arttıracak, bu da partinin legale çıkmasında etkili bir eleman olacaktır.

Hiçbir burjuva akımı, ne kadar demokratik olursa olsun, kendiliğinden TKP'ne konan yasağı kaldırmayacaktır. Bu yasağın kaldırılması ancak komünist partisinin güçlenmesi sayesinde, bizzat komünistler tarafından elde edilecektir.

ANTI-EMPERYALİST DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ VE TKP

Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı anti-emperyalist demokratik güçlerin eylem birliği, cephe kurma sorunları, çözümü hiç de basit olmayan karmaşık konulardır. Bu konularda genellemelerin, kolaylıklara sapmaların sorunların çözümüne yardım etmediğini, hatta onları daha da zorlaştırdığını deneyler gösteriyor. Anti-emperyalist, anti-faşist cephe sorunu az gelişmiş ülkelerde başka, gelişmiş kapitalist ülkelerde başka, ülkeden ülkeye başka koşullarda belirdiğinden Marksçı-Leninçi ilkelerden şaşmamak şartıyla sorunları her ülkenin özelliklerine göre çözümlenmek yoluna gidilmelidir. Örneğin; Irak, Suriye gibi ülkelerde cephe hareketinin gelişmesi yakından izlenmelidir.

Cephe hareketinin başta gelen sorunlarından biri, genellikle hareketin alacağı yöndür. Ulusal burjuvazinin mi, dolayısı ile genel olarak burjuvazinin mi, yoksa işçi sınıfının mı egemenliğini sağlamaya yönelmesindedir. Anti-emperyalist demokratik cephe hareketinin sosyal kurtuluşa dönüşmesi için başta gelen

koşul, cephe hareketlerinde işçi sınıfının öncü politik örgütünün, sendikal örgütlerinin ağır basması, harekette egemenliğin ulusal burjuvaziye terkedilmemesidir. Ancak böylece gerçek kurtuluşun, sosyalizmin yolları açılabilir. Ulusal kurtuluş savaşında Türk ulusal burjuvazisi egemenliği elden bırakmamak, onu işçi sınıfıyla paylaşmamak için TKP'ne karşı kanlı terörden bile geri durmamıştır.

Ancak bazı elverişsiz koşullarda cephe hareketinin, işçi sınıfının, emekçi halkın egemenlik ve iktidarına yönelik olmasını koşul olarak öne sürmek maksimalist bir politika olabilir. Böylesi bir politikayla çıkmak, bu koşullarda baş düşman emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı cephe hareketini parçalar. Bundan ötürü işçi sınıfının egemenliği gibi, stratejik bir hedefi gözden uzak tutmamak koşuluyla, emperyalizme ve faşizme karşı somut amaçlar için burjuvazinin ilerici koluyla ittifaklar kurulmasına sürekli çaba harcanmalıdır. Çünkü, emperyalizme ve onun müttefiki olan büyük burjuvaziye karşı elde edilen her demokratik hak, bu güçlerin gerilemesi, emekçi halkın ve en başta işçi sınıfının sınıf savaşında güçlenmesi anlamına gelir.

Kapitalist ülkelerde anti-emperyalist, de-

mokratik cephe hareketlerinde burjuvazinin ilerici küçük burjuva akımlarıyla cephe kurmada sınıf savaşı durmuyor. Biçim değiştiriyor, başka başka koşullarda sürüyor.

İşçi sınıfının öncü örgütü TKP'nin, devrimci sendikaların elde ettikleri başarılarla karşın, Devlet Güvenlik Mahkemeleri konusunda oluşan eylem birliği, anti-faşist, anti-emperyalist savaşın öteki alanlarına aktarılamadı. Bundan ötürü de, anti-emperyalist, anti-faşist demokratik güçler arasında eylem birliği anlayışının daha yüksek bir aşamaya ulaştırılması ve yaşama geçmesi önümüzde çözüm bekleyen bir sorun olarak kalıyor. Gerçekte TKP, legal sosyalist akımlar, devrimci gençlik, aydınlar, silâhlı kuvvetlerdeki yurtseverler, faşizme ve emperyalizme karşı öteki demokratik güçler eylem birliğinden yanadırlar. Yalnız bazı sosyalist parti yöneticileri, sosyalist akımlar arasındaki bölünmüşlüğün işçi sınıfına yansımadığını ve iktidarın faşist tırmanmasında bunun bir rolü olmadığını iddia etmektedirler. Şüphe yok ki, bu sosyalistlerin yanlıgısı, büyük burjuvazinin, komünist, sosyalist ve tüm ilerici güçleri bölme stratejisine yardım etmektedir. Ama, legal sosyalist akımlara bağlı olanların önemli bir kısmı fa-

şizme ve emperyalizme karşı ortak eylemlere katılarak bazı yöneticilerin bu tutumlarını paylaşmadıklarını da göstermektedirler. Sol güçler arasında bazı çatışmaların, sürtüşmelerin olduğu bir gerçektir.

Legal sosyalist yöneticilerden bazılarının bilerek-bilmeyerek düştükleri TKP karşıtlığı, emperyalist egemen çevrelere yaramaktadır. Bu gerçeği belirtmek, Türkiye Komünist Partisi'nin sol ve legal sosyalist partilerin bazı yöneticilerine karşı yürüteceği ideolojik savaşın esas noktalarından biridir. Ancak, bu konuda bizim de üzerimize düşen görevler vardır. Sekterliğe düşmeden Leninci bir politika izlememiz, eylem birliği politikamızın başarısına ulaşmasının koşullarından biridir.

Türkiye'de emperyalizme bağlı politik güçler, hükümet, yalnız faşist saldırılarla, terörle, gerici generallerin, gizli-açık polisin, faşist çetelerin, büyük sermaye ve toprak beylerinin desteğiyle ayakta durmuyorlar. Onları ayakta tutan en önemli politik etken, gerçekte çoğunluk olan, emekçi yığınların desteğini kazanmış olan anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik güçlerin dağınık ve iç çatışmalarla bölünmüş olmalarıdır. Ayrıca bundan ötürü, emekçi yığınlarının yararına yürütülen sa-

vaşımın meyvalarını, geçici de olsa büyük ölçüde CHP'de beliren sosyal-demokrat akım toplamaktadır. Bu durum, Türkiye'de devrimci hareket için stratejik plânda bir kayıptır.

TKP'nin Programı, Türkiye'de ilerici, demokratik, anti-emperyalist güçlerin eylem birliğini sağlamak ve bu güçlerle birlikte ileri demokratik bir aşamaya geçmek perspektifiyle hazırlanmıştır. Bu hedefe ulaşmak için, değişik ilerici, yurtsever küçük burjuva akımlar ve legal sosyalist partilerle tartışmayı fikirsel ve ideolojik alana aktarmak zorunludur. Anti-komünizmin sınırlarını da iyi çizmek, iyi bilmek gerekir.

Anti-komünizm, büyük burjuvazinin, emperyalizmin, geniş emekçi yığınlarının demokratik haklarını çiğnemek, sömürü düzenini komünistlere ve bütün demokratik güçlere karşı yalan ve iftira kampanyasıyla, kanlı teröre, faşist saldırılara varan zorbalık yöntemleriyle sürdürmek amacı güden barış düşmanı, harpçi, kışkırtıcı politika ve ideolojik yöntemlerin tümüdür. Anti-komünizm en sömürücü, en gerici, tekelci çevrelerin, işbirlikçilerin ve faşistlerin egemenliklerini sürdürmek için bütün halka karşı kullandıkları bir silâh, bir saldırı yöntemidir. Ama bu konuda iç ayrış-

malarına paralel olarak burjuvazi içinde farklı görüşler vardır. Tekeller dışında kalan burjuvazinin ve küçük burjuvazinin politik akımları sınıfsal bakımdan, işçi sınıfı egemenliğine ve sosyalizme karşıdır. Fakat bu akımlardan bazıları sınıf savaşını kanlı yöntemlerle, faşizm ve onun ayrılmaz bir parçası olan anti-komünizmle yürütmekten yana değildirler. Bunlar genellikle, sınıfsal bakımdan Komünist Partisinin program ve politikasına karşı oldukları halde, Komünist Partisinin serbest bırakılmasından yanadırlar. Bundan ötürü, Komünist Partisinin program ve politikasına karşı olan herkesi veya her örgütü anti-kömünist olarak niteliyemeyiz. Dünya komünist ve işçi hareketinin eğilimi de bu merkezdedir. Ve bu eğilim, Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Berlin Konferansı'nda kabul edilen ana belgeye geçmiştir.

Bağlaşıklık sorununda konuyu böylesine geniş bir açıdan almak, ayırıcı noktalar üzerine değil, anti-emperyalist, anti-faşist demokratik hedefler etrafından birleştirici noktalar üzerinde durmak gerekmektedir. Ancak böylesi bir politikayla anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik güçlerin eylem birliğini sağlamak mümkündür.

ULUSAL SANAYİ

Devlet organlarına hakim olan emperyalizm ve işbirlikçileri Türkiye'nin ekonomik sorunlarına kendi yakın ve uzak hedeflerine göre yön vermektedirler. Bu plânlarda esas olan, yabancı sermayeye, yerli ortaklarına elden geldiği kadar büyük kârlar, vurgunlar sağlanması, bunun için de Türkiye'nin emperyalizmin bütün sistemleri, saldırı ve kışkırtma politikası, emperyalizmin global stratejisi içindeki yerinin korunması, sömürü düzeninin sürüp gitmesi ve emperyalistlerin sadakalarına muhtaç, gelişme hızı yetersiz, dışa bağlı bir sanayiini oluşturduğu bir ülke olarak kalmasıdır. Bu politika, geniş emekçi yığınlarının yoksullaşma sürecinin hızlanması, işsizliğin, iç ve dış göçlerin artmasıyla sonuçlanıyor. Sanayi plânlarının esas özelliği ambalajcılık, montajcılık, hafif ve tüketim sanayiinin geliştirilmesidir.

Ağır sanayi, başta Sovyetler Birliği'nin yardımıyla kuruluyor. Fakat egemen çevreler Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin, doğrudan doğruya devlete yapılan yardımları sayesinde ağır sanayiinin kurulmasını frenliyor, bu yardımların daha da artmasını

sınıfsal çıkarlarına aykırı buluyorlar. Yerli büyük sermayenin yabancı sermaye ile işbirliği halinde kurduğu sanayi ise, Türkiye'de modern anlamıyla üretim aracı üreten sanayii kurmaya yönelmediği için, makine, yedek parça, bazı ham ve ara maddeler, özellikle teknoloji bakımından emperyalist tekellere bağlı kalmaktadır. Yabancı sermayenin, emperyalist tekellerin ve yerli ortaklarının getirdiği teknoloji, hem eksiktir, hem de Türkiye'nin hammadde ve üretim koşullarına uymamaktadır. Oysa ki ilerici, demokratik ve halkçı bir sanayileşme programı emeğin prodüktivitesini arttıracak olan en modern teknolojiyle endüstrinin kurulmasını öngörecektir. Bu endüstrinin emekçilerin iş ihtiyaçlarını karşılaması gerektiği gibi, hızlı bir kalkınmayı, memleketin hammadde kaynaklarını rasyonel bir şekilde değerlendirmesi de gerekmektedir. Yani, nitelik bakımından üretim aracı üreten ağır sanayiye dönük, hız bakımından her yıl iş alanına inen işgücünü emecek ve dağılım bakımından da, bölgesel eşitsizliği giderecek durumda olmalıdır. Bütün bunlar için de emperyalist ülkelerle olan eşitsiz ekonomik ilişkiler zincirini, yerli-yabancı tekellerin egemenliğini kırmak, AET'den ve emperyalizmin öteki

örgütlerinden çıkmak, bunun yerine bütün ülkelerle karşılıklı çıkara dayanan eşit ekonomik ilişkileri kurmak zorunluktur. TKP'nin savunduğu gibi Türkiye'de ekonomik kalkınma plânının esas niteliği, anti-emperyalist, anti-feodal, büyük tekel ve holdinglere karşı, halkın yaşam seviyesini yükseltmeyi, ona iş ve insan onuruna yakışır bir gelişmeyi, başta gelen demokratik hak olarak işsizliği ve yoksulluğu kaldırmayı öngörür nitelikte olmalıdır.

TKP, her zaman demokratik, ulusal nitelikte bir sanayileşme ve kalkınma plânının hazırlanıp uygulanmasını savunageldi. Ama, bütün ulusal sorunlar için olduğu gibi, bu gibi bir sanayileşme ve kalkınma programının uygulanabilmesi için de demokratik, anti-emperyalist, ilerici bir hükümetin işbaşına gelmesi şarttır.

Tekeler dışında kalan burjuvazinin sağladığı birikim, onun sanayileşme programını uygulayacak derecede değildir. Türkiye'de birikimin aslan payı yerli-yabancı ortaklıklarda, holdinglerde ve büyük tekellerdedir. Bu holdingler ve tekellerin önemli bir kısmı montajcılığa, yabancı tekellerle ortaklaşmaya yönelen toprak beyleriyle büyük kapkaç tüccar, aracı, komisyoncu burjuvazinin elindedir. Bunların devlet kaynaklarıyla beslenerek de

sağladıkları birikime kendi politik ve ekonomik çıkarlarına göre yön verilmektedir. Tekelci burjuvazi arasındaki çatışma noktalarından biri de budur.

Ulusal burjuva çevreleri, CHP yöneticileri «halk sektörü» görüşünü ileri sürmektedirler. Nevar ki, büyük tekellerin egemen olduğu bir ortamda CHP yöneticilerinin önerdiği soyut bir halk sektörünün gelişmesi imkânsızdır. Emperyalist tekellerin, büyük burjuvazinin çıkarlarıyla emekçi yığınların çıkarları arasında da bağdaşmaz bir çelişki vardır. CHP yöneticileri halk sektörüyle büyük tekelleri yanyana yaşatmayı öngörüyorlar. Bu bağdaşmaz olanı bağdaştırmaya çalışmak anlamına gelir. TKP, CHP'nin bu önerilerine karşı anti-emperyalist ve büyük sermayeye karşı olan halkçı, demokratik bir kalkınma plânıyla çıkmakta ve halk yığınlarını hayallerle oyalayıcı tutumları eleştirmektedir.

DEMOKRATİK TOPRAK REFORMU VE İŞÇİ - KÖYLÜ BAĞLAŞIKLIĞI

Türkiye halkının yaklaşık % 62'si tarım alanına bağlıdır. Tarım alanına büyük toprak

sahipleri, bankalar, tarım aletleri montajcılığı veya ithalâtçılığı yapan firmalar, gübre ve tarım ilâçları üreten, ithal eden ve bunun ticaretini yapanlar, büyük aracı şirketler, tefeciler egemendir. Bu egemenlik herşeyden önce büyük toprak beylerinden yana iktidarda yoğunlaşıyor.

Tarımda büyük toprak sahiplerinin yararına işleyen bir birikim vardır. Tarım kredilerinin, araç ve gereçlerin aslan payının büyük toprak sahiplerine aktığı, devlet organlarıyla büyük toprak sahiplerinin bütünleşme sürecinin daha da genişleyip hızlandığı bir gerçektir. Hazine ve vakıf topraklarının geniş bölümleri büyük toprak sahiplerinin işgalindedir.

Köy emekçilerinin büyük toprak beyleri ve bunların çıkarlarını savunan devlet organlarına karşı savaşı sürekli dir. Bu savaşım yer yer, toprakları büyük toprak beylerinin işgalinden kurtarmak, toprağı birlikte işlemek, ürünü paylaşmak ve kazanımları devlet organlarına, ağalara karşı ortaklaşa savunmak biçiminde genişliyor. Yer yer bu savaşım işçi sınıfının savaşıyla birleşiyor. İşçi-köylü bağlaşıklığının bir yandan da bu taban üzerinde geliştirileceğine şüphe yoktur.

İşçi sınıfı ile köy emekçilerinin bağlaşıklığı her yerde olduğu gibi Türkiye'de de işçi sınıfının birliğinin yanı sıra, devrim sürecinin başarıyla gelişmesinin, ulusal, demokratik cephenin kurulmasının temel koşullarından biridir. Nüfusun çoğunluğunun köylerde bulunması işçi-köylü bağlaşıklığının önemini bir kat daha arttırıyor. İşçi sınıfı ve onun politik örgütü TKP, demokratik bir toprak reformu fikrinin öncülüğünü yapmaktadır. Bu sorun hâlâ gündemdedir. Burjuvazi Cumhuriyetten bu yana hiçbir zaman demokratik bir toprak reformu uygulamak, derebeyi kalıntılarını ortadan kaldırmak yoluna gitmedi. Bugün iktidarı oluşturan gerici-faşist partilerin yöneticileri demokratik bir toprak reformuna kesinlikle karşı olduklarını gizlemiyorlar. Bu konuda CHP yöneticilerinin de açık seçik bir programı yoktur. İşçi sınıfı ve TKP, demokratik bir toprak reformunun öncüleridir. Böylesi bir reform çevresinde işçi-köylü bağlaşıklığı gerçekleşeceği gibi, geniş bir cephe kurma olanağı da bulunacaktır. Çünkü toprak reformu ile, üretici güçlerin gelişimi büyük bir hız kazanacak, milyonlarca topraksız köylü toprağa kavuşacak, az topraklı köylüler, küçük üreticiler toprak ağalarının, büyük tüccarla-

rın, banka ve tefecilerin sömürü ve ezgisinden kurtulacaklardır. Demokratik toprak reformu aynı zamanda, mülksüzleşen, kentlere göçe zorlanan, ya da gizli işsizliğin pençesine yuvarlanan milyonlarca köylüye iş ve ekmek sağlayacaktır.

Demokratik toprak reformuna karşı olan egemen gerici çevreler, derebey kalıntısı ilişkileri, Prusya tipi bir kapitalistleşmeye, yunkerleşmeye dönüştürme yolu izlemişlerdir. Tarımda kapitalist makineleşme, köy emekçilerinin durumunu daha da zorlaştırıyor, onları daha fazla işsizliğe ve yoksulluğa mahkûm ediyor. Köy emekçileri sömürü düzeninin amansız kısıkcı içinde ağır bir şekilde ezilmektedirler. Tarımda bir yandan hızlı bir kapitalistleşme süreci giderken, bir yandan da kapalı ekonomi veya çok cılız pazar için üretim yapan küçük meta üretim sistemi süregidiyor. Türkiye’de bugün hâlâ toprakla, hayvanla, araç ve gereçlerle birlikte köy emekçileri alınıp satılabilir. Yarıcılık, marabacılık, ağalık, aşiret düzeni gibi orta çağı kalıntısı ilişkilere hâlâ rastlanmaktadır. Geçmişteki Prusya tipi kapitalistleşmeden ayrımlı olarak Türkiye’de yunkerleşme emperyalizme bağımlılığın sonucu ağır sanayinin gelişmesine paralel olmadığı, sanayi-

leşme daha çok montaja ve ithale dayandığı için önemli sosyal, politik sorunlar yaratmaktadır. Topraklarında el emeği yerine makine kullanmaya başlayan toprak beyleri, köydeki işsizlik ve ayrışma sürecini daha da hızlandırmakta, topraksız, küçük ve orta köylülerin köylerden şehirlere doğru göçünü daha da kabartmaktadırlar.

Tarımda kapitalistleşmeyle birlikte tarım işçilerinin sayısı da artmaktadır. Tarım işçileri işçi sınıfının en az sosyal ekonomik haklara sahip olan bölümünü teşkil etmektedir. Sendikalarda örgütlenen tarım işçileri işçi-köylü bağlaşıklığında önemli bir rol oynamaktadır.

TKP, demokratik bir toprak reformunu savunurken, tarımda özetle belirtilen bu durumu köy emekçilerinin çıkarları doğrultusunda değiştirmeyi ve genellikle memleketin demokratik yönde gelişmesini, sanayileşmesini, kalkınmasını gözönünde tutmaktadır.

Bu konuda ulusal burjuvazinin politik tutumu açık değildir. CHP yöneticilerinin ileri sürdükleri köy-kent önerisi, köy kesiminin demokratik toprak reformuyla birlikte sanayileşmesini ve ülke çapında ulusal demokratik bir sanayileşme süreci içinde kentleşmesi-

ni öngörmüyor, yapay bir şekilde köyleri bir araya toplamak gibi hayalci bir hedef güdüyor. CHP aynı zamanda kooperatifçiliği savunuyor. TKP de kooperatifçiliği teşvik etmeyi öngörüyor. Fakat TKP, demokratik toprak reformuyla birlikte köydeki reel üretime bağlı sanayileşmesini de öngörmekte, bunun yanısıra, üretim-tüketim ve pazarlama alanlarında kooperatifçiliği güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

YIĞIN ÖRGÜTLERİ VE TKP

Yığın örgütleri içinde sendikalar, gençlik, öğrenci ve kadın dernekleri, aydın meslek birlikleri ve köylü kooperatifleri yer almaktadır.

Bütün bu yığın örgütlerinin program ve tüzükleri vardır. Bağımsız olarak kendi işlerini program ve tüzüklerine göre yürütürler. TKP bu yığın örgütlerinin, emekçilerin, öğrenci ve gençlerin, kadınların kendi özel sorunlarının çözümünü sağlamaları, sömürüye, sömürücülere, emperyalizme, harpçılığa, barış düşmanlığına karşı savaşa yönelmeleri için

çaba harcar. Her alanda elinden gelen yardımı yapar. Yığın örgütlerinde değişik politik ve dinsel inançlarına bağlı emekçiler vardır. Lenin ilkeye göre, bu inançlarla çatışmamak gerekir. Yığınları sömürüye, baskıya karşı savaşımında eğitmek, aydınlatmak yoluna gitmek en doğru tutumdur. Grevler, gösteriler düzenlemek, ilerici basını yaymak gibi yığınsal işler, yığın örgütlerinin uyguladığı savaşım yöntemleri arasındadır. Yığın örgütlerinin bağımsızlığına dikkat edilmelidir. Onları bir tartışma kulübü, yahut partinin bir kolu haline getirmemek zorunluktur.

Yığın örgütlerinin ortak amacı şöyle belirliyor : Burjuva, küçük burjuva partilerinin, hatta genici partilerin üyesi veya sempatizanı durumunda olanlar da dahil işçi ve emekçileri sömürüye, baskıya, demokratik hakların çiğnenmesine karşı örgütlemek.

Bir de gericilerin veya sarı sendikacıların yönetiminde olan yığınsal örgüt veya sendikalarda çalışmak, Lenin'in «yığınlar nerdeyse komünistler oradadır» ilkesini yerine getirmek sorunu vardır.

Bütün bu durumlarda TKP militan kadrolarının daha başarılı bir çalışma göstermeleri gerekmektedir. Bu alanda yeni yeni ba-

şarılı çalışmalar yapılmaktadır. Bu başarılı gelişmeleri daha da geliştirmek zurunluktur.

Gericilerin elinde bulunan yığın örgütlerindeki çalışmalarda ise daha az başarı gösterilmektedir. Çoğu zaman gericilerin elinde bulunan yığın örgütlerinde çalışmaktansa yeni bir yığın örgütü, «dernek veya sendika» kurmak yönüne gidilmektedir. Eğer belirli bir yığını çekmek perspektifleri ve olanakları varsa, koşullara göre bu yönde de gidilebilir. Bu olanakların olmadığı yerlerde gericilerin elinde bulunan yığın örgütlerine girmek ve oralar da çalışmak gerekmektedir.

Köylerdeki yığın örgütlerinin başında köylü kooperatifleri geliyor. TKP, işbirlikçi burjuvazi ve ağa ikilisinin egemenliğindeki gerici düzende kooperatiflerin kurtuluş olmadığını biliyor. Ama, kooperatiflerde, baştaki toprak ağalarının, tefecilerin egemenliğini kırma savaşında köylüleri destekliyor. Bu savaşın içinde köylüleri köylü komitelerinde, köy derneklerinde yığinsal olarak örgütleme olanakları artıyor. TKP, az topraklı, yoksul köylünün örgütlenmesine özel önem veriyor.

Devrim hareketinde gençlik sorunu, başlıbaşına ve çözümü en güç olan sorunlardan birisidir. Türkiye'de bir yandan Maocu, Troç-

kist, anarşist akımlar küçük burjuva ideolojileriyle, öte yandan legal, sağ oportünizmin aynı nitelikteki ideolojisi belirli bir aşamada gençlik hareketinin bir kısmını olumsuz yönde etkilemişlerdir. Daha doğrusu aralarında bugünkü TİP yöneticilerinin de bulunduğu Aybarcılık, legal, sağ oportünizm dediğimiz eğilim, gençlik hareketinin bir kısmını umutsuzluğa, ideolojik şaşkınlığa, pasifliğe iterek, Maoçu, Troçkist, anarşist akımlara yönelmesinde rol oynamıştır. Bu dönemde, partinin gençlik hareketini yörüngesine, yani işçi sınıfının savaşımının paraleline bağlamak yönünde harcadığı çabalar yeteri kadar etkili olmamıştır.

12 Mart faşist dönemin gelmesinde yukarıda adı geçen sapık akımlar, CIA, MIT kurumlarının elinde önemli bir silâh olarak kullanılmıştır. TKP, geçmişin deneyleri ışığında, gençliği gerici-faşist saldırılara ve propagandaya, sağ ve «sol» oportünist akımların tuzaklarına karşı koruma, uyarma, örgütleme, işçi sınıfının yanında savaşa yöneltme yolunda önemli adımlar atmıştır.

Gençlik hareketi, bir yandan işçi-köylü, öğrenci, gençliğin sorunlarını ele alan ve onları çözümleyen özerk dernekler, örgütler ola-

rak gelişmelidir. Bu, gençlik örgütlerinin yükümlendiği ödevlerin ancak bir kısmıdır. İşçiköylü, öğrenci gençlik kendisine özgü sorunların yanında ülke sorunlarının çözümüne, en başta anti-emperyalist, anti-faşist ve demokratik haklar için yürütülen savaşımın her aşamasına katılacaktır. Halk çocuklarına açık, memleket sorunlarını devrimci açıdan ele alan, demokratik bir eğitim sistemi için olduğu kadar, memleketin bağımsızlığı, demokratik gelişmesi ve sosyalizm için de savaşacaktır.

Asıl sorun, gençliğin bu savaşımını devrimci güçlerin, en başta işçi sınıfının yanısında ama özerk örgütlerinde yürütülmesine yardımcı olmak, bir yandan da TKP'nin gençlik dernekleri içinde çalışmalarını örgütlemektir. Gençliğe seslenen basını zenginleştirmek ve geniş ölçüde yaymaktır.

Bu amaca ulaşabilmek, gençlik hareketinden sapık akımları silebilmek için Marksçı-Leninci ilkeleri dinamik ve yaratıcı bir biçimde uygulamak, gençliğin dinamizmini, yaratıcılığını, yeniliğe ve atılma yatkınlığını iyi ve ustaca değerlendirmek gerekir.

Gençlik arasındaki sabırsızlık, kısa yoldan büyük hedeflere ulaşma eğilimini kanalize etmek, onu sabırlı ve uzun vadeli ve dev-

rimci savaşıma çekmek zor, fakat zor olduğu kadar da başarılması kaçınılmaz bir ödevdir.

Kadın işçi ve emekçilerinin sorunları genel olarak erkek işçi ve emekçilerin sorunlarından ayrılmaz. Ama kadın emekçilerin de kendilerine özgü sorunları olduğu açıktır. Bu düzeydeki savaşım birbiriyle bağlı olarak yürütülmektedir. Kadın işçi ve emekçilerin başta gelen sorunları: eşit işe eşit ücret uygulanmasını sağlamak, analık hakkını korumak, harbe, militarizme, faşizme karşı savaşmaktır. Kadın emekçilerin, bu gibi genel ve kendilerine öz sorunları etrafında özerk derneklerde ve sendikalarda örgütlenmelerini, onların savaşımını desteklemek partimizin amaçlarından biridir. TKP, kadın emekçileri parti saflarında örgütleme sorununu daha önemle ele alacaktır.

ULUSAL SORUN

Türkiye'de çeşitli uluslar, azınlıklar vardır. Bunlar arasında en kalabalık olan ve asıl ırkçı-şoven baskılara uğrayan azınlık Kürt ulusudur. Bundan ötürü de ulusal sorun daha

fazla bir Kürt sorunu olarak belirlemektedir. TKP'nin sorun karşısında, özellikle Kürt azınlığı hakkındaki tutumu her zaman açık olmuştur. TKP, bütün azınlıkların, özellikle Kürt halkının bütün Anayasal ve demokratik haklarına kavuşmasını savuna gelmiş, burjuvazinin zorla özümseme çabalarına karşı durmuştur. Kürt halkının bir yandan sömürü, bir yandan da, ulusal baskı altında olduğu, yani gerçekte çifte bir baskının kurbanı olduğu açıktır. Programımız, Kürt halkının baskı ve zulümden kurtulmasını, bütün demokratik haklarına kavuşmasını savunduğu gibi, kendi yazgısını kendisinin özgürce tayin etme hakkını da kabul etmiştir. Kürt halkının kendi yazgısını tayin etme hakkı ille de ayrılmak anlamına gelmez. Demokratik bir cumhuriyetin sınırları içinde kalmak da, kendi yazgısını özgürce tayin etmek hakkı anlamına gelir. TKP, ayrılıkçılığa karşı, birlikten yanadır. Kürt halkını, emperyalizmin, büyük burjuvazinin, toprak ağalarının baskısından kurtarmak, demokratik bir toprak reformuna kavuşturmak, ona dilini, geleneklerini kullanmak ve geliştirmek hakkını ve bütün özgürlükleri tanımak, partimizin ardıcıl bir şekilde savuna geldiği ilkeler arasındadır. TKP'nin bu konuda bağlı olduğu diğer temel ilkeler

şunlardır: Türk, Kürt tüm komünistlerin Türkiye işçi sınıfının öncüsü TKP'de ideolojik, politik, örgütsel birliği. Türk, Kürt tüm işçilerin sömürüye, baskıya karşı sınıfsal, sendikal eylem birliği, Türk, Kürt tüm uluslardan, azınlıklardan Türkiye halkının, emperyalizme, işbirlikçilerine, faşizme, ırkçılığa ve her türlü ulusal baskıya karşı, birlikte kurtuluş için kardeşçe savaş birliği.

Maocu'ların Kürt halkının kurtuluş savaşını, egemen çevrelerin de yardımıyla, provokasyon niteliği taşıyan ayrılıkçı bir harekete dönüştürmeye çalıştıkları da görülmektedir. Hükümetin, aralarında Kürt toprak beylerinin de bulunduğu egemen çevrelerin, «Kürt halkına bağımsızlık!» sloganından ilerici güçleri bölmek için yararlandıkları yığinsal toplantılara, bu sloganla katılan Maocu'lara genellikle dokunmadıkları, onları kullandıkları gerçektir.

Emperyalizme bağlı Maocularla Kürt burjuva milliyetçiliğinin birçok noktalarda birleşmeleri karşısında şu gerçek önemle vurgulanmalıdır: Hem emperyalizme bağımlılık, hem de ulusal kurtuluş hareketi yanyana düşünülemez. Ulusal kurtuluş hareketinin emperyalizmden yardım ummasının, onun eninde so-

nunda yenilgisine ve kan içinde boğulmasına yol açtığı tarihin öğrettiği bir gerçektir. Bunun en son örneğini Irak'daki Barzani yönetimindeki Kürt hareketinin acı yenilgesinde gördük.

TKP, Kürt hareketi içindeki Maocu'ların ve şovenistlerin bozguncu ve provokasyon eylemlerini demaske etmeye, Kürt halkının kurtuluş savaşıyla birlikte başarıya ulaştırmaya bundan böyle de çaba harcıyacaktır.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ SORUNU

TKP programında «uzak hedef» bölümünde, proletarya diktatörlüğü konusu yer alır. Bazı kardeş partiler değişik gerekçelerle proletarya diktatörlüğü terimini programlarından çıkarmışlardır. Bu kardeş partilerden bazıları «işçi sınıfı ve emekçi halkın egemenliği» gibi deyimler kullanmışlardır. Yeni program hazırlanırken, TKP örgütleri «proletarya diktatörlüğü» teriminin programa alınması görüşünde birleştiler. Bu bakımdan programda bu terimin yer alması, parti kadrolarının isteğine uygundur. Fakat, aynı zamanda gerçeğe

de uygundur. Proletarya diktatörlüğü, işçi sınıfının, emekçi halkın elde ettiği kazanımları burjuvazinin, emperyalizmin saldırılarına karşı savunmak, bu kazanımları daha da ileri götürmek, işçi sınıfının, emekçi halkın demokratik haklarını daha da geliştirmek, böylece güvenlik içinde sosyalist toplum düzenine ulaşmak ve oradan da komünizme geçmeyi sağlamak için zorunlu bir egemenlik aracıdır ve demokrasinin en yüksek biçimidir. Marks, Engels ve Lenin kapitalizmden sosyalizme ulaşmak, oradan da komünizme geçmeyi sağlamak için proletarya diktatörlüğünün zorunlu olduğunu belirtiyorlar. İnsanlık tarihinin yakın geçmişi ve içinde yaşadığımız çağın gerçekleri Marks, Engels ve Lenin'in haklı olduklarını ispatlamıştır. İşçi sınıfı ve emekçi halkın kazanımlarının savunulmadığı her yerde bunlar elden gitmiş, elden gitmekle kalmamış, en son Şili'de olduğu gibi faşist diktatörlükler kurulmasına yol açmıştır.

Marksizm-Leninizmin belirttiği gibi proletarya diktatörlüğü tarihsel, geçici bir egemenlik aracıdır. Sosyalizm yoluna girdikten ve komünizme doğru ilerlemeğe başladıktan sonra giderek bütün halkın devletine dönü-

şür. Zamanla komünizmin son aşamasında bizat devlet de ortadan kalkar.

TKP, proletarya diktatörlüğünün halktan ve emekçilerden yana niteliğini işçi sınıfına ve emekçi yığınlarına sürekli olarak anlatacaktır. Proletarya diktatörlüğünü faşist diktatörlüklerle kıyaslama gibi eğilimlere ilkesel bir tutumla karşı çıkmaya devam edecektir. Burjuvazinin devlet mekanizmasını yıkmadan, onun toplumdaki egemenliğine son vermeden, işçi sınıfını, egemenliğini, devlet mekanizmasını kurmadan kapitalizmden sosyalizme geçilebileceği düşüncesini yaymak, işçi sınıfını, emekçi yığınlarını aldatmaktan, burjuvazinin kendi isteğiyle iktidar ve egemenliği işçi sınıfına, emekçi halka teslim edebileceği yolundaki eski revizyonist görüşü kabul etmekten, dolayısı ile sosyal demokrasiye saptıktan başka anlam taşımaz.

BARIŞÇI DIŞ POLİTİKA

Dünya barışının güçlendiği her dönemde demokratik akımların, özellikle işçi hareketinin güçlendiği, faşizan, militarist, anti-demokratik akımların ise gerilediği tarihsel bir ger-

çektir. Büyük sermaye ve aşırı sömürücü çevreler bunun içindir ki, barışı torpilleyici, kıskırtıcı, halkları birbirine düşürücü, silâhlanma yarışını körükleyici, soğuk harpçi bir politikayı sürdürmeyi stratejik amaçlarına uygun bulmaktadırlar. Ülkemizde emperyalizmin bu politikayı Kıbrıs sorununda olduğu gibi, Ege'de karasuları ve kıta sahanlığı sorununda da uyguladı.

Barış içinde yanyana yaşamak, barışı güçlendirmek demek, mevcut statükoyu korumak, burjuvaziye karşı sınıf savaşından vazgeçmek veya onu yumuşatmak, sınıfların uzlaşması, barışması demek değildir. Tersine, barışın güçlenmesi, harpçi militarist, sömürücü, tekeli güçlerin zayıflaması anlamına geliyor. Bu durumda işçi sınıfı yeni yeni demokratik haklar kazanmak ve burjuvaziye karşı sınıf savaşımında daha güçlü olmak olanağını elde ediyor. Böylece dünya barışının güçlenmesi, sınıf savaşımını körletmek şöyle dursun, işçi sınıfına bu savaşımı daha elverişli koşullarda yürütme olanağı yaratıyor. Bu, anti-emperyalist, demokratik bütün güçlerin savaşımını için de geçerlidir.

TKP, bu tarihsel gerçekten hareket ederek, varlığı süresince değişik toplumsal yapıya

sahip devletlerin barış içinde yanyana yaşama ilkesini savunmuş, barıştan, genel silâhsızlanmadan, gerginliği azaltmadan yana bir dış politika savunagelmiştir. TKP, barış ve güvenliğin bugünkü aşamasından geri dönülmemesini, aksine bu sürecin geliştirilmesini ve askersel kesiminin de bu kapsam içine alınmasını ve genel bir silâhsızlanmaya dönüşmesini istemektedir. TKP, bu politikanın canlı bir şekilde uygulanması için, NATO ve SENTO gibi emperyalizmin çatıştırdığı saldırgan ve soğuk harpçi bloklarından çıkılmasını, topraklarımızdaki Amerika ve NATO üslerinin kaldırılmasını, İkili Anlaşmalar'ın bozulmasını istemektedir. Helsinki Anlaşması'nın aynen uygulanması için savaşmaktadır. Genel silâhsızlanma, nükleer silâhların yasaklanması yoluna gidilmesiyle yalnız emekçi yığınlarının omuzlarından ağır silâhlanma masrafları kalkmış olmayacak, aynı zamanda burjuvazinin en saldırgan kolunun, emperyalizmin elinden en büyük saldırı silâhı da alınmış olacaktır. Sosyalist ülkeler zorlandıkları silâhlanma masraflarından önemli ölçüde kurtulacak, sosyalizmi daha hızlı kurma işini bütünleme, komünizme daha çabuk geçme olanağını bulacaklardır. Esasen emperyalizmin kışkırtma ve silâhlanma yarışını körük-

lemedeki stratejik hedeflerinden biri de sosyalist ülkelerdeki bu gelişmeyi elinden geldiği kadar frenlemektir.

TKP, bütün komşularımızın yanısıra büyük komşumuz Sovyetler Birliği'yle yakın ve içten politik, ekonomik, kültürel ilişkilerin kurulmasını istiyor, bunu bütün sosyalist ülkeler için de öneriyor. Bu politika, kalkınmamızın, özgürlüğe kavuşmamızın kaçınılmaz koşulları arasındadır. Dış politikaya, Arap ve öteki halkların kurtuluş hareketlerini destekleyecek, barış ve güvenliği güçlendirecek bir yön verilmesini de öneriyor.

Emperyalizm, NATO'nun egemen çevreleri, özellikle Amerikan emperyalizmi, bir yandan Türkiye'deki, bir yandan da Yunanistan'daki işbirlikçi çevreleri karşılıklı kışkırtıyor. Türkiye'de de aşırı gerici işbirlikçi çevreler toplumu demokratik gelişmesini frenlemek, sömürü düzenini dayatmak, demokratik hakları daha geniş ölçüde çiğneyebilmek için Ege sorununda Yunanistan'a karşı olduğu gibi harpçi, saldırgan bir dış politika sürdürüyor, anti-komünizmi, silâhlanma yarışını kışkırtıyor. Oysa Ege sorununu barışçıl yollarla, karşılıklı görüşmelerle çözümlenmek mümkündür.

Ama bütün sorunlarda olduğu gibi, bu sorunun da gerek Yunanistan gerek Türkiye halklarının yararına tam olarak çözümlenebilmesi, demokratik anti-emperyalist güçlerin iktidarının kurulmasıyla mümkün olur.

TKP Kıbrıs'ın bağımsızlık, toprak bütünlüğü ve egemenlik haklarına saygı gösterilmesinden, Türk ve Rum topraklarının karşılıklı çıkarlarını gözeten demokratik bir düzen kurulmasından yanadır. TKP, ayrıca bütün yabancı askerlerin, bu arada Türk silâhlı kuvvetlerinin adadan çekilmesini, Türk işgal bölgesinde kurulmuş olan Federe devletin varlığına son verilmesini, evlerinden, basklarından sürülen veya kaçmak zorunda bırakılan Türk ve Rum göçmenlerin, 20 Haziran ve 14 Ağustos 1974'den önceki yurtlarına dönmeleri ilkelerini de savunur.

TKP Konferansında Onaylanan Platform Tezleri *

● Emperyalizmin genel bunalımı derinleşiyor. Bu bunalımın artması bir yandan başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya sosyalist sisteminin güçlenmesinin, bir yandan da dünya komünist ve işçi hareketinin, halkların kurtuluş savaşımının ve barışçı güçlerin gelişmesinin sonucudur. Kapitalizmin devresel bunalımları ortadan kalkmak şöyle dursun, daha da sıklaşıyor, sertleşiyor, yoğunlaşıyor, aynı zamanda yeni bazı özellikler kazanıyor.

Emperyalizm genel bunalımının derinleştiği bu aşamada daha da saldırgan ve tehlikeli oluyor.

Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin, dünya komünist ve işçi hareketinin, ulusal bazımsızlık hareketlerinin güçlenmesi ve birliği, emperyalizmi yıkma sürecini geliştirmenin tek çıkar yoludur.

Türkiye Komünist Partisi, taktik ve stra-

* «Yeni Çağ», Nisan 1977, Sayı 4, s. 368 - 373.

tejisini çizerken bu gerçekleri her zaman gözönünde tutacaktır.

● TKP, dünya komünist ve işçi hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu hareketin bütün toplantılarına eşit hakla katılmaktadır. Bu, işçi sınıfının, devrim hareketimizin büyük bir kazanımıdır. TKP en son Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Berlin Toplantısına ve 21 ay kadar süren hazırlık çalışmalarına aktif olarak katıldı. Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin birliği, proletarya enternasyonalizmi, Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin dünya devrim sürecindeki önemli rolünün belirtilmesi için savaştı.

TKP, bu savaş hereflerinden şaşmayacaktır.

● TKP, Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin sosyalizm ve komünizm kuruluşunda elde ettikleri büyük başarıların emekçilerimize tanıtılmasını, anti-sovyetizmle, anti-komünizmle savaşımı Türkiye'de demokrasi, sosyal ilerleme ve sosyalizm için savaşımın vazgeçilmez bir parçası, platformunun temel dayanağı sayar.

● TKP, yeryüzünün bütün anti-emperyalist ulusal kurtuluş hareketlerini elindeki bütün araçlarla destekler. Ulusal kurtuluş hare-

ketlerini dünya devrim sürecinin ayrılmaz bir parçası sayar. Ulusal kurtuluş hareketlerinin Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle, dünya komünist ve işçi hareketi ile yakın bağlar kurduğu zaman amacına ulaşacağına inanır.

● İşbirlikçi burjuvazi, genellikle burjuvazi memleketi yönetme olanaklarını yitiriyor. Büyük burjuvazinin emperyalizmle birlikte egemenliğinin Türkiye'yi sürekli politik, ekonomik, sosyal bunalımlara sürüklediği, bu egemenliğin bunalımları daha da arttıracığını kamuoyu açıkça görüyor.

● Demirel hükümetini oluşturan parti yöneticileri, temsil ettikleri çıkar zümrelerinin, yabancı tekellerin çıkarlarını savunurken işçi sınıfı ve tüm halk yığınlarıyla artan çelişkilerini faşist saldırılarla, kanlı yöntemlerle çözmek istiyor. Bu konuda Maocuları, anarşistleri yanına yardımcı olarak alıyor. Faşizme tırmanıyor. Bazı generalleri, açık-gizli polisi açık faşist bir yönetim kurmak için elinde yedek tutuyor.

● Emperyalizme, faşist yöntemlere, işbirlikçilerin dayattıkları talan düzenine, hükümetlere karşı direnme, toplumun geniş katmanlarını kapsamaya başlamıştır. İşçi sınıfının

başını çektiği bu savaşıma, emekçi köylü yığınların, orta katmanlar ve ulusal burjuvazinin ilerici kolu katılıyor.

● İşbirlikçi burjuvazinin gerici-faşist politik örgütleri ile ulusal burjuvazinin politik örgütü arasındaki çatışmalar zaman zaman kanlı bir nitelik kazanıyor. Bu, onların hiç uyuşmayacakları anlamına gelmez. Bu gerçeği bilerek, burjuvazinin ilerici kolunu anti-emperyalist, köklü reformlardan ve demokratik hakların genişletilmesinden yana bir plâforma çekme taktiğini uygulamaya devam edeceğiz.

● Bu hükümeti devirmek, onun yerine demokratik bir hükümeti geçirmek, sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzene geçmek savaşımızda yaşamsal bir rol oynuyor. Bu hükümette, iktidarda işçi sınıfı ağırlıkta olmalıdır.

● Amaçlarımızdan başlıcası, emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin ve yerli ortaklarının Türkiye üzerindeki egemenliğini yıkmaktır. NATO'dan, SENTO'dan, Ortak Pazar'dan, emperyalist bloklardan çıkmaktır. Demokratik bir düzen kurmak savaşımı ancak bu savaşımın paralelinde yürüyecektir. Bu iki savaşım birbirini hem tamamlayacak, hem de etkileyecek, güçlendirecektir.

● İçinde bulunduğumuz seçim yılında — özellikle işçi sınıfımızın DGM'lere karşı verdiği savaşımın deneylerinden hareket ederek— seçimlerden önce AP ve öteki gerici partilerin hükümetini devirmek, demokratik bir seçim hükümetini işbaşına getirmek gerekiyor. Faşist teröre son vermek, faşist çeteleri ve kuruluşları dağıtmak, suçluları yargılamak, 141-142'nci maddeleri ve TKP'ne konan yasağı kaldırmak, seçimlerin demokratik ortamda yapılmasının koşullarıdır. Bu amaçlarla, bütün yursever, anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik hakların genişletilmesinden yana parti ve akımlarla diyaloglar kurmak, somut eylem birliği yolları aramak gerekmektedir. Yine bu amaçlarla, işçi, emekçi yığınlarını harekete geçirmek, yığinsal eylemlere geçmek zorunluktur.

● İşçi sınıfının 1976 yılında, 1 Mayıs savaş, birlik ve enternasyonal dayanışma gününde açığa vurulan birikimi daha da genişletmek ve yeni yeni atılımlar sağlamak partimizin ödevidir.

● İşçi sınıfı DGM'ne karşı yürüttüğü savaşta sendikal ve politik birliğini sağlamak olanaklarını daha geniş ölçüde yaratmıştır. Bu birlik politik olarak, işçi sınıfının öncü partisi TKP'de ve sendikal olarak sınıf

sendikalarında yoğunlaşmıştır. Bu önemli kazanımı daha da güçlendirmek zorunluktur.

● İşçi sınıfının öncü kolunun, ideolojik, politik ve örgütsel birliğinin en yüksek biçimi TKP'dir. Partinin işçi sınıfı arasında daha yoğun örgütlenmesi, savaşımın kilit noktası durumunda olan bir çok sorunu çözümlenecek başlıca etkidir. TKP işçi sınıfının güncel ve politik savaş hedeflerine sahip çıktığı, onların gerçekleşmesi için kadrolarını seferber etmesini bildiği, Marksçı-Leninci strateji ve taktiğini başarıyla uygulayabildiği oranda işçi sınıfının sınıfsal, emekçi halkın yığınsal ve ülkenin gerçek ulusal partisi olmak niteliklerini derinleştirecektir.

● TKP'ye özgürlük istemi hem dünya komünist hareketi tarafından ileri sürülmekte, hem de gitgide daha geniş halk yığınlarını sarmakta ve demokratik çevrelerce benimsenmektedir. TKP, bu koşulları değerlendirerek ve başta kendi örgütsel savaşımına, yığınlarla olan bağlarına dayanarak, Marksçı-Leninci ilkelerden bir adım bile ayrılmadan yasal haklarını elde edecektir.

● İşçi sınıfının birliği, işçi-köylü ilişkiliği, bütün anti-emperyalist, demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği de TKP'nin böyle-

ce güçlenmesi temeli üzerinde gerçekleşecektir. Ama eylem birliği ve cephe sorununu çözmek için ille de TKP'nin daha da hızlı bir gelişme sürecine girmesini beklemeyeceğiz. İki yönlü görevi paralel yürüteceğiz.

● TKP işçi sınıfını burjuvaziyle ideolojik sınıf uzlaşmasına çekmeye çalışan sağcı revizyonizme, reformizme, sosyal demokratizme karşı ödünsüz savaşıır. TKP Maoculuğun, Troçkizmin, anarşizmin işçi sınıfına, halkların kurtuluş hareketine karşı emperyalizmin bağlaşığı, saldırı aracı olduğuna inanır. Bu sapık akımlara karşı ardıcıl bir savaş yürütmeyi ulusal ve enternasyonalist bir ödev sayar.

● Programımızın uzak amacını gözden irak tutmadan yakın hedefleri izliyerek programımızı uygulamalıyız. Uzak amacımız çerçevesinde proletarya diktatörlüğü kavramını savunacağız. Proletarya diktatörlüğünün demokrasinin en yüksek biçimi olduğu, işçi sınıfının emekçi halkın elde ettiği demokratik hakları, emperyalizmin ve burjuvazinin saldırılarına karşı savunmayı, bu hakları daha da genişletmeyi öngördüğünü yaymayı, proletarya diktatörlüğünün bu Leninci anlamını savunmayı, ideolojik savaşımızın temel dayanaklarından bir sayacağız.

● Toplumdaki tüm değerleri yaratan en yaratıcı sınıf, işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı uzun savaşım sırasında iktidarı öteki demokratik güçlerle paylaşmak, bu iktidara ağırlığını koymak olgunluğuna eriştiğini ispatlamış, bu hakkı kazanmıştır.

● TKP, emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı bütün demokratik güçlerin eylem birliği için savaşı. Bunun için legal sosyalist akımlarla ve burjuvazinin ilerici kolu ile politik plânda, ilişkilerde, onlarla mevcut ayrılıklar üzerinde değil, birlik noktaları üzerine ağırlık verilmesi gereğine inanır. TKP eylem birliğinin, giderek ulusal-demokratik cepheyi oluşturmanın bütün karmaşıklığını ve zorluklarını kavramaktadır. Bizimle uyuşmayan herkesi ve her örgütü anti-komünist saymaz. TKP'yi tecrit etmeye yönelik provokasyonlara düşmekten kaçınır. TKP Marksizm-Leninizmden en ufak ödün vermez; ideolojik savaşımını aralıksız sürdürür.

● İşçi sınıfının sendikal birliğini sağlamak için elverişli koşullar oluşmaktadır. Bu birliğin sömürüye karşı, işçi sınıfının çıkarları temelinde kurulabilmesi için verilen savaşı TKP desteklemektedir. Bu birliğin oluşmasında yığınsal ve sendikal hareketin güçlenmesi önemli

bir yer tutuyor. Sınıf sendikalarını parçalamamak, burjuva, küçük burjuva akımlardan korumak, sarı sendikacılığa, sınıf uzlaşmacılığına karşı savaşımı güçlendirmek komünistlerin görevidir. TKP gerek sendikaların, gerekse öteki demokratik örgütlerin yığinsal niteliğinin daha da güçlenmesini, yani politik ve dinsel inançlarına bakmadan milliyet, ırk ayrımı gözetmeden bütün emekçileri sömürüye, baskılara karşı örgütliyen bir çizgide gelişmesini destekler. Gericilerin bile yönetimde oldukları yığın örgütlerinde, sendikalarda çalışmaya önem vermek gereklidir.

● Partimiz, TKP dış ülkelerde bulunan işçi ve emekçilerimizin durumuyla yakından ilgileniyor. Bir yandan onlara yurtda iş sağlanması için savaşıyor, bir yandan da yurt dışındaki sorunlarının çözümü için çaba harcıyor. İşçilerimizin, onların örgütlerinin bu yoldaki savaşımını destekliyor.

● Ulusal-demokratik cephenin temeli olan işçi-köylü bağlaşıklığı için işçi sınıfının, TKP'nin demokratik bir toprak reformu ilkesini sürekli bir savaşım konusu yapmak, işçi-köylü bağlaşıklığını bu savaşım etrafında örmek, en önemlisi köy emekçi yığınlarını bu bağlaşıklık ilkesi ile örgütlemek, Köylü Komitelerini kurmak zorunluktur.

● TKP demokratik bir toprak reformunu savunduğu gibi, memleket gerçeklerine ve büyük ekonomik olanaklarına uygun bir endüstrileşme programını da savunur. Bu programın başta gelen özelliği anti-emperyalist olması ve büyük burjuvaziye karşı emekçi halkın çıkarlarını savunması, üretim aracı üreten ağır endüstrinin kurulmasına dönük olması, büyük dış ve iç ticaretin, büyük yabancı firmaların, işletmelerin, bankaların, sigorta kumpanyalarının devletleştirilmesidir.

TKP, demokratik bir toprak reformu ve demokratik bir endüstrileşme programını hazırlamayı amaç bilir. Bunun için de uzmanlardan oluşturulacak komisyonların kurulmasını öngörür.

● TKP ulusal azınlıkların, en çok baskıya uğrayan Kürt ulusunun bütün demokratik haklarını, eşitliğini, kendi yazgısını özgürce belirleme hakkını savunmaya devam eder.

● TKP, orduyu emperyalistlerin, NATO'nun, işbirlikçilerin, emperyalist kliğin elinden kurtarmayı öngörür. Orduyu faşistleştirme çabalarına karşı çıkar; bu alanda çalışmaya özel önem gösterir. TKP, silâhli kuvvetlerdeki yurtsever, anti-emperyalist, demokratik güçlerin gelişimini yakından izler. Bu gelişmenin,

daha güçlenmesi ve genel devrim süreci içindeki yerini alması için savaşır.

● TKP, ilerici yurtsever gençlik ve öğrenci hareketini destekler. İşçi sınıfımızın, halkımızın kurtuluş savaşımı ile örer. İşçi, emekçi, köylü gençliğin örgütlenmesine özel bir önem verir.

Bu örgütlerin ilerici enternasyonal gençlik kuruluşlarıyla bağlanmasını destekler.

● TKP gelişmekte olan ilerici kadın hareketinin daha da gelişmesi, örgütlenmesi yolundaki çabaları destekler; ilerici kadın hareketinin de uluslararası demokratik kadın örgütleriyle bağlanmasını savunur.

● TKP, dünya barış hareketinin güçlenmesi için savaşır. Ülkemizde barıştan, silâhsızlanmadan yana örgütlü hareketin geniş emekçi yığınlarına, halka mal olması için elinden geleni yapar.

● TKP dünyada ve bölgemizde kalıcı bir barış için savaşır. Bu amaçla genel ve tam silâhsızlanma yolunda etken bir savaşım verir. Gerginliğin azaltılması sürecinin dönüştürücü kılınması çabalarını destekler. Helsinki kararlarının yaşama geçirilmesini ister. Başta SSCB olmak üzere tüm komşu ülkelerle saldırmazlık, dostluk ve işbirliği anlaşmalarının imzalanması

için sürekli çaba harcar ve bu yolda atılan tüm adımları destekler.

Böylesi bir politikanın tam olarak uygulanması için barışçı ve demokratik bir hükümetin kurulması, Türkiye'nin NATO'dan ve tüm emperyalist bloklardan **çıkması şarttır.**

TKP, Ege Denizinde Türkiye ile Yunanistan arasındaki anlaşmazlıkların barışçı yollar-
dan ve iki halkın yararına çözümlenmesi soru-
nunu da bu açıdan ele alır.

TKP, bağımsız, tarafsız egemen ve toprak bütünlüğüne saygı gösterilen bir Kıbrıs devletinden yanadır. Bütün yabancı askerlerin, bu arada Türk silâhlı kuvvetlerinin Ada'dan çekilmesini önerdiği gibi, Türk ve Rum göçmenlerin 20 Temmuz 1974 ve 14 Ağustos 1974'ten önceki yurtlarına, evlerine dönmelerini ve yasa dışı «Kıbrıs Türk Federe Devleti»nin ortadan kaldırılmasını da önerir.

● Partimiz geliştiği oranda her alanda sorumluluğumuz da artıyor. Örgütlenmenin niteliğini daha da yükseltmeye çalışacağımız gibi, propaganda organlarımızın yetkinliğini arttırmak, ideolojik savaşımları daha da güçlendirmek gerekiyor. Bu amaçla gerekli organları oluşturmak ve çalışma tarzını yetkinleştirmek, Partinin birliğini daha da güçlendirmek görevidir.

TKP Konferansında Yapılan Diğer Konuşmalar*

SENDİKAL HAREKET ÜSTÜNE B. YOLDAŞIN KONUŞMASI

Yoldaşlar,

Toplanmış olan bu parti konferansının, partimizin gelişip güçlenmesinde, Türkiye işçi sınıfı ve geniş halk yığınlarının ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının yükselmesinde tarihsel bir rolü vardır. Bu yeni bir atılımdır. Biz şuna inanıyoruz: Konferansımızın alacağı kararlar, partimize ve parti kadrolarına yeni bir canlılık getirecek, işçi ve sendikal hareketin gelişmesine de güç katacak, partimizin bu hareketteki etkinliğini daha yüksek bir düzeye ulaştıracaktır.

Partimizin bu tarihsel konferansında, parti program ve tüzüğünü, parti yönetimini, onun sürdürdüğü tutarlı politikayı, uygulanan stra-

---

* «Yeni Çağ», Temmuz 1977, Sayı 7, s. 644 - 672.

teji ve taktiğin doğruluğunu onayladığımızı belirtmeyi görev biliyoruz.

Ben bu konuşmamda ülkemizdeki sendikal hareketin durumu, bazı sorunları, partimizin etkinliği ve önümüzde duran görevler üstüne görüşlerimizi dile getirmek istiyorum. Türkiye'de işçi ve sendika hareketi son birkaç yıl içinde önemli bir gelişme gösterdi. Sınıf sendikacılığı hızla güçlendi. Demokratik hak ve özgürlükler için yığmsal mitingler, 1 Mayıs'ın beşyüz binlik işçi ve emekçi halk yığınlarıyla disiplinli, örgütlü bir biçimde kutlanması ve en önemlisi, faşist nitelikli DGM yasa tasarısının, tüm baskı ve yasaklara karşın, bir genel grevle engellenmesi bu gelişmeyi gözönüne seriyor. Özellikle 1 Mayıs ve DGM direnişinde işçi sınıfımız büyük bir disiplin ve kararlılık göstermiştir. Bu direnişi fabrika fabrika örgütleyenler, disiplinini sağlayanlar, militan ve bilinçli işçi temsilcileriydi. Bu gelişmenin başta gelen belirleyicisi, partimizin son üç yıl içindeki atılımı olmuştur. Savaş bayrağımızın bu derece yükselmesi, güvenle, inançla belirtmeliyiz ki, yeni programımıza sıkı sıkıya bağlı kalmakla, tüzüğümüzü yaşama geçirmekle olanaklı olmuştur.

Yoldaşlar, bu olumlu gelişmenin ayrıntılarına girmeksizin, sendikal hareketin bazı sorun-

ları üzerinde durmak istiyorum. Bunlardan birincisi, sendikal hareketin birliğinin sağlanması sorunudur. Ülkemizde genel olarak işçi sınıfı içindeki bölünmüşlük, bütün ağırlığı ile sendikal harekete de yansıyor. Bunun çözümü politik alanda işçi sınıfının birliğinin sağlanması ile bağlıdır. Bir yandan işçi sınıfının en ileri kesimlerinin arasında sınıf bilincinin güçlenmesine, en önemlisi partimizin örgütlenmesine hız verilirken, öte yandan demokratik hak ve özgürlükler platformunda sendika konfederasyonları, bağımsız sendikalar arasında diyaloglar kurulmalıdır. Türk-İş'in başını tutan Tunç'ların, Şide'lerin işçi düşmanlığını sergiliyerek tabandaki sarı sendikacılık geriletilmeli, sınıf sendikacılığı güçlendirilmeli, bilinçlenme süreci geliştirilmeli, sendikal birlik sağlanmalı ve eyleme dönüştürülmelidir. Bunlar önemli çalışma alanlarıdır. Bu arada gerici-faşist çevrelerin de sendikal alanda örgütlenmeye yöneldikleri ve bu alanda sınıf sendikacılığına karşı saldırganlıklarını arttırdıkları gözden kaçırılmamalıdır. İşçi sınıfının birliği sınıf sendikacılığının çatısı altında, sömürüye ve baskıya karşı savaş temelinde sağlanacaktır. Kapitalizm koşullarında bütün işçilerin mutlak sayısal olarak tek bir konfederasyonda toplanması ütopyik

bir istektir. Önemli olan, sınıf ve yığın sendikacılığı temelinde gelişen sendikal örgütlenmenin işçi sınıfının belirleyici bölümünü birleştirmesi ve kontrol edebilmesidir. Komünistlerin, parti örgütlerinin çalışmaları bu yönde olmalıdır. Başka bir sorun, «kamu iktisadi teşekküllerinde», genel olarak devlet sektöründe sınıf sendikacılığının güçlenmesi sorunudur. Türkiye'de kapitalist gelişmenin başlangıcında, temel endüstri ürünlerinin üretimini devlet üstlenmiş, özel sermaye kâr oranı yüksek, tüketim malları ve montaj endüstrisine yönelmiştir. Böylece, stratejik önemi olan enerji, ulaştırma, madenler, haberleşme, silâh ve gemi yapım sanayii gibi iş kolları, demir-çelik, petrol rafinerileri, şeker, çimento ürtemi, bunların yanısıra bankaların bir bölümü uzunca süre devlet tekelinde kalmıştır. Bizdeki «devletçilik» sistemi burjuvaziye palazlandırma amacı gütmüş ve emperyalizmin güdümünde gelişmiştir. Bunun sonucunda firmalar devlet sektöründeki bu iş kollarına yavaş yavaş el atmışlardır. Ancak bu işkolları yine de önemli ölçüde «kamu iktisadi teşekküllerinin» denetiminde kalmışlardır. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri, onların emrindeki «kamu iktisadi teşekkülleri», kurulan her yeni fabrikada işçilerin sarı sendikacıla-

rın eliyle örgütlenerek savaşamaz duruma düşmeleri için ellerinden geleni yapmışlardır. Sınıf sendikacılığının etkinliğinin henüz fazla artmadığı 1970'lere kadar bu yolda kolay başarılar elde etmişlerdir. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri bugün de bu yöntemi sürdürmek istiyorlar. Büyük endüstri kuruluşlarına sınıf sendikacılığını sokmamak için kanlı saldırılar düzenliyorlar. Bunun örnekleri Seydişehir Alüminyum işletmesinde, İskenderun Demir-Çelik'te görüldü. Ama onbinlerce işçinin uyanışını durduramadılar. Murgul bakır işletmesinde işçilerin bir bölümünün sınıf sendikalarına geçmek istemeleri üzerine, patron durumunda olan Etibank, yani Sanayi Bakanlığı, sınıf sendikasını greve zorlayarak hazineyi milyonlarca zarara soktu. Bir özel işletmede, özellikle küçük ve orta işyerlerinde, titizlikle gözönüne alınan ekonomik çıkarlar buralarda kolayca ikinci plâna itilebiliyor. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri işçi haklarını ayaklar altına aldıkları gibi, devlet işletmelerinin zarara uğraması karşısında da kayıtsız kalıyorlar. Bu olgu, bu işyerlerinde sınıf sendikacılığının karşına dikilen önemli engellerden biridir. Patronlar bu işyerlerinde sarı sendikacılığı güçlendirmek için işçilere kimi zaman politik amaçlı ödünler vere-

bilmektedir. Bundan ötürü, burada sorun ekonomik boyutları aşmakta, sınıf sendikacılığının örgütlenmesi politik amaçları da içeren bir savaşımla, işçilerin politik bilinç düzeyini yükselterek gerçekleşmektedir. Bu sorunun çözümünde, işçi sınıfının önemli demokratik istemlerinden biri olan referandum hakkının elde edilmesi daha elverişli koşullar sağlayacaktır. Ayrıca bu konu, güncel politik hedefimiz olan Demirel ortaklığı hükümetinin yıkılması savaşıyla da yakından bağlıdır. Sendikal savaşıma destek olurken, kendi Partimizin bu işkollarından örgütlenme çalışmalarına da hız vermesi ivedi bir görev olarak önünde duruyor.

Yoldaşlar, sınıf sendikacılığının son yıllarda her alanda ileri adımlar attığını, çok yönlü güçlendiğini hepimiz biliyoruz. Bu başarı, başta işçi sınıfının içinde, yığınlar arasında yılmadan, uşanmadan her geçen gün artan bir ataklıkla savaşımları sürdüren komünistlerin, parti örgütlerinin ürünüdür. Ancak, sosyal gelişmeye örgütsel olarak ayak uyduramamak gibi bir sorun da vardır. Sınıf sendikalarını işçi sınıfının öncü kolu olan komünist partisiymiş gibi gösterme çabaları da değişik çevrelerce yürütülüyor. Bu çabaların amacı, sınıf sendikalarının yığınsal niteliklerini zedelemek, partimizin ise

politik-ideolojik saygınlığını yıpratmaktır. Sendikalar demokrasi daha da yaygın ve etkili bir biçimde uygulandıkça, zengin savaş deneyimleri kazanan yığınların en ileri, en kararlı temsilcileri işçi önderleri, değişik düzeylerde sendikaların yönetim kadrolarına geldikçe ve yığınların güvenlerini hak edip saygın durumlarını korudukça bu sorunun çözümü kolaylaşacaktır. Önemli sorunlardan birisi de sendikal hareketin değişik düzeylerinde, bazı partilerin, politik akım veya gurupların sendikal birliği önleyen tutumlarıdır. Şurası açıktır ki, sendikal hareket içinde anti-komünizm, TKP düşmanlığı, kim tarafından ve hangi yoldan yapılırsa yapılsın sendikal hareketi bölmekten, güçsüz bırakmaktan başka bir sonuç vermez, yapana da yarar getirmez. Komünistler, işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünün, Marksizm-Leninizm ışığında sendikaların bağımsız yığın örgütleri olma niteliklerine saygı gösteriyorlar. Bütün sendikalarda atılganlıkla, özveriyle çalışıyorlar. İşçi sınıfının birliğini amaç bilerek sınıf sendikacılığını güçlendiriyorlar. İşçi yığınlarının güvenini kazanarak onları yönetip, yönlendiriyorlar. Sendikalara serüvenci, bölücü, bozguncu görüşleri sızdırmak isteyen, bunu başaramadığı zaman ayrı sendika kurma yoluna sapan

Maocu ve goşist akımlara, sendikaları kendi dar parti çıkarları için sağa, «sola» çekmek isteyen reformist, ya da küçük burjuva sosyalist akımlarına karşı savaş sınıf sendikacılığını güçlendirmek savaşından ayrılmaz.

Yoldaşlar, şu gerçeği vurgulamakta yarar vardır. Sendikal hareketin belirttiğimiz sorunlarının çözümü, geniş ölçüde partimizin ideolojik ve politik alandaki savaşımıyla, işçi yığınları arasında, fabrikalarda, öteki işyerlerinde propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarıyla bağlıdır. Bunun nesnel koşulları vardır. Geniş emekçi yığınların katıldığı eylemler onların bilinçlenme sürecini arttırmış, partimizin etkinliğini dosta düşmana göstermiştir. Partimizin son yıllardaki atılımları, Merkez Komitesinin politikası, temel örgütlerimizin partimizin eylem programını, politikasını yaşama geçirmekte elde ettiği başarılar, işçi sınıfı, emekçi yığınlar arasında TKP'nin saygınlığını arttırmış, geniş bir sempatizan yığını oluşturmuştur. Leninci parti normlarını, disiplini, konspirasyonu uygulayarak bu yığını örgütlenme çalışmalarına yeni bir hız vermemiz gerekiyor. Bu sempatizanların işçi sınıfına ters, partimize düşman akımlarca şaşırtılmasına yol vermeyeceğiz.

Konferansımızın yukarda belirtilen öneriler doğrultusunda alacağı kararlar parti örgütlerinin, militanların çalışmalarına yol gösterecek, gücüne güç katacaktır.

Yaşasın işçi sınıfının birliği!

Yaşasın TKP!

Yaşasın SBKP ve diğer kardeş komünist partileri!

Yaşasın enternasyonalist dayanışma!

TKP VE İŞÇİ-KÖYLÜ BAĞLAŞIKLIĞI ÜSTÜNE S. YOLDAŞIN KONUŞMASI

Yoldaşlar,

Partimizin atılımları bugün Türkiye devrim hareketinin belirleyici özelliğidir. Bu gelişim açıktır, somuttur. Düşmanlarımızı korkutmakta, dostlarımızı sevindirmektedir. Partimiz, işçi sınıfının savaşımına önderlik görevini yerine getiriyor, emekçi yığınlar arasında kök salıyor. Bu gelişme artık geri döndürülemez bir nitelik kazanmıştır. Konferansın toplanması bunun en açık kanıtıdır. Partimizin savaşı, Türkiye devrim hareketi yeni bir aşamaya adım atmıştır. Bu, rasgele olmamıştır. Geleceği olan her olay gibi, bunun da dünü ve bugünü vardır. Bu atılımın bir düşünsel ve moral kaynağı, örgütleyicisi, sürükleyicisi vardır. Burada işçi sınıfının bağrından çıkardığı yılmaz savaşçı, Leninci önderimiz İ. Bilen yoldaşı anlamak isterim. MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın, MK Politik Büro ve Merkez Komitesindeki yoldaşların önderliği bundan sonraki savaş aşamalarında da tüm partimiz için sağlam bir güvencedir. Yeni eylem programımız, yolumuzu aydınlatan bir ışık, elimizde keskin bir

silâhtır. Sınıf savaşlarının içinde, programın ilkeleri, belgeleri yığınlara mal oluyor, eylemde yol gösteriyor. Program ve Tüzüğümüzü onayladığımızı, sınıf düşmanlarına, provokatörlere karşı ödünsüzce savunacağımızı bildirmek isterim.

Yoldaşlar,

Ben konuşmamda köylülüğün durumu ve bazı örgütlenme sorunları, işçi-köylü bağlaşıklığının sağlanması sorunları üzerinde duracağım.

Türkiye ekonomisinde kapitalist üretim ilişkileri egemendir. Kırsal alanlarda da kapitalist üretim ilişkileri, giderek daha ağır basmaktadır. Bazı bölgelerimizde, feodal artıklar varlıklarını sürdürmekle birlikte, belirleyici olmaktan çıkmışlardır.

Bölgeleri tek tek ele aldığımızda, Akdeniz bölgesinde kapitalist üretim ilişkileri egemendir. Ovalarda büyük kapitalist işletmeler vardır. Başta pamuk ekimi yapılmaktadır. Pamuk tarlalarında çalışan tarım işçileri genellikle bölgenin dağlık bölgelerinden, yoksul yörelerden gelmektedirler. Ege bölgesinde, kapitalist işletmeler yanında küçük üreticiler de yaygın durumdadır. Marmara, Karadeniz ve Orta Anadolu bölgelerinde de benzer bir durum vardır. Doğu ve Güney-Doğu Anadolu, feodal kalıntıla-

rın olduğu bölgelerdir. Fakat Güney-Doğu Anadolu'da bu kalıntılar hızla çözülmektedir. Ağalık yaygındır. Doksan bin dönümü olan ağalar vardır. Son yıllarda endüstri bitkileri (pamuk, tütün gibi) ekilmeye başlanmıştır. Bu bölgede de kapitalistleşme daha da yaygınlaşıyor.

Köyde ayrışma süreci gelişmektedir. Tarım işçilerinin en yaygın oldukları bölge Akdeniz bölgesidir. Bundan sonra Ege, Trakya ve kısmen Güney-Doğu Anadolu bölgeleri geliyor. Tarım işçilerinin bir bölümü, devlet üretme çiftliklerinde, Tarım ve Orman Bakanlığının işletmelerinde çalışmaktadır. Bu işçiler arasında sendikalaşma süreci gelişmektedir. Çeşitli tarım işçileri sendikaları vardır. Sınıf sendikacılığının çatısı altında örgütlenen sendikalar bulunmaktadır. Bu güne kadar, Akdeniz bölgesinde (özellikle Çukurova'da) Ege ve Güney-Doğu Anadolu bölgelerinde yer yer tarım işçileri grevleri görülmüştür.

Mevsimlik tarım işçilerinin sendikalaşması, çözümünü oldukça zor bir sorundur. Kırsal alanların dağınıklığı da sendikalaşmayı zorlaştırmaktadır. Buna karşın aktif bir çalışma sonucu sendikalaşma hareketi başarılabilir.

Yoksul köylüler, geçimlerini ırgatlık yaparak, ya da ortakçılık, kiracılık yaparak sağ-

lamaya çalışıyorlar. Toprağın parçalı, verimsiz olduğu bölgelerde, kentlere iş bulma özlemi ile göçmektedirler. Temel istemleri olan toprak ve iş için savaşıyorlar.

Orta köylünün elinde işleyebileceği toprağı vardır. Ancak yeterli tarım aracı, sermayesi olmadığından, kredi bulamadığından, ileri tarım teknolojisinden yararlanamaz. Kredilerin dağılımından büyük toprak sahipleri, ağalar, tefeciler aslan payını yutuyorlar.

Bugün üretimi yüzde yüz oranda arttıran yapay gübre ve tarım ilâçlarının kullanılması yaygınlaşmıştır. Orta köylü de bu gereksinmeyi duymaktadır. Şu anda kullanılan yapay gübre ve tarım ilâçlarının %70'i Akdeniz Bölgesinde, büyük ölçekli kapitalist üretimin yaygın olduğu 4 ilde (Antalya, Mersin, Adana, Hatay) kullanılmaktadır. Kredilerden, üretimi arttıran ileri teknolojiden büyük tarım kapitalistlerinin yararlanması, orta köylünün zararına sonuçlar doğurmaktadır. Büyük çiftlik sahipleri, ucuza mal ettikleri ürünü, orta köylünün yüksek maliyet fiyatından satıyor, böylece daha da palazlanıyorlar. Orta köylü yığınlarında, ürünlerin değerlendirilmesi, kredi elde edilmesi, ucuz gübre, araç ve gereç sağlanması için kooperatifleşme eğilimi güçlüdür. Özellikle bu eğilim son yıllarda güçlenmiştir.

Yoldaşlar,

Son yıllarda köylerde sınıf savaşımı gelişiyor, yaygınlaşıyor. Köylerden «gayrık yeter!» sesleri, «Toprak, iş, özgürlük» belgileri yükselmeye başlamıştır. Toprak ve özgürlük için köylü direnişleri, çıkışları sürekli. Bu çıkışlar giderek yeni biçimler almaya başlamıştır. Tarım işçilerinin grevleri yanısıra, üretici kurultayları, köylü yürüyüş ve mitingleri, toprak işgalleri görülüyor. Toprakları büyük toprak sahiplerinin elinden kurtarmak, toprağı birlikte işlemek, ürünü paylaşmak, kazanımları devlet organlarına, ağalara karşı ortaklaşa savunmak biçiminde bir savaşım gelişiyor.

Ülkemizde işçi-köylü bağlaşıklığının sağlam biçimde kurulması, bu bağlaşıklığın güçlendirilmesi için somut maddesel koşullar vardır. Bu yolda olanaklar genişlemektedir. İşçi sınıfının, ilerici-yurtsever gençliğin, demokratik güçlerin ileri, demokratik bir düzen için yürüttüğü devrimci savaşım, yüzbinlik, beşyüzbinlik çıkışlar, genel grevler, ülkenin bir ucundan bir ucuna köylerde yankılar doğurmaktadır. Geniş köylü yığınları, işçi sınıfının savaşında toprak, iş, özgürlük, köklü demokratik bir toprak reformu gibi kendi temel istemlerinin, özlemlerinin de dile getirildiğini görmeye, kavramaya başlıyor.

Bu durumda, işçi-köylü bağlaşıklığını propaganda düzeyinden daha örgütlü biçimlere dönüştürmek, yaşama geçirmek gibi çetin ödevler önümüzde duruyor. Bu ödevlerin de üstesinden geleceğiz. Ülkemizi ulusal bağımsızlık, ileri demokratik devrim aşamasından sosyalizme götürecektir olan devrim hareketinin temel dayanağı işçi-köylü bağlaşıklığını geliştirip güçlendireceğiz. Köy emekçilerinin çıkışlarını TKP, sendikalar, gençlik, kadın, öğretmen ve öteki meslek örgütleri, ilerici güçler destekliyor. Köylülerin bu çıkışlarda dile getirdikleri demokratik istemlere sahip çıkmak, bu savaşı devrimci hedeflere yöneltmekle, işçi-köylü bağlaşıklığı yolunda adım atacağız.

Bu arada karşı devrimci, anti-komünist Maocuların ve öteki bozguncu gurupların emekçi köylülerin savaşını gerçek rayından çıkartmak, bu savaşı işçi sınıfının savaşından ayırmak, onun karşısına dikmek, provokasyonlarla direnişleri çıkmaz yollara sürüklemek yönündeki çabalarını gözden kaçırmayacağız. Bu çabalar kırılmalıdır, kırılacaktır.

Yoldaşlar,

Parti örgütleri, komiteleri yalnızca kentlerle sınırlanamaz. Parti tüzüğü doğrultusunda

köylerde de kurulmalıdır. Bu, önümüzde duran, güncel bir ödevidir.

Köylü yığınlarıyla bağlarımızı güçlendirmede başvuracağımız birinci kaynak tarım işçileridir. Sayıları 1,5 milyona varan tarım işçileri, köylü yığınlarıyla bağ kurma köprüleridir. Köy öğretmenleri de bu konuda olanaklar sağlamaktadır.

İşçi-köylü bağlaşıklığı için önemli bir olanak da işçi sınıfının önemli bir kesiminin henüz tam olarak köylerden kopmamış olmasıdır. Bunun tipik örneği «değişen» kömür işçileridir.

Köydeki örgütlenme için, köy birlikleri ve derneklerinden yararlanmalı, bunları, köylülerin demokratik örgütlenmesi yolunda geliştirmeli, yönlendirmeliyiz.

Yoldaşlar,

Kısaca demokratik toprak reformu konusuna da değinmek istiyorum. TKP, bu sorunu ele alırken, ülkenin ileri, demokratik bir yolda gelişmesini, sanayileşmesini gözönünde tutmaktadır. Demokratik toprak reformu, işçi-köylü bağlaşıklığının maddesel dayanağı olacaktır. Köklü bir toprak reformunun geliştirilmesi, erki elde etme, ileri demokratik bir hükümetin kurulması, işçi sınıfının hegemonyasının sağ-

lanması, sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzene geçilmesi sorunlarıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Ancak böylesi devrimci süreçler içinde programımızda köy emekçilerinin sorunlarının çözümünü için öngörülen hedeflere varılabilir. Burjuvazinin zaman zaman ileri sürdüğü «toprak reformu» tasarıları, köy emekçilerinin özlendilerine cevap olamaz, olmamıştır. 60 yıllık deneyim bunun somut kanıtıdır. Burjuvazi başından beri toprak devriminin karşısına çıkmıştır. Göstermelik tasarılar ise, büyük toprak sahiplerini, kapitalist çiftçileri güçlendirmekten başka bir sonuç vermedi, veremezdi de.

Köklü demokratik bir toprak reformunu uygulayabilmek için işbirlikçi büyük sermayenin, büyük toprak beylerinin, ağaların erki, egemenliği, yıkılmalı, işçi-köylü bağlaşıklığına ve tüm ulusal demokratik güçlerin cephe birliğine dayanan devrimci bir erk, böylesi bir hükümet kurulmalıdır. Bu devrimci dönüşümün temel bir koşulu partimizin güçlenmesidir. Partimiz, bütün bu büyük ödevlerin üstesinden gelecektir.

Yaşasın TKP!

Yaşasın işçi-köylü bağlaşıklığı!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi ve Leninizm!

CEPHE SORUNU ÜSTÜNE K. YOLDAŞIN KONUŞMASI

Yoldaşlar,

Bugün çalışmalarına başlayan Konferansı-
mız, Partimiz için tarihsel bir dönüm nokta-
sıdır. Böylesi bir günde, öncelikle, Partimizin
gelişmesine her zaman büyük enternasyonalist
bir destek vermiş olan yüce Lenin'in partisine
derin dostluk ve yoldaşlık duygularımızı dile
getirmek bir borçtur.

Bu tarihsel toplantıyı illegal zor koşullar
altında gerçekleştiren TKP Merkez Komitesi ve
MK Politik Bürosu'na, başta partimiz MK Ge-
nel Sekreteri İ. Bilen yoldaşa sıcak ve içten
duygularla doluyuz.

Konferans partimizin gelişmesinin madde-
sel bir ifadesi olmaktadır. Ayrıca geleceğe yol
gösterici ve ışık tutucudur.

Yoldaşlar,

Partimizin yeni Eylem Programı, pek çok
soruna olduğu gibi, bağlaşıklık ve Cephe Soru-
nuna da aydınlık getiriyor. Bu sorun komünist
partilerinin her zaman önde gelen, en dirimsel
sorunlarından biridir. Çeşitli ülkelerdeki dev-
rimci süreçler gözden geçirildiğinde denilebilir

ki bu sorun, Leninci savaş çizgisinde yürümenin ve onu özümlemenin bir denek taşı olmuştur. Komünistlerin ve öteki devrimcilerin başlarına gelen acı yenilgiler ve kıyımlarda bu sorunun gözardı edilmesinin önemli payı vardır.

Tüm ilerici, demokratik, yurtsever güçlerin eylem birliğinin sağlanması, giderek Ulusal Demokratik Cephenin oluşturulması ülkenin somut koşullarına, sınıf güçlerinin karşılıklı yer almasına, somut politik duruma sıkı sıkıya bağlıdır. TKP'nin eylem programında, doğru ve gerçekçi bir şekilde irdelenen bu koşullar ve bu gelişme işçi sınıfının, köylülerin ulusal ve sosyal kurtuluş savaşında yeni yeni bağlaşıklar kazanmasına, ulusal demokratik bir cephe hareketinin doğmasına elverişli bir ortam yaratıyor. Ülkemizde sınıf güçleri arasındaki ayrışmanın hızlanması artık gözle görülür oluyor. Bir yanda emperyalizmin yerli ortakları, tekeli, talancısı, toprak ağası, gerici, faşist güçler, öteki yanda işçi sınıfı ve geniş emekçi yığınlar, barıştan, demokrasiden, toplumsal ilerlemeden, sosyalizmden yana olan güçler toplanıyor. Bu soygun ve talan düzenine, gerici faşist karması hükümetin politik cinayetlere varan kanlı saldırılarına karşı değişik sınıf ve

katmanlardan, toplumun her kesiminden tepkiler, öfkeler yükseliyor. Demokratik hak ve özgürlükler için savaş kızışıyor. Bu durumda tüm anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem birliğini daha geniş çapta sağlama sorunu, partimizin önünde hızla çözümlenmesi gerekli bir sorun olarak beliriyor.

Programda öngörüldüğü gibi, TKP'nin yakın amacı, devrim sürecinin ileri demokratik aşamasına, bu düzeye «işçi sınıfının öncülüğünde, köy emekçilerinin, geniş orta katmanların, devrimci aydın ve gençliğin savaş ve eylem birliği ile ulaşılabilecektir. Bütün bu güçlerin ulusal demokratik cephe birliği, bu amaca ulaşmada tarihsel bir rol oynayacaktır.» Ulusal Demokratik Cephe'nin kurulmasında işçi sınıfının öncülüğünün belirleyici bir önemi vardır. Bu nedenle işçi sınıfımızın Marksçı-Leninci öncü örgütü TKP, bu cephenin de öncüsü, örgütleyicisi, güvencesi olacaktır. TKP, cephe hareketinde işçi sınıfının öncülüğünü sağlamak için çalışır. Ancak öncülük sorunu, cephe politikasında, kağıt üzerinde öne sürülen bir koşul değildir. Partimiz, Ulusal Demokratik Cephe'nin omurgasının işçi sınıfının birliği, iskeletinin işçi-köylü bağlaşıklığı olduğunu programının, savaşımının köşe taşı yapmıştır. Bunun yanısıra ilerici

güçlerin eylem birliği, cephenin oluşma sürecinde (yığın eylemlerinin başarıya ulaşmasında) önemli bir rol oynar.

Değişik politik akımlara bağlı ilerici güçlerin eylem birliğini gerçekleştirme sürecinde ilkesel ideolojik savaşım aralıksız süregidecektir. Maoculuk, goşizm serüvenci eğilimlerle olduğu kadar, sağcı sapmalarla, küçük burjuva sosyalizmiyle ideolojik savaş zorunludur. Özellikle bu akımların eylem ve cephe birliğine ilişkin ters ve bölücü görüşleriyle savaşmak günceldir. Bu görüşlerin yığınlar arasındaki etkinlikleri kırılmadan eylem birliği istenilen boyutlara ulaşamaz, işçi sınıfının öncülüğünün öznel ön koşulları yeterince yaratılamaz. Ancak bu ilkesel tutum ilerici, demokratik güçlerin eylem birliğinin önünde bir engel değildir, öyle konmamalıdır.

Bugün, eylem birliği, ilerici güçlerin ortak anti-emperyalist, anti-faşist nitelikli yığın eylemleriyle oluşuyor.

NATO ve SENTO gibi emperyalizmin saldırgan bloklarından çıkılması, ikili kölelik anlaşmalarının yırtılması, silâhlanmaya ve savaş kışkırtıcılığına son verilmesi, üslerin sökülmesi, barışçı bir dış politika uygulanması gibi halkımızın dirimsel istemleri uğrunda ilk savaş

bayrağını açan TKP, bugün de bu savaşımın başını çekiyor. Yerli-yabancı büyük sermayenin, bankaların, dış ticaretin devletleştirilmesi, ülke çıkarlarına uygun ulusal endüstrinin kurulup geliştirilmesi için savaşıyor. Bu hedeflerin yanısıra, emekçi yığınların ekonomik, sosyal ve demokratik istemleri uğrunda savaşım, eylem birliği platformunun öteki önemli bir yanını oluşturuyor. Tüm anti-demokratik yasaların, özellikle 141. ve 142. maddelerin, TKP'ne konan yasağın kaldırılması, faşist yuvaların dağıtılması, devlet organlarının faşistlerden, gericilerden temizlenmesi, işçi sınıfına sendika seçme özgürlüğünün, genel grev hakkının tanınması, lokavtın yasaklanması, demokratik bir toprak reformunun yapılması, esnaf ve zanaatçıların yıkımının önlenmesi, memurlara sendikalaşma haklarının tanınması, halktan yana, demokratik bir eğitimin, öğrenim özgürlüğünün, can güvenliğinin sağlanması, Kürt halkının eşitlik ve kendi yazgısını özgürce belirleme hakkının tanınması, analığın toplumsal bir işlev sayılarak çalışma yaşamı ile bağdaştırılması, eşit işe eşit ücret ödenmesi gibi istemler grevlerde, direnişlerde, yürüyüş ve mitinglerde haykırılıyor. Halktan yana, ilerici ve demokratik güçlerin erki eline alması amacı ile bütünleniyor.

Eylem birliği tek biçimli değildir. Sınıf savaşının her biçimi eylem birliği için de geçerlidir. Bu nedenle, parlamento ve seçimler tek savaşım biçimi değil, ama önemli bir araçlardır. Seçim öncesinde eli kanlı, terörcü, talancı güçlerin hükümetinin devrilerek yerine eli yurtsever kanına bulanmamış bir seçim hükümetinin gelmesi, seçimlerin daha demokratik bir ortamda yapılmasının ön koşuludur. Böyle bir seçim hükümetinin görevleri kuşkusuz daha sınırlı olacaktır. Faşist çeteleri, yuvaları dağıtmak, bunların elebaşlarını, katilleri yargılamak, devlet organlarını faşistlerden temizlemek, 141. ve 142. maddeleri, TKP'ye konan yasağı kaldırmak, seçmen yaşını 18'e indirmek, yurt dışındaki işçilere oy hakkı tanımak, seçim güvenliğini sağlamak. Partimiz, böylesi bir programla seçimlere gitme taktiğini eylem birliğinin somut bir istemi saymaktadır. Bu doğrultuda savaşım tüm parti üyeleri ve örgütleri için güncel bir görevdir.

Yoldaşlar,

Partimizin atılımına paralel ve onunla bağlı olarak son yıllarda ilerici güçlerin eylem birliği yolunda somut ve eskiye oranla daha başarılı adımlar atıldı. Gelişmenin ayırddedici özelliği, bu birliğin işçi sınıfı çevresinde oluşması-

dır. 1 Mayıs ve DGM'lere karşı direnişlerde işçi sınıfının çevresinde ilerici güçlerin eylem birliğinin önemli sayılacak bir ölçüde sağlanması bunun en somut ve ileri örnekleridir.

Burjuvazinin ilerici kanadı zaman zaman eylem birliğine yanaşmış, zaman zaman uzaklaşmıştır. Ulusal burjuvazinin sınıfsal yapısından gelen bu yalpalamalar doğaldır. Yalpalamalar kendiliğinden kalkmayacaktır. Özellikle CHP'nin kararlı demokratik bir konum kazanması, ardıcıl bir çabayla, birleştirici noktalara ağırlık verilmesi ile gerçekleşebilir. Bu süreç uzun erimlidir, değişik biçimler alabilir.

Aydınların örgütlü kesimlerinde, öğretmen, teknik eleman, mühendisler arasında, gençlik içinde işçi sınıfının çevresinde eylem birliğinin zorunlu olduğu kanısı hızla yayılıyor, yaşama geçiyor. Son dönemin ayırdedici özelliklerinden birisi de eylem birliğinin kalıcı örgütlenmelere dönüşme sürecinin başlamasıdır. Gençlik, kadın yığın örgütleri, meslek kuruluşları hedeflerini yazılı bir programa geçirerek kalıcı örgütlenmeler başlatmışlardır. Can güvenliği için, silâhlanma harcamalarının azaltılması için, depresyonun yıkıcı sonuçlarının giderilmesi için de yaygın örgütlenme girişimleri olmuştur. Bu kesimlerle demokratik yığın örgütleri arasında-

ki eylem birliğinin temel ilkelerinden biri katılanların örgütsel bağımsızlıklarına titizlikle saygı göstermek, ikincisi onların ekonomik ve demokratik istemlerinden uzaklaşmamaktır.

Kimi küçük burjuva sosyalistlerinin ise cephe ve eylem birliği gibi bir sorunları yoktur. Tersine bunlar bu gelişmenin tekerine çomak sokmaya çalışmaktadırlar. Fakat, buna karşın legal sosyalist akımın içindeki olumlu, tutarlı sosyalistleri, işçileri eylem birliğine çekmek zorunluktur. Eylem birliği süreci, Maocu, gösist akımların saldırı ve bozgunculuklarına, küçük burjuva sosyalistlerinin çelmeleme çabalarına karşın her geçen gün gelişiyor. Bu sürecin daha da gelişmesi partimizin güçlenip etkisini arttırmasına bağlıdır. Ama bu, oturup beklemek anlamına gelmez. İlerici güçler arasında eylem birliği sürecini geliştirmek için her somut olanak değerlendirilmelidir.

Yoldaşlar,

Bir yandan faşist tirmanış sürüyor, öte yandan işçi sınıfının, halkımızın savaşımı sürekli ilerliyor. Bu durum şaşkırtıcı ve anlaşılmaz değildir. Devrimci süreç geliştikçe, karşı devrimci tehlike de artıyor. Olanaklı olan en geniş bağlaşıklık kuramadığımız sürece, elde edilen ileri konumların savunulması çok güç olacak-

tır. Yalnızca yeni konular, kazanımlar elde etmek değil, onları nasıl koruyacağımızı da düşünmek, gerekli önlemleri almak can alıcı sorunlarımızdan birisidir.

Sorunun çözümü önce ileri adımların gevşekliğine kendimizi kaptırmamakta, komünist uyanıklığı elden bırakmamakta yatar. İkinci yanı, ilerici güçlerin çeşitli kesimleriyle girilen eylem birliğinde partimizin çıkarını kısa erimli değil, uzun erimli görebilmektir. Ters tutum, zaten ürkek olan çevreleri itici bir sonuç doğurur. Üçüncü yanı, eylem birliğini, kendiliğinden doğan somut sorunlarla sınırlı tutmayıp bağlaşıklık kurulacak güçlerin somut durumlarına göre planlı programlı bir şekilde geliştirmektedir. Özellikle bu noktada yapılacak çok şey vardır.

Yoldaşlar,

Sorunlarımız çoktur. Ama çözülmez değildir. Yeni eylem programımız bu çözüm yolunu gösteriyor. Konferansımız, partimizin önünde yeni ve ileri perspektifler açacaktır.

Partimizin yaptığı atılımda tarihsel bir dönemeç olan 24 Mayıs 1973 kararlarını, partimizin ideolojik ve örgütsel birliğinin maddesel bir ifadesi olan Program ve Tüzüğümüzü, TKP Merkez Komitesi'ni ve MK Politik Bürosu'nu, par-

tinin politikasını, strateji ve taktiğini ve Konferansımızın belgelerini içtenlikle onayladığımızı belirtmek isterim.

Bugün komünist coşku ve inancımız bin kat daha artmış, savaş azmimiz bilenmiş durumdadır.

Yaşasın TKP!

Yaşasın ulusal demokratik güçlerin birliği!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

KÜRT SORUNU VE TKP ÜSTÜNE O. YOLDAŞIN KONUŞMASI

Değerli yoldaşlar,

Söze başlarken, Partimizin 24 Mayıs 1973 günlü Merkez Komitesi toplantısında yapılan yönetim değişikliğini, o günden bu yana izlenen politikayı, partimizin giriştiği büyük tarihsel atılımı, hazırlanan program ve tüzüğü, Konferansın gündemindeki belgeleri yürekten benimsediğimizi belirtmeyi bir görev biliriz.

Konuşmamda Kürt sorunu üzerinde duracağım.

Bugün ülkemizde bir çok ulusal azınlığın ve Türk ulusunun yanı sıra belli topraklar üzerinde sayıları 8 milyonu bulan, tüm ulusal ve demokratik haklarından yoksun bırakılan bir Kürt ulusu yaşıyor. Egemen, gerici burjuvazi yıllardır Kürt halkı üzerinde baskı, zulüm ve terör uygulamaktadır. Belli dönemlerde kanlı biçimler alan bu baskılara Kürt halkı boyun eğmemiştir. Bugün de eğmiyor. Türkiye Kürdistanında feodal kabuğu yırtıp atan bir kapitalist gelişme vardır. Bunun sonucu olarak sınıfsal ayrışma ve politik kutuplaşma hızlanmaktadır. Bir yandan sınıf savaşı, sınıf bilinci

keskinleşirken, öte yandan ulusal bilinç de uyanmaktadır.

Partimiz, ulusların, ulusal azınlıkların hak eşitliğini ve ulusların kendi yazgılarını özgürce belirlemesi yolundaki Leninci ilkeyi programına almıştır. Ülkemizde ulusal sorunu çözecek tek ilke budur. Kuşkusuz bu ilke ancak ve ancak sosyalizmde, proletarya devrimiyle ete kemiğe bürünür. Ezilen ulusun özgür istemiyle yazgısının belirlenmesi, ulusun çoğunluğunun, yani halkın çıkarlarıyla uyumlu olmalıdır. Ulusal sorun kendi kendine yeten, bağımsız bir sorun değildir. Sosyalist devrimin bir parçasıdır, ona bağlıdır.

TKP, Kürt sorununu sosyalizme yönelik ileri demokratik aşamanın önemli bir parçası sayıyor. İşçi-köylü bağlaşıklığı temelinde oluşacak, ulusal demokratik cepheye Kürt emekçi ve yurtseverlerini kazanmak, ulusal bağımsızlık ve ileri demokrasi amacına ulaşmak için de, oradan sosyalizme geçmek için de zorunludur. Bunun başarılması Türk ve Kürt proleterlerinin birliğini perçinlemeye ve her iki ulustan gelen ayrılıkçılığa, şovenizme, ayrıcalıklara karşı ödünsüz, ardıcıl savaşımdan ayrılmaz.

Egemen ulus şovenizmi, Türk büyük bur-

juvazisinin dayattığı Türk şovenizmi devrimci hareketi bölme amacını güdüyor. İşbirlikçi burjuvazi, egemenliğini sürdürürken, günümüzde faşizme tırmanırken, anti-komünizm ve anti-sov yetizm yanında «Kürt tehlikesi» denilen umacıya da sarılıyor. «Bölücülük» edebiyatı, küçük burjuva çevrelerde, ulusal burjuvazinin sosyal demokrat olarak tanınan kanadında da zararlı etkiler yapıyor. Onlar, «Türkiye'de halklar yok, tek halk var» demekle, «Kürt yok Türk var» biçimindeki uydurma şovenist tezle aynı kapıya çıkıyorlar. Kürt sorununu salt bölgesel geri kalma sorunu olarak görüyor, çözüm yolu olarak da kendi «dengeli kalkınma plânları»nı dayatıyorlar.

Legal sosyalist akıma bağlı yönetici çevreler, yapıları gereği Kürt sorununa Marksçı-Leninici ilkelerle yanaşamıyorlar. Gericiliğin dayatmaları karşısında kimi zaman yalpalıyor, demokratik konumlarından vazgeçiyorlar.

Maocu akımın Kürt sorunuyla ilgisi karanlık amaçlara dayanıyor. Bunlar Kürt sorununu Türkiye devrimci hareketini, işçi sınıfını bölmek amacıyla alabildiğine sömürüyorlar. Maoculuk da içinde olmak üzere bütün goşist akımlar, Kürt yığınları arasındaki ulusal hoşnutsuzlukları kendi serüvenci amaçlarına araç

etmek yolunu tutuyor, karşı-devrimci bir tutum la Kürt halkını provokasyonlara sürüklemeye çalışıyor.

Ezilen, baskı altında tutulan ulusun şovenizmi, Kürt şovenizmi sanki «haklı» nedenlerden kaynaklanıyor görülse de Türk şovenizmin-den daha az tehlikeli değildir. İki ulus emekçilerinin birliğini gerçekleştirmek için Kürt şovenizmini de kırmak zorunluktur. Bugün gündemde olan hak eşitliği için savaşıma yan çizen Kürt burjuvazisi ayrılıkçı tezler yaygınlaştırıyor. Kendisini emekçi yığınlarına kurtarıcı gibi göstermeye çalışıyor. Eşit haklar için: politik, ekonomik, kültürel tüm alanlarda her türlü eşitsizliği kaldırmak için savaş, ulusun kendi yazgısını özgürce kendisinin çizmesi ilkesinin ön koşuludur. Kürt burjuvazisinin amacı ulusal baskıyı, sömürüyü yoketmek değil, kendi egemenliğini sağlamaktır.

Kürt burjuvazisinden yayılan milliyetçi-ayrılıkçı tezler, Kürt ilericilerini ve sosyalistlerini de şu ya da bu ölçüde etkiliyor.

Bütün bu yukarda sayılan akımlara karşı, yöntemleri farklı olmakla birlikte savaşmak, bunların yanlışlığını ve miliyetçi, şoven yanını yığınlara göstermek görevi partimizin önünde duruyor.

Proletarya enternasyonalizmi, işçi sınıfının ekonomik mücadelede olsun, politik mücadelede olsun, küçük küçük ulusal birimlere bölünmesini değil, mümkün olan en büyük birlikteliğin savunulmasını gerektirir. Ayrıca ülkemizde Türk ve Kürt emekçilerinin tek proletarya örgütünde, TKP'nde birleşmesinin bütün somut koşulları vardır. Coğrafi kopukluk söz konusu değildir. Türkiye Kürdistanı denilen bölge, kendi iç pazarı olan ayrı ve Türkiye'nin öteki bölgelerinden bağımsız bir ekonomik birim oluşturmuyor. Örneğin burada oluşan işçi sınıfı ekonomik, sendikal savaşımını ayrı ve bağımsız sendikalarda değil, Türkiye işçi sınıfının sendikal örgütlenmesi içinde yapıyorlar. Buna karşılık, Kürt toprak beyleriyle Kürt burjuvazisinin bir bölümü, işbirlikçi Türk burjuvazisiyle bütünleşmiştir. Mecliste, hükümette iççedirler. Türkiye Kürdistanında uygulanan zorla özümseme politikasını birlikte uyguluyorlar.

Öte yandan, ülkedeki güçler oranı tek örgütte savaşmanın yalnızca koşullarını yaratmakla kalmıyor, bunu zorunlu da kılıyor. Kürt halkının, Türkiye bütününden ve Türkiye işçi hareketinden bağımsız olarak geliştireceği bir hareket, Türkiye halkının emperyalizme, NATO'ya karşı verdiği ulusal bağımsızlık ve de-

mokrazi savaşında başarı kazanamaz; Kürt ulusunun çoğunluğunun çıkarına uygun sonulanamaz. Çünkü Türkiye Kürdistanında toplumun sınıfsal bileşimi Türkiye bütününe oranla toprak ağalığı ile uzlaşan burjuvazinin lehinedir. Oysa Türkiye çapında işçi sınıfı başı çeken güç olduğunu, ulusal demokratik savaşının omurgasını oluşturduğunu kanıtlamıştır. Kısacası, Türk-Kürt emekçilerinin, halklarının birliği ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının başarısı için vazgeçilmez koşuldur.

TKP Türkiye proletaryasının, yani Türk, Kürt ve tüm ulusal azınlıklardan proleterlerin öncü savaşkan koludur. Çalışma alanı tüm Türkiye topraklarıdır. Partiye girmekte hiç bir ulusal ayrıcalık gözetilmemektedir. Partimizde önemli oranda ve her düzeyde Kürt yoldaşlar vardır. Onlar Kürt yığınları arasında birliğin şaşmaz savaşılarıdır.

Ayrı örgütlenmeyi savunmak bölücülüktür. Tek komünist partisine ilke olarak karşı ıkımayıp, pratikte yan çizmek de tutarsızlıktır, oportünist bir tutumdur.

Sonuç ve ertelenmez görevler :

1. Merkez Komitesinin raporunda geçen, Merkez Komitesi'ne bağlı özel bir büro önerisini sevinçle karşılıyoruz.

2. Ulusal sorun ve özel olarak Kürt sorununa açıklık getiren teorik ve ideolojik çalışmalara hız vermeliyiz.

3. Türk ve Kürt şovenizminin her türlü süne karşı amansız savaşıcağız. Kürt burjuvazisinin «Biji Kürdistan», «Kürdara Azadî», «Besi Kolati» gibi ayrılıkçı belgelerine karşı «Yaşasın Türk ve Kürt emekçilerinin birliği» belgisini bayraklaştıracağız. Merkez organ «Atılım»da, «Yeni Çağ»da, radyo yayınlarında Kürt sorununu daha etkinlikle işlemek gerekiyor. Yayınlar Türk ve Kürt dillerinden olmalıdır. Kürtçe radyo yayını ivedi bir gereksinimdir.

4. Parti içi eğitimde ulusal sorunu işlemeli, özellikle Kürt emekçiler arasında çalışacak olan kadroları özel bir eğitimden geçirmeliyiz.

Partimiz engin enternasyonalist ve devrimci tutumuyla Kürt demokratik kadrolarına el uzatıyor. Mustafa Suphi'nin yolundan şaşmıyor. Hertürlü güvensizlik sisini, Kürt ilerici çevreleriyle her düzeyde diyaloglar kurarak dağıtacağız. Birliği pekiştireceğiz.

Konferansımıza başarılar dilerim.

Yaşasın TKP!

Yaşasın Kürt, Türk ve tüm ulusal azınlıklardan proleterlerin birliği!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

KADIN HAREKETİ VE TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ ÜSTÜNE A. YOLDAŞIN KONUŞMASI

Değerli yoldaşlar!

Kadın hareketinin içinden gelen bir delege olarak, partimizin yeni atılımlarını seviçle karşıladığımızı, partimizin yeni eylem programını ve tüzüğünü benimsediğimizi, Parti Merkez Komitesi'ni, MK Politik Bürosu'nu, ve onun Marksçı-Leninci ilkelere sıkıca bağlı, atılğan, savaşkan ve yaratıcı politikasını onayladığımızı belirtmekten kıvanç duyuyorum.

Kadın hareketi genel bir yükselme, hızlı bir örgütlenme ve bilinçlenme süreci içindedir. Bu oluşum, işçi sınıfı hareketindeki gelişmelere yol açan yasallıklarla, nesnel koşullardaki değişimlerle ve TKP'nin son yıllardaki atılımlarıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Kadınlarımız, özellikle işçi kadınlar, bugün sömürüye ve faşizme karşı verilen savaşın her alanında ön sıralarda yer almaktadırlar. Türkiye emekçi kadınları grev çadırlarının önünde nöbet tutuyor, mitingler ve yürüyüşlerde evlâtlarını, eşlerini kurşunlatanların, faşistlerin, faşist özlemcilerinin yakasına yapıyor. 1 Mayıs

yürüyüşünde, bir elinde bayrak, bir elinde çocuğu en önde yürüyor. Halkımıza işsizliği ve pahalılığı dayatanların kim olduğunu bilinçle kavrayarak ulusal ve sosyal kurtuluş savaşındaki yerini alıyor.

Daha düne kadar kadın hareketi sayıları 20'yi aşkın örgütte sözde temsil ediliyordu. Ama bu örgütler, burjuva kadınlarının elinde balocu, kermesçi, «hayırsever» örgütleri olmanın ötesine geçmemiştir.

Kadın hareketindeki gelişmenin en iyi ölçütlerinden biri kadınların örgütlülük düzeyleridir. Kadın işçilerin sendikalara girmeleri, aktif görevler almaları hızlı bir gelişim gösteriyor. Özellikle son yıllarda, bu gelişme bağımsız, yığınsal bir kadın örgütlenmesine de yol açtı. Bu örgütlenme, ülkenin birçok bölgesine hızla yayılıyor, fabrikalarda, bürolarda ve emekçi mahallelerinde örgütler oluşuyor. Bu örgütlerin bileşimi de sağlıklı bir biçimde gelişiyor. Örgütlü kadınların yarısından çoğu işçi ve emekçi ücretlilerdir. Eve iş alan, evlere iş giden kadınların yanı sıra işçi ve emekçi eşleri — ev kadınları arasında örgütlere katılma oranı yüksektir. Milyonlarca köylü kadın içinde, yani emekçi kadınların en çileli, en ezilen, en örgütsüz kadın yığınları arasında da örgüt-

lenmenin ilk adımları atılıyor. Bu alanda daha yapılması gereken çok şey vardır.

Türkiye kadın hareketinin içinde yer alan birçok kadın örgütü arasında, İKD, CHP kadın kolları, legal sosyalist partilerin tabanlarındaki kadın üyeler arasında sürekli bir eylem birliği oluşturma çabaları beliriyor.

Türkiye kadın hareketi ulusal, demokratik güçlerle eylem birliği ilişkilerini sürekli geliştiriyor. Başta ilerici sendikalar olmak üzere, ilerici gençlik örgütleriyle, öteki demokratik örgütler ve meslek kuruluşlarıyla iş ve eylem birliği yapıyor.

«Her işyerinde ve mahallede kreş», «Stokholm Barış Çağrısı», «Savaş bütçesinde % 10 indirim» v.s. gibi somut sorunlar çevresinde kampanyalar açılıyor. Bunlar, eylem birliği yolunda somut adımlardır.

Türkiye kadın hareketi aynı zamanda uluslararası alanda da ilişkilerini geliştiriyor. Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu ve Dünya Barış Konseyi ile bağlar güçleniyor, bir dizi uluslararası konferansta Türkiyeli kadınlar da temsil ediliyor.

Türkiye kadın hareketi, bir yandan uluslararası kadın hareketinin örgütlerinden, DDKF'nun çalışmalarından, deneylerinden esin-

leniyor. Bir yandan da başta Sovyetler Birliği olmak üzere reel sosyalizmde kadınların elde ettikleri kazanımlar kadın hareketinin gelişmesinde başlı başına olumlu rol oynuyor.

Türkiye kadın hareketinin örgütlenmesinde bir dizi zorluklar da vardır. Tarihsel, toplumsal bir çok neden, kadın hareketinin gelişmesinde zorluklar yaratıyor. Emperyalizme bağımlılığın, feodal kalıntıların sonuçları kadınların üzerinde bir kat daha etkili oluyor. İşsizlik, eşitsizlik ve eğitimsizlik olguları kadınların sırtına bir kat daha büyük bir ağırlıkla çöküyor. Gelenekler, kör inanışlar, yüzyılların baskısı sonucu doğan bağımlılık ve yükümlülükler, kadınların toplumsal yaşamadaki aktifliklerini köstekliyor. Bunların yanısıra, kadın örgütlenmesi konusunda kalıcı ve başarılı deneyimlerin olmaması, bazı pratik zorluklar da gelişmenin daha hızlı olmasını engelliyor.

Yoldaşlar,

Kadın hareketinin gelişip güçlenmesindeki engeller yalnızca bunlarla sınırlı değildir. Kadın sorunu ile ilgili yanlışlar ve kadın hareketinin örgütleri karşısındaki ters tutumlar gelişimi engelliyor.

Kadın sorunu karşısındaki yanlışları iki grupta toplayabiliriz: **Birincisi**, kadın sorunu-

nu yok sayan, küçümseyen, işçi ve emekçilerin savaşımını «böleceğini» savunarak kadın örgütlerine karşı çıkan sol sekte görüştür. Bu görüşe karşı savaşım verildi ve verilmektedir. **İkincisi**, kadın sorununu kabul etmekle, önemsemekle birlikte, onu sınıfsal temelinden koparan yaklaşımdır. Bu yaklaşım, kadın-erkek karşıtlığını temel alan burjuva feminizmini ve kadın sorununu sömürü düzenine dokunmadan yapılacak düzenlemelerle çözme yanlısı her çeşit oportünist, reformist görüşü içeriyor.

Komünistler bu iki yanlıyla savaşıyorlar. Kadın hareketinde Marksçı-Leninci görüşleri egemen kılıyorlar. Kadının kurtuluşu, işçi ve emekçilerin, genel olarak tüm halkın kurtuluşundan ayrı düşünülemez. Aynı zamanda tüm halkın kurtuluşu da nüfusun yarısını ve çalışanların büyük bir bölümünü oluşturan kadınların örgütlü katkısı olmadan başarılamaz. Kadın sorunlarının çözümü savaşımı, ulusal bağımsızlık, ileri demokrasi savaşımından ve giderek sosyalizm uğrunda savaşımdan ayrı olarak ele alınamaz. Bununla birlikte, ancak somut ve dirimsel, ertelenmez istemlerden yola çıkan bir örgütlenme ve eylem programı ile güçlü bir kadın hareketi yaratılabilir. Ve ancak, böyle somut istemler uğrunda savaşan kadın

yıĝınları, çözümlerin köklü toplumsal değişimlere, siyasal egemenlik sorununa bağlı olduğunu kavrayabilirler.

Kadın hareketinin yıĝımsal olarak örgütlenmesi sorununda da temelden yanlış eğilimler vardır. Kimi legal sosyalist parti yöneticilerinden, her boydan ve soydan sapık akımlara kadar uzanan çevreler, kadın hareketinin bağımsız örgütlenmesine karşı çıkıyorlar. Bu örgütleri kendi partilerinin, ya da fraksiyonlarının bir uzantısı durumuna getirmeye çalışıyorlar. TKP üyelerinin, örgütlerinin savaşımı sonucu bu amaçlarına ulaşamayınca da, kadın hareketinin özerk, yıĝımsal örgütüne karşı anti-komünizme, anti-sovyetizme başvuruyorlar.

Partimiz, Türkiye kadın hareketinin TKP'ye eylem içinde sınanmış, yeni, genç kadın komünistler yetiştirecek zengin bir kaynak olduğunun bilincindedir. Öte yandan, kadın hareketinin kadınların ve tüm halkın kurtuluşuna katkıda bulunabilmesi, tutarlı bir çizgide gelişebilmesi, bu hareket içinde partimizin yönetici rolünün artmasına bağlıdır. Ne var ki, bütün bunlar yıĝımsal bir kadın örgütünün bir partinin kadın kolu durumuna getirilmesi anlamına gelmez.

Yoldaşlar,

Partimiz, parti örgütlerimiz, kadın hareketi içinde hiç de küçümsenmeyecek başarılar elde ediyor. Türkiye kadın hareketinin bereketli toprağından, geleceğın genç, atılgan, savaşkan kadın komünistleri, partimizin yeni kadın üyeleri yetişiyor. Onlar, en başında TKP'nin yürüdüğü ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşına, tıpkı ilk ulusal kurtuluş savaşındaki kahraman kadınlar gibi özveriyle katılacaklardır, katılıyorlar.

Yaşasın TKP ve Leninizm!

Yaşasın, dünya kadınlarının barış, demokrasi, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolunda dayanışması!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

TKP VE GENÇLİK ÜSTÜNE E. YOLDAŞIN KONUŞMASI

Yoldaşlar,

Partimizin bu Konferansı, ülkede sınıf savaşının alabildiğine sertleştiği, işbirlikçi burjuvazinin, toprak beylerinin, gerici partilerin ülkeyi yönetmede eskisi gibi davranamadıkları, işçi sınıfının barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme savaşımının her yönden gelişip serpildiği bir dönemde yapılıyor. Konferans, partimizin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ile örülü savaş tarihi için önemli bir olaydır. Son bir kaç yılda gerçekleşen atılımların, yığınlar içinde kök salmasının doğrudan bir ürünü niteliğindedir.

Partimizin yeni eylem programı, tüzüğü genç yoldaşlar arasında okundu. Demokratik merkezîyetçilik ilkesi çerçevesi içinde tartışıldı. TKP eylem programı, Marksçı-Leninci ilkelere, proletarya enternasyonalizmine sıkıca bağlı genç yoldaşlar için esin kaynağı olmakta, onlara yol göstermektedir. Eylem programında belirtilen köklü demokratik dönüşümler, çizilen hedefler gençliğin özlemleriyle, savaşımıyla tam bir uygunluk içindedir. Kendim ve parti safla-

rında birlikte savaştığımız genç yoldaşlar adına partimizin yeni eylem programını, tüzüğünü tümüyle onayladığımızı belirtirim.

MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın okuduğu Mefkez Komitesi raporu, Konferans belgeleri, içinde bulunduğumuz dönemin somut özelliklerine, sınıf savaşının bu dönemde bize yüklediği ödevlere, gerekli açıklıklar getiriyor. İçinde bulunduğumuz dönem için partimize gerçekçi bir platform yaratacak olan MK Raporunu, diğer Konferans belgelerini onaylıyoruz. Merkez Komitesi'nin, MK Politik Bürosu'nun ve Genel Sekreterliğin geliştirdikleri politik çizginin, bir bütün halinde çalışmalarının verimli ve başarılı olduğu inancındayım.

Yoldaşlar,

Ülkemizde gençlik hareketi önemli gelişmeler gösteriyor. Partimiz bu gelişmeleri dikkatle izliyor ve gençlik hareketine gerçek bir gelişme perspektifi gösteriyor. Gençlik, çeşitli sınıf ve katmanların genç kuşaklarını birleştiren bir sosyal kategori, bir bakıma toplumun aynası gibidir. Toplumdaki değişimleri, gelişen sosyal, politik süreçleri olduğu gibi yansıtır. Hatta kimi zaman bu yansıma daha keskin ölçülerde kendini gösterir. Komünistler, gençlik hareketini, ekonomik, sosyal ve politik süreç-

lerin bütünlüğü içinde ve sınıf savaşımla bağlantılı olarak ele alırlar.

Ülkemizde emperyalizmin dayattığı derinleşen ekonomik ve sosyal bunalımların en ağır yükü işçi ve emekçi sınıfların, özellikle onların genç kuşaklarının omuzlarına yüklenmektedir. Tarımda ve endüstride çok sayıda genç, daha çok küçük yaşlardan başlayarak üretim sürecine katılmakta, en ağır koşullarda çalıştırılmaktadır. Bir o kadar genç de işsizdir. Egemen sınıfların çıkarlarına göre ayarlanmış eğitim düzeni yüzbinlerce genci okul kapılarından geri çevirmektedir.

Bu durumda işçi, köylü ve öğrenci gençler, daha geniş ölçülerde birleşmek, Amerikan emperyalizminin, işbirlikçi burjuvazinin egemenliğine, yerli ve yabancı tekellerin sömürüsüne karşı savaşmak gereğini duyuyorlar. Her türlü sömürü ve ezgiye son vermeden gerçek kurtuluşa ulaşamayacaklarını gittikçe daha açık görüyorlar.

Gençlik yığınları uzun yıllardan beri emperyalist bağımlılığa karşı ulusal direniş hareketinin içinde yer almakta, yiğitçe dövüşmektedir. TKP, her zaman ilerici, yurtsever gençliğin yanında olmuştur. Tütüncü Abbaslardan,

Turan Emeksizlerden, Demircioğullarına, Gezmişlere, Harunlara uzanan halkımızın yiğit gençlerine büyük değer biçiyor. Bunun yanısıra işbirlikçi burjuvazinin, Maocuların tuzaklarına, küçük burjuva serüvenciliğine karşı gençliği sürekli uyarıyor. İşçi sınıfının savaşımlı, gençlik hareketine büyük bir güç vermekte, ona gerekli açınımları sağlamaktadır.

Gençlik arasında, özellikle öğrenci gençlik arasında eskisinden farklı olarak işçi sınıfıyla sıkı bağlar kurmaya, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş yolunu izlemeye doğru güçlü bir eğilim geliyor. Gençlik işçi sınıfının savaş belgelerine dört elle sarılıyor. Bunun yanısıra, ülkemizdeki gençlik hareketinin uluslararası gençlik hareketiyle bağları da (bütün engellemelere karşın) güçleniyor.

Gençlik hareketindeki bu gelişmeler, partimizin, genç yoldaşların ardıcıl çabaları sonucu gerçekleşmektedir. Biz komünistler, gençlik hareketini partimizin yedek gücü olarak görmekteyiz. Gençliği kazanmak, onu Marksizm-Leninizm temelinde eğitmek, gençlerin ateşli birer yurtsever ve enternasyonalist olmalarını sağlamak, komünistlerin başta gelen savaş ödevleridir.

Yoldaşlar,

Ülkemizdeki gençlik hareketinin, izlediği politikanın bazı yönlerini biraz daha yakından ele almakta yarar var. İşçi sınıfı hareketinin gelişmesi, partimizin son yıllardaki atılımı sonucunda, gençlik hareketi önemli bir politik ayrışma sürecine girdi. Bu ayrışma kaçınılmazdı. Gençliğin en geniş yığmsal birliği ancak bu yolla gerçekleşebilirdi. Partimizin ideolojik savaşımları, bu ayrışmanın sonucunu belirledi.

Gençlik hareketi, 12 Mart döneminin karmaşasından, serüvenci çıkışlardan gittikçe arınıyor, uzaklaşıyor. İşçi sınıfına ters, bozguncu akımlar geriliyor. Legal sosyalist akımın gençlik içinde herhangi bir etkinliği yoktur. Bazı çevrelerin yayın alanındaki bölücü girişimleri bir sonuç vermedi. Gençliğin heyecanından, sorunları en kısa yoldan çözme eğiliminden, atılgnlığından yararlanmaya çalışan Maocu, goşist guruplar, eski konumlarını yitirmekle birlikte etkinliklerini yer yer sürdürüyorlar. Anti-komünizm, anti-sovyetizm batağında hızla yol alan bu guruplar, eskiden olduğu gibi şimdi de gençlik hareketine yaslanarak sınıf savaşına, anti-emperyalist, demokratik harekete zarar vermeye, onu dumura uğratmaya çalışıyor-

lar. Ne var ki bu oyunlar artık sökmüyor. Yaptıkları derme çatma dernekler kurmaktan öteye geçemiyor.

Gençlik hareketi içindeki sosyal demokrat akım yurt ölçüsünde örgütlüdür. Ancak bu hareketin militan bir niteliği olduğu söylenemez. Genel olarak bu gençler, sosyal demokrat ideolojiyi aşmakta, anti-komünist ön yargılardan sıyrılmakta, sınıf uzlaşmacılığına karşı gitmektedirler.

Üzerinde durulması gereken bir başka önemli güç Kürt gençliğidir. Bu halkın, bu ulusun genç kuşağı, nesnel durumları gereği, hızlı bir politik hareketlilik içindedir. Yakın tarihlere kadar Kürt gençliği arasında çeşitli ters akımlar, özellikle milliyetçi akımlar tek başlarına etkili olmaktadır. Ancak Kürt gençliği, şimdi daha geniş ölçülerde işçi sınıfıyla bağlar kurmaya, partimizin veya örgütlü gençlik hareketinin sıralarında yer almaya başlıyor. Türk ve Kürt gençliğinin dayanışması, ortak düşmana, egemen gerici faşist güçlere karşı savaşımı geliştiriyor.

Gençlik arasındaki çalışmalarımızda, ilerici nitelikli politik akımlara ve partilere bağlı gençler arasında eylem birliğinin gelişmesine büyük önem veriyoruz. Gençliğin daha geniş ve

daha ileri bir örgütsel birliğe ulaşması için var gücümüzle çalışmaktayız. Gençlik bu sorunu, ulusal, demokratik güçlerin birliği platformu üzerinde, kendi eylemini bağımsız geliştirebilme yeteneğiyle, kendi özerk örgütlenmesiyle çözecektir.

Gençliğin bağımsız, yığinsal örgütlenmesi, işçi köylü, öğrenci gençliği bir bütün halinde kucaklıyor. Dar, sekter bir örgütlenme yerine gençliği en geniş ölçülerde birleştiren bir örgütlenme süreci gelişiyor.

Özellikle faşist saldırıların yoğunlaştığı bu dönemde anti-faşist ilerici gençliğin birliği sorununa dikkatle eğilmekteyiz. Gençlik bu birliği sağlayabildiği, kanlı terör dalgasına karşı işçi sınıfıyla sıkı bağlar kurabildiği, çıkışlarını yığinsallaştırabildiği ölçüde faşist saldırıları geriletebilir. Bu yolla, burjuvazinin, Maocuların, Troçkistlerin provokasyonlarından kendini koruyabilir.

İşçi sınıfının genç kuşakları arasında çalışmak, komünist harekete başlı başına atılım sağlayacak bir iştir. Bu açıdan işçi gençlik örgütlenme, ajitasyon ve propaganda çalışmalarında baş yeri tutuyor. Bu çalışmalar, partimize çok sayıda genç işçi kadroları hazırlıyor. Amansızca sömürülen, her türlü güvenceden

yoksun genç işçilerin ekonomik ve sosyal sorunlarıyla ilgilenmek, onları daha geniş ölçülerde örgütlemek, sendikal savaşımında etkin yeralımlarını sağlamak, işçi sınıfının bu en dinamik ve ileriye açık kesimini Türkiye Komünist Partisi'ne kazanmak için çalışmalarımızı daha da derinleştirmek zorundayız.

Köylü gençliğin örgütlenmesinde başlanacak, yapılacak çok iş vardır. Bu alandaki olanaklarımız henüz sınırlıdır. Partimiz, genç köylülerin örgütlenmesine özel bir önemle eğilmek, onların topraksızlıktan, geri üretim ilişkilerinden doğan sorunları üzerinde etkili bir ajitasyon, propaganda çalışmasına girmek zorundadır. Bu çaba, köylü gençliğin örgütlenmesine yönelik özel bir çalışma planı çerçevesinde yürütülmelidir.

Yoldaşlar,

Burjuvazi ulusal kurtuluş savaşından bu yana gençliğe yolsulluktan, açlıktan, işsizlikten ve yıkımdan başka bir şey vermedi. İşbirlikçi burjuvazi, gençliği köşe başlarında kurşunlatıyor. İşkencelerden geçiriyor. Oysa gençlik, koca bir gelecek kurma özlemiyle yanıp tutuşuyor. Bu geleceği işçi sınıfıyla yan yana onun Marksçı-Leninici savaşkan kolunun öncülüğünde kazanabileceği gerçeğini her gün daha iyi an-

lıyor. Sovyetler Birliği, öteki sosyalist ülkeler gençliğinin elde ettiği kazanımlar, üretim sürecindeki ve toplumsal yaşamdaki etkin yerleri, ülkemiz gençliğini de sosyalizme özendirici, parlak bir örnek olmaktadır.

Ulusal ve uluslararası devrim süreçlerinin etkileriyle, genç yoldaşların özverili, ardıcıl savaşımalarıyla partimiz, ülkemizdeki gençlik hareketinin gelişmesinde berlileyici güç olmuştur. Gençlik, partimizin çizdiği yoldan şaşmadan, sabırla ve inançla yürüyecektir.

Yaşasın TKP!

Yaşasın gençliğin ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımında işçi sınıfına bağlılığı!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

YURTDIŞINDAKİ İŞÇİLER VE TKP ÜSTÜNE Ö. YOLDAŞIN KONUSMASI

Yoldaşlar,

Yurt dışında bulunan yurttaşlarımızın ezici çoğunluğunu işçilerimiz oluşturuyor. Sayıları 700 bini, aileleriyle birlikte 1 milyonu geçen Türkiyeli işçilerin yüzde 70'i Federal Almanya'da çalışıyor. Geri kalanları Batı Avrupa'da sırasıyla, Batı Berlin, Fransa, Hollanda, Avusturya, İsviçre, Belçika, Danimarka, İsveç ve İngiltere'ye dağılmışlardır. Son üç yıl içinde 300 bine yakın Türkiyeli işçi yurda kesin dönüş yapmaya zorlanmıŐtır. Bu olay, derinleşen bunalımın yükünü, emperyalist tekellerin ne denli ağır bir biçimde göçmen işçilerin sırtına bindirdiklerini ortaya koymaktadır.

1960 yıllarından bu yana Batı Avrupa'da devlet-tekel kapitalizmi, daralan sömürü olanaklarını genişletme yollarını aradı. Bilimsel-teknik devrim sürecinin de zorlamasıyla kapitalist işgücü pazarlaması uluslararası boyutlara vardı. Emperyalist tekeller, yığınsal olarak göçmen işçi çalıŐtırarak çok uluslu bir «yedek işçi ordusu» oluŐturdular. Böylece yabancı işçileri ucuza çalıŐtırıyor, yüksek ek kârlar vuru-

yor, kendi başına hareket olanakları kısıtlı bir işçi yığını kendi çıkarları uğruna oradan oraya aktarıyor. Ve yabancı işçileri yerli işçilere karşı çıkarmakla işçi sınıfının ekonomik ve politik savaşımını bölmeyi amaçlıyorlardı.

Sonra, Türkiye'den dışarıya akan işçi göçüne, bu süreçte, işbirlikçi büyük burjuvazi, bunalımları, başta işsizliği hafifletecek bir süpap gözüyle bakıyor. Bu olay, Türkiye'de yeni sömürgeciliğin, ülkeyi emperyalizmin ekonomik sistemine bağlamanın bir yöntemi olarak beliriyor.

Gelmiş geçmiş tüm hükümetler gibi, gerici-faşist karması Demirel hükümeti de yurtdışındaki işçilere birer döviz makinası olarak bakıyor. Yurda kesin dönüş yapmak zorunda kalan işçilerin haklarını korumak yerine, onların Batı Avrupa bankalarında biriken dövizlerine göz dikiyor. Tunç'lar, Şide'ler, sarı sendikacıların Batı Avrupa'daki temsilcileri de bu yağmada pay kapma yarışındadırlar.

CHP çevreleri de yurtdışındaki işçilerin sorunları karşısında yüzeysel çözümlerin ötesine geçmiyorlar.

El kapılarına köle gibi satılan işçilerimiz, en başta, Türkiye'de ileri demokratik bir düzenin kurulması, işyerlerinin açılmasıyla ülkele-

rinde çalışmak ve insanca yaşamak istiyorlar. Sorunların kesin çözümü, ne yurt dışında sürekli kalmak, ne de «üç-beş kuruş biriktirip bir işsahibi olmak» değildir. Bu gerçek gitgide geniş yığınlarca kavranıyor.

Emperyalist tekeller, bunalımın yükünü başta yabancı işçilerin sırtına yıktılar. Zaten düşük olan ücretleri daha da düşürdüler, çalışma temposunu, bantların hızını arttırdılar. Oturma ve çalışma izinlerini, serbest dolaşma, özgürce konut ve işyeri seçme, ailesini yanına getirme olanaklarını, sosyal güvenlik haklarını yeni yönetmenliklerle daha da kısıtladılar. Yabancı işçiyi kendi ülkesine sürme korkutmacasını, sömürüyü daha da katmerleştirmek için baskı aracı olarak kullanıyorlar.

Üçyüz bini aşkın işçinin aileleriyle yurda dönüşü emeklilik ve çocuklarla, gençlerin eğitimi sorununu ön plâna çıkardı. Yurda dönen ve emekli olan işçiler emeklilik sigortası haklarından kısıtlı olarak yararlanmakta, milyonlarca liralık hakları Batı Avrupa ülkelerinin sigorta kasalarına kalmaktadır.

Yüzbinlerce çocuğun ve gencin eğitim durumu ise tam bir çıkmazdadır. Yarıya yakın bir kısmı hiç okula gidememekte, öteki kısmı ise ne kendi dillerinde, ne de buldukları ülke-

nin dilinde doğru dürüst bir eğitim görmektedir. Böylece bu çocuklar, ana-babaları gibi düz işçi kalmaya, çok uluslu yedek yabancı işçi ordusunun ikinci kuşağını oluşturmaya itilmektedir. Dönüş yapanların çocuklarının da öğrenimi sürdürmeleri olanakları çok kısıtlı kalmaktadır.

Partimizin programında yer alan bütün sorunlar, yurt dışındaki işçilerimizin savaş gündemindedir. Burada, işçilerimizin toplanma, örgütlenme, seçme ve seçilme gibi politik haklarının yerli işçilere göre, yabancılar yasasıyla ve çeşitli yöntemlerle kısıtlanmış olduğunu belirtelim. Özellikle yurt dışındaki işçilerin buldukları yerde oy kullanma hakları uğrunda savaşım güncellik kazanmıştır.

Yoldaşlar,

Yurt dışındaki işçilerimiz, Türkiye işçi sınıfının olduğu gibi, yaşadıkları ülkelerin işçi sınıfının da bir parçasıdır. Sömürülen sınıf olarak tüm işçilerin temel sorunları aynıdır. Ortak düşmana, tekelci kapitalist düzene, tekel-lerin sömürüsüne karşı, ekonomik, sosyal ve politik hakları için yerli işçilerle, diğer uluslardan işçilerle omuz omuza bir sınıf savaşı yürütüyorlar. Birlikte grevlere gidiyorlar, yü-

rüyüslere geçiyorlar. 1 Mayıs'larda miting alanlarını birlikte dolduruyorlar.

Aynı zamanda işçilerimiz, ülkede ileri demokratik bir düzen için verilen savaşıla dayanışmada, katkıda bulunuyor. Öteki uluslardan işçileri bu dayanışmaya çekiyor. TKP bu iki yönlü savaşımı destekliyor ve örgütüyor. Kendi örgütlerini de bu savaşlar içinde, onlara yön verecek biçimde kuruyor. İşçi sınıfı savaşının ulusal ve uluslararası yönleri bu somut koşullarda özel bir biçimde örülüyor. Proletarya enternasyonalizmi ilkeleri eyleme, yaşama geçiyor. TKP bu Leninci ilkeleri işçilerimizin çalıştığı ülkelerin kardeş komünist partileriyle işbirliği ve uyum içinde, yaratıcı bir biçimde uygulamaya büyük özen gösteriyor. Alman Komünist Partisi'nin, Fransız Komünist Partisi'nin ve öteki kardeş partilerin gösterdikleri dayanışmaya partimiz büyük değer biçiyor. Bu partilerin basın şenliklerinde değişik dilerde konuşan yüzbinlerce emekçi TKP ve «Atılım»la dayanışmalarını haykırıyor. İşçilerimiz izinlerde ya da temelli yurda döndüklerinde bu zengin deneyleri, uluslararası işçi sınıfının savaş geleneklerini de beraberlerinde getiriyorlar.

TKP, yurt dışındaki işçilerimizin ekonomik ve politik hakları için savaşıyor. O, bu işçilerin

öteki uluslardan işçilerle birlikte en geniş, yığmsal sınıf örgütleri olan sendikalarda örgütlenmeleri için savaşıyor. Partimiz sendikalarda komünistlerin, bilinçli aktif işçilerin, arkadaşlarının güven ve saygısını kazanarak bunları parti kadrolarına kazanmak için çalışıyor. İşçi sınıfının tekellere karşı ortak savaşını bölmeye, parçalamaya yönelen her türlü oportünist akımla, şovenizmle, Batı Avrupa emperyalistlerinin desteği ile Türkiye'deki gerici-faşist güçlerin örgütlediği faşist güçlerle, baskılarla, Maocu, Troçkist, anarşist akımlarla savaşıyor.

Yurt dışındaki işçilerin örgütlülük düzeyi hızla geliyor. İlerici yığın örgütleri Türkiyeli işçilerin bilinçlenmesinde ve örgütlenmesinde önemli rol oynuyor. TKP bu örgütlerin, tekelin baskı, sömürü ve egemenliğine karşı farklı görüş ve inançtaki işçilerin daha yığmsal olarak katıldığı örgütler olarak gelişmesi yolunda çaba harcıyor.

Yoldaşlar,

Partimizin son yıllardaki büyük atılımı, yurt dışındaki işçilerimiz, yurtsever aydınlar, parti sempatizanları ve üyeleri arasında çöşku yarattı. Savaş azmimiz bilendi. Yoldaşlarımız şimdi daha da inançla, dört elle göreve sarılıyor. Savaşımın sonuçları, yürüyüşlere «TKP'ye özgürlük» belgisinin egemen olması biçimin-

de yansıyor. Maden derinliklerinde kayalarda ya da vagon kapılarında, işletmelerin duvarlarında, makine ve tezgâhlar üzerinde «TKP'ye özgürlük» belgisi yazılıyor, okunuyor. Madenlerde ve fabrikalarda yeni yeni temel parti örgütleri, hücreler kuruluyor. Partimiz geliyor.

Yoldaşlar,

İ. Bilen yoldaşın okuduğu Merkez Komitesi raporunda da belirtildiği gibi, yurtdışındaki işçiler partimizin gelişmesinde önemli bir kaynak, köprü başı olmuşlardır. Yurtdışındaki komünistler, MK'nin örgütlenme taktiklerini başarıyla yaşama geçirmişlerdir. Şimdi, yurtdışındaki serbest çalışma, örgütlenme koşullarını daha iyi değerlendirmek ve yurda atılan bu köprüyü yıkılmazcasına pekiştirmek için savaşıyoruz. Bu savaşta partimizin, Bilen yoldaşın önderliği yolumuzu aydınlatıyor.

Programı, tüzüğü, partinin politikasını, yönetimini onaylıyoruz. Konferansın toplanması çok yerinde olmuştur. Partimizin savaş yolunda Konferans yeni bir dönüm noktası olacaktır, yeni utkulara yol açacaktır.

Türkiye işçi sınıfının savaş örgütü TKP bayrağı altında ileri!

Yaşasın TKP!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Yaşasın Leninizm!

BASIN-YAYIN ALANINDA PARTİMİZİN ÖNÜNDE DURAN SORUNLAR ÜSTÜNE T. YOLDAŞIN KONUŞMASI

Yoldaşlar,

Uzun bir aradan sonra bugün burada, partimizin, Türkiye Komünist Partisi'nin Konferansı'nı toplamış bulunuyoruz.

Bu Konferansın toplanması, Türkiye işçi sınıfı hareketinde bir dönüm noktasıdır, tarihsel bir olaydır, partimizin son yıllarda yaptığı atılımın vardığı doruk noktasıdır. Bu Konferanstan Türkiye işçi sınıfının Leninci öncü kolu, onuru, zeyrekliği olan partimiz çok daha güçlenmiş olarak çıkacaktır. Partimizin son yıllardaki atılımında, bu Konferans'ın düzenlenmesinde payı olan, emeği geçen tüm yoldaşlara, Merkez Komitesi üyelerine ve en başta da Bilen yoldaşa çok şey borçluyuz. Partimizin yapısını Marksçı-Leninci temellere oturtan, yeni program ve tüzüğünü tümüyle yürekten onaylıyoruz.

Yoldaşlar,

Bugün birbirine karşıt iki dünya sistemi, sosyalist ve emperyalist dünya sistemi arasındaki ideolojik savaş, burjuva ideolojisiyle işçi

sınıfı ideolojisi arasındaki savaş evrensel çapta sürüyor. Barış ve ülkeler arasında gerginliği azaltma yolunda önemli adımların atıldığı günümüzde, ideolojik savaş daha da keskinleşiyor. Biz komünistler, işçi sınıfının dünya görüşünden, Marksizm-Leninizm'den, proletarya enter-nasyonalizmi ilkelerinden bir milim bile ödün vermeyeceğiz. Anti-sovyetizme ve anti-komünizmin her türlü süne karşı savaştan bir an bile geri durmayacağız.

Egemen ideoloji, egemen sınıfın ideolojisi-dir. Bu Türkiye'de de böyledir. Türkiye her bakımdan emperyalizme bağlı bir ülkedir. İdeolojik bakımdan da bağlıdır. Emperyalizm, tekelci burjuvazi ve toprak ağalığı egemenliği, yalnız baskı ve terörle değil, gerici ideolojilerini dayatarak sürdürüyorlar.

Emperyalist ve gerici ideolojilerin egemen olduğu ülkemizde, yaygın bir kültürel gerilik süregidiyor. Milyonlarca insanımız hâlâ okuma-yazma olanağından yoksun. Kadın nüfusta okur-yazar olmayanların oranı olağanüstü yükseliyor. Kürt halkının ise, kendi dilini, edebiyatını yazma, basma, yayma, kültürünü geliştirme olanakları zorla ellerinden alınmış, bu halkın dilini her yerde serbest konuşması bile yasaklanmıştı.

Öte yandan, dinsel kurumlar aracılığıyla emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi dinsel gericiği, mezhep ayrılıklarını körüklüyor. Yığınları bu yolla afyonlamaya çalışıyor. Feodal kalıntıların yaygın olduğu yörelerde en kör inançlar hâlâ yaşıyor.

Emperyalist damgalı işbirlikçi burjuvazinin ideolojisi, töre dışılık, bir yandan çok yönlü sapıklık, yozlaşma ve en kaba milliyetçi, ırkçı kılıklarla halkın karşısına çıkıyor. Öte yandan da, reformizm ve «sol» oportünizm biçimleriyle de özellikle işçi sınıfının sıralarına sızmaya çalışıyor. Bütün bu ters ideolojilerin tümü, ülkemizdeki sınıfsal durumdan, özellikle yolunu şaşırان küçük burjuva aydınlarıyla, mülkünden olan küçük burjuva öğelerden kendisine yandaş buluyor.

Emperyalizmin, burjuvazinin ideoloji çemberi kırılmaz değildir. Emperyalist, burjuva kültüre karşı, emekçilerin — halkın da yeşeren, boy verip serpilen demokratik, sosyalist kültür öğeleri var. Toplumun bütün alanlarında bu iki ideoloji arasında kıyasıya bir savaşım sürüyor.

Bugün illegal bir partiyiz. Bu alanda da illegal ve legal her fırsattan yararlanmalıyız. İdeolojik savaşım da, özellikle radyo ve te-

levizyonun faşistleştirildiği günümüzde, yurt-sever, demokratik güçlerin yayını olan «Bizim Radyo»nun işlevi daha da büyüdü. İdeolojik savaş alanında partimizin rolü tartışılmaz. «TKP'nin Sesi» radyosunun kurulması ve yayınlarını arttırmasıyla, savaşım güç kazanmıştır.

Radyo yayınlarını, «TKP'nin Sesi» yayınlarını, parti örgütlerinin düzenli yayması gerek. Bu radyo yayınlarını düzenli dinlemek, basıp çoğaltmak, bunu örgütlemek bir ödev olarak önümüzde duruyor. Temel örgütleri, parti üyelerini bu yolda eyleme çekme zorunluktur.

Partimizin atılımı, parti basınına da büyük bir canlılık getirdi. TKP Merkez Komitesi organı «Atılım», parti kadrolarının elinde ideolojik bir savaş silâhıdır. «Atılım»ı çoğaltmak, yaymak, yığınlara iletmek de başta gelen ödevlerimizdendir. Yayın organlarına haber, bilgi yollamak, yazı yazmak, militanları bu yolda özendirmek, yüreklendirmek ertelenmez bir ödevdir. Lenin'in vurguladığı gibi, parti basını kolektif propagandacıdır, ajitatördür, kolektif örgütleyicidir. Parti basınıımız yetkinleştikçe, örgütlenme çalışmaları güçlenmekte, örgüt olarak gelişme hızlandıkça, parti yayınının içeriği, biçimi daha da zenginleşmekte, yetkinleşmek-

tedir. İdeolojik savaşla, örgütlenmemiz kol kola, iç içe yürüyecektir.

Aylık «Yeni Çağ» dergisini de daha düzenli bir biçimde dağıtmak ve yaymak, zamanında çıkarmak önümüzde duran ödevlerdendir.

15 günlük «Durum» bülteni, partimizin çalışmalarını kardeş partilere ileten bir enformasyon organıdır. İngilizce, Fransızca, Almanca çıkmalıdır. Dünya komünist ve işçi hareketini, dünya demokratik kamuoyunu eylemlerimizden haberli kılmak gücümüze güç katacaktır. Ayrıca, bu alanda, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisinden, komünist ve işçi partilerinin «Enformasyon Bülteni»nden daha etkin yararlanmak zorundayız.

Lenin, 1900'lerin başlarındaki Rusya'yı değerlendirirken, çok sayıda yerel yayın olduğunu, merkezi yayın organlarının zayıf kaldığını belirtiyor, bu da hareketin kopukluğunu, zayıflığını ya da lüks içinde olduğunu gösteriyordu. Öyleyse, yayın alanında güçleri toplamak, ana ağırlığı merkez organlarına vermek zorunluktur. Legal yayın olanaklarını da sonuna kadar zorlamak, bu olanaklardan yararlanmak gerekiyor. Dünya komünist ve işçi hareketinin ortak belgelerini, yapıtlarını olduğu gibi, özgün araştırmaları da legal olarak ya-

ynlamalıyız. Bu alanda illegal yayınlarımızı popülarize edebiliriz.

Bu arada Kürt dilinde gerek radyoda, gerekse kimi yazılı organlarımızda yayın yapmak da büyük bir gereksinimdir.

Liberal, demokrat, yurtsever basınla yakın ilişkiler kurmak, var olan ilişkileri derinleştirmek gereklidir.

Basın tekellerinin dağıtım üzerindeki egemenliklerinin etkinliğini kırmak için, gerekli önlemleri almak da önde duran sorundur.

Örgütsel birliğimiz, ideolojik birliğimize dayanıyor. Bu birliği gözbebeğimiz gibi koruyacağız. Parti programımızı yaymak, içeriğini açmak, yazıyla, sözle yığınlara benimsetmek gerek. Politik, ideolojik hiç bir konuda kadrolarımızın zihninde en küçük bir bulanıklık bile olmamalıdır. Bu bakımdan yayınlarımızda her kavramın açık-seçik işlenmesi, araştırmalar yapılması, bu araştırma sonuçlarının parti basınında tartışılması ve her yeni beliren sorunda görüş birliğinin bu yolla sağlanması gerekiyor. Pratik önlem olarak, Plâtform'da belirtilen «araştırma ve çeviri bürolarının oluşturulması ve var olanların güçlendirilmesi» kararı sevindiricidir.

Çeşitli olanaklardan yararlanarak sürdürülen Parti içi eğitim çalışmalarını daha da yoğunlaştırmak gerekiyor. Uluslararası komünist hareketin ortak sorunlarının öğrenilmesinin yanı sıra, ulusal çapta sorunlarımızı, işleyecek, açıklığa kavuşturacak yönde eğitimi yoğun olarak ele almak zorunluktur.

Yoldaşlar,

Biz Leninci ilkeleri yaşama geçirdikçe, biz bolşevikleştikçe üstesinden gelemeyeceğimiz hiç bir sorun yoktur. İdeolojik savaşım da utku işçi sınıfınındır.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

İ. Bilen Yoldaşın TKP Konferansında Yaptığı Kapanış Konuşması*

Yoldaşlar!

Gerçekten Parti Konferansı, çok zor koşullar altında, fakat düzenli ve uzunboylu bir çalışmayla hazırlandı. Fire, açık vermemek için elden gelen bütün konspirasyon, gizlilik yöntemleri uygulandı. Saat gibi işleyen bir Konferans düzenlendi. Bu, Partimizin gelişmesini en iyi gösteren somut olaylardan biridir.

Partimizin tarihinde kongeler olmuş, ama kongrelerin bir çoğu doğru kararlar aldığı halde, —bu kararların— bir çoğu uygulanmamıştır. Acemilikler olmuş. Daha da doğrusu, tüzüğü konspirasyon ilkeleri çiğnenmiş, bu yüzden Parti Kongrelerinin kararları uygulanmamış, seçilen MK, örneğin IV. Kongreden bir hafta sonra içeri düşmüştür. Bu oldu...

Parti adına, asılan Mesutlar, kurşuna dizilenler adına, parti üyelerine şunu bir kez daha yinelemeliyiz. Parti gizliliğine uyulmazsa, bu olmazsa, yapılanlar oyun kâğıdından evler gi-

* «Yeni Çağ», Nisan 1977, Sayı 4, s. 365 - 367.

bi yıkılır gider. Hepisi —konferansa katılanlar— kellesini koltuğunun altına almış yoldaşlardır. Parti Tüzüğünü, disiplini bilirler. Bunu yineliyorsak, ağrımıza gitmesin. Legale bir gün çıkacağız. Bizim yurdumuza da güneşli günler gelecek, o zaman Kongrelerimizi, forumlarımızı önceden halka, kamuoyuna duyuracağız, sere serpe istediğimiz gibi açıkta konuşacağız... Gizlilik başına kuma sokmak değil, savaşılabilmek biçimidir. Disiplin bizim anamız, babamız, utkumuzun anahtarıdır.

Yoldaşlar, değişik illerden geldiler. İdealimiz büyüktür. Komünizm uğrunda ölürüz deriz, halka özgürlük getirmek için, insanın yaşayacağı özgürlük için canımızı esirgemiyoruz. Böylesi büyük bir savaştır biz komünistlerin savaşı.

Konferans hazırlıkları uzun sürdü. Herkes belgeleri inceledi. Bu da büyük bir başarı. Burada alınan kararların hepsi açıklanamaz. Çoğu açıklanacak. Basına verilmesi yararlı ve konspirasyonu bozmayan kesimleri, halkımıza, basına açıklanacaktır. İşçi sınıfı, partisinin, TKP'nin ne yaptığını duymalıdır, bilmelidir. Biz ona hesap veriyoruz. Halk bilmezse, o zaman işe yaramaz.

Buradaki bütün konuşmaların hepsinde

bir nokta, bir düğüm yeri var ki önemli. Hepsi bir şey üzerinde duruyor. Hepsi örgüt sorununa geliyor. Örgüt olursa herşeyi yaparız. Bunu biraz daha somutlaştırmalı. Örgüt havada değil. Bu, fabrikalar kalelerimizdir, sloganı ile bağlı. Ağır endüstri kollarında, bu işçiler arasında temel örgütler kurmak, onları eylemlere sürmek. Taban örgütleri (hücreler), komiteler partinin temel örgütleri, dayanaklarıdır. Eskiden olduğu gibi olmamalı. Bazan temel örgüt kuruluyordu fabrikalarda. Toplanıyorlardı haftada bir defa. Adem babadan başlarıydı konuşmaya. Bir defa, bir hücre toplantısında, baktım, bir işçi yoldaş dedi ki, ben sekreterim, (toplantılara) taş devrinden başladık, geldik derebeyliğe. Fabrikanın ne zaman kurulduğunu sordum. «Yeni» dedi. Ben de: «sen hâlâ taş devrindesin» dedim. Fabrikada ne oluyor? Kim nasıl davranıyor? Ne yapıyor? Güncel savaş nedir? Somut ne yapmalı? Komünist, komite bunlar üzerine eğilmelidir. Partinin politikasını somut uygulamak, yığınlara iletmek.

Profilo! ... Çok önemli bir olay. Yineliyorum. Fazla gelmesin. Oraya barıkata çıkacağız. Barıkata zorluyorlar bizi. Bizim savaşımız kan ve ateş içinden geçiyor. Rız olmayacağız işçileri, gençleri sokaklarda, alanlarda vursun-

lar. Savaşacağız. O da fabrikada olur. «Fabrikalar kalemizdir!» belgesinden ayrılmayacağız. Bu tepegözlük değil. Anarşist değiliz. Serüvenci değiliz. Örgüt kuracağız. Kuruyoruz. Grevlerde, gösteri yürüyüşlerinde işçilerin yanında olacağız. Komünist sözünün eridir.

Yığının olduğu yere polis burnunu kolay kolay sokamaz. Provokasyon her zaman yapabilir. Bize uyanık olmak düşer. 1928'de iki arkadaş, İstanbul'da İstiklâl caddesinde 1 Mayıs çağrısı dağıttık. Hem dağıtıyor, hem koşuyor, kaçıyoruz. El kadar bir kâğıt için, bir bildiri için 5 yılı göze alıyorduk. Şimdi olanaklar başka. Ama işin çekirdeği fabrika örgütüdür. Parti büyüyor. Sorunlar da. Hâlâ yoldaşlarla çekişiyoruz: legal ve illegal çalışmayı uyumlaştırmak için. 60 yılından sonra TİP çıktı. Bazı kimseler legale alıştı. Bu, kimilerini pasifliğe, körlüğe götürdü. İşin illegal yanı ağır. Legal olanağı kullanmak elbette gerek. Gençlik, kadın, sendika örgütleri var. Hepsi dalıcı olmalıdır. Türk-İş'te, sendikalarda, yığın örgütlerinde çalışmayı bilmeliyiz. Orduda olmalıyız. Orda çalışmanın biçimi daha başka elbet.

Yoldaşların en çok değindikleri örgüt sorunudur. Kürt sorunu da var. Ne olursa olsun. Ama her şeyin başı yine de parti örgütüdür.

Onunla başarılı oluruz. Bu kararlara geçmelidir.

İkinci özellik. Konferans, Komünist Partisinin giderek Leninci ilkelere oturduğunu, lâf değil, iş yaptığını gösterdi. Bu, büyük bir kazanım. Bunu geliştireceğiz.

Sonra proleter enternasyonalizmi sorunu vardır. Proletarya enternasyonalizmini biz Berlin'de, Avrupa komünist partilerinin toplantısında dobra dobra koyduk. Partimizin varlığını biz kendi savaşlarımızla diğer komünist partilere ispat ediyoruz. Daha da edeceğiz.

Üzerinde kıvançla durulan bir sorun da, Partimizin saygınlığının arttığıdır. Parti belgelerinin yığınlara malolması gökten inmedi, savaşım oldu. Savaşacağız. Düşmana diz çöktüreceğiz.

Burjuvazi, gericilik, bize değil özgürlük, nefes, su bile vermez. Cezaevlerinde öyledir. Politik alanda da öyle. İşçi sınıfı 5 milyonu aştı. TKP'ye özgürlük belgisi yayıldı. Demirel bağırıp çağırıyor. Elinde olsa bizi boğar. Faşist komandoları, elindeki bütün ezgi araçlarını üzerimize sürdü. Biz örgütlülükle, Leninci disiplinle buna karşı yürüyoruz. İlerledik, ilerliyoruz!

Böylesi bir Konferanstan yüz alkı ile çıktık.

Konferansın Yankıları

Σελίδα 8 — Σάββατο, 25 Φλεβάρη 1977

— ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ σ. Ι. ΜΠΙΛΕΝ

Τό ΚΚΤ άγωνίζεται ύπέρ τής συνένωσης τών δημοκρατικῶν δυνάμεων τής Τουρκίας

ΣΥΝΗΛΘΕ ΣΤΟ ΙΚΟΝΙΟ Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΚΚΤ

ΖΥΡΙΧΗ, Φλεβάρης. (*Εκτοκτῆ ἀνταπόκριση). — 'Ο Γενικός Γραμματέας τής ΚΕ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Τουρκίας, σ. Ι. Μπίλεν, ἔδωσε σέ συνενῶτη τῆς ἐφημερίδας μας, τὴν ἀκόλουθη συνέντευξη:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιὰ εἶναι ἡ κατάσταση στὴν Τουρκία καὶ ποιά πολιτικὰ ἐξέλιξι θισγράφετα ἐκεῖ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἡ βαθύ κρίση στὴν ὁποία βρίσκεται ἡ χώρα, δὲν ντεται καὶ δεδαινει. Ἡ κρίση αὐτὴ ἐκδηλώνεται ἰδιαίτερα καθαρά στὸν πολιτικὸ οἰκονομικὸ καὶ καὶ νικητὸ τομέα.

Οἱ ἀντιδραστικοὶ κύκλοι καὶ ἡ σχηματισμένη ἀπὸ αὐτοὺς ἐπιθετικὴ κυβέρνηση συνεισέφεραν, στὴν ἀποία μετέχουν καὶ φασιστες, προσαθεῖν, μὲ τὸ δυναμικὸ τῆς τρομοκρατίας καὶ μεθόδων, ποὺ φρονουν ὅλο καὶ πλεονεκτή τὸν κίνδυνὸν τοῦ φασισμού στὴ χώρα μας, νὰ θγοῦν ἀπὸ τὴν κρίση. Ἡ τρομοκρατία αὐτὴ κατεπὸνεται κρῶς' ἀπ' ὅλα, κατὰ τῆς λογικῆς τάξης, κατὰ τὸν πατριωτικὸν καὶ προοδευτικὸν δυνάμεων. Ἐπὶ τῆς

'Ο σ. Ι. Μπίλεν.

Yunanistan Komünist Partisi (KKE) Merkez Komitesi organı «Rizospastis» gazetesi 26 Şubat 1977 tarihli sayısında TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen'in bir demecini yayınlamıştır. Gazetenin İ. Bilen'in resmiyle birlikte birinci sayfada verdiği demeç şöyledir :

Soru : Türkiye'deki son durum nedir, politik gelişmeler nasıldır?

Yanıt : Memlekette çok yönlü bir bunalım derinleşiyor ve sertleşiyor. Bu bunalım ekonomik, sosyal ve politik alanda kendini gösteriyor.

Gerici egemen çevreler ve onların çatıştığı gerici-faşist karması koalisyon hükümeti bu bunalımın içinden sert bir terör ve faşizme tırmanma yöntemleriyle çıkmak çabasıdadır. Terör en başta işçi sınıfına, ilerici, yurtsever güçlere yöneliktir.

Buna karşı işçi sınıfının öncülüğünde bütün ulusal, demokratik güçler emperyalizme, NATO'ya, yerli işbirlikçilerine, büyük sermayeye ve toprak ağalarına karşı sınıfsal, ulusal bir kurtuluş savaşı yürütüyorlar.

Soru : Bu aşamada partinizin durumu, konumu ve tutumu nedir?

Yanıt : Partimiz, TKP, gerek ideolojik ve gerekse örgütsel bakımlardan bu sınıfsal ve ulusal savaşımın başını çekiyor. Partimizin stratejisi ve taktiği memleketi emperyalizmin, işbirlikçilerinin egemenliğinden kurtarmaya, ileri demokratik bir düzen yaratmaya yöneliktir. Bu amaçla, partinin önünde duran görev bütün demokratik ilerici, yurtsever güçleri bir araya getirmek, ulusal demokratik cepheye birleştirmektir.

Bunlar, partimizin son Konferans'ında bütün yönleriyle işlendi. Konferans bu amaca ulaşmak için kesin kararlar aldı.

Soru : Anlaşıldığına göre, partinizin yeni bir Konferans'ı yapılmıştır. Bu Konferans'ın yapıldığı yer ve ayrıntıları üzerinde bize bilgi verebilir misiniz?

Yanıt : Partimizin Konferans'ı Anadolu'nun göbeğinde, Konya ilinde yapıldı. Bütün parti örgütleri, tüzük gereğince Konferans'a katıldı.

Konferansımız, büyük bir başarıyla sonuçlandı. Partimizin Leninci birliği daha da pekişti. Delegeler parti MK'nin raporunu, platformunu ve bütün belgelerini tartışılar ve alkış-

larla onayladılar. Partinin yeni Programı ve Tüzüğü'nü, MK'nin politikasını ve çalışmalarını oy birliğiyle onayladılar. Konferans MK'ni, Politik Bürosu'nu ve Genel Sekreter'i yine oybirliği ile onayladı.

Konferans'ın özelliklerinden biri de partimizin proletarya enternasyonalizmine bağlılığını bir daha ve açıkca belirtmesidir.

Konferans dünya komünist ve işçi hareketinin birliğinin Marksçı-Leninici ilkeler temelinde güçlendirilmesi için partimizin elinden gelen çabayı harcamasını görev olarak belirledi.

Muhabir : Yanıtlarınıza çok teşekkür ederiz, savaşınızda size yeni başarılar dileriz.

İ. Bilen yoldaş : Biz de Yunanistan Komünist Partisi'ne çetin savaşında başarılar dileriz.

ФОРУМ ТУРЕЦКИХ КОММУНИСТОВ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi organı «Pravda» gazetesinin 4 Mart 1977 tarihli sayısında Atina kaynaklı ve «Türkiye Komünistlerinin Formu» başlıklı bir yazı çıkmıştır. «Pravda», TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen'in «Rizospastis» gazetesine verdiği demeci yayınlamıştır.

*

NEUES DEUTSCHLAND

Nationalkonferenz der KP der
Türkei in der Illegalität

Parte (ADN) Die KP der Türkei hat

horizont

Nationalkonferenz der KP
der Türkei

in türkischen Konya hielt die KP
der Türkei unter den Bedingun-

Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi organı «Neues Deustschland» gazetesi ile gene aynı partinin organı «Horizont», TKP Konferansı ile ilgili haberler yayınlanmışlardır.

Der Vorstand hat, wie im
Jahre 1977, in der Zeit
unser Organisation
von der Partei
zum 1. März 1977
über den Vorstand
übernommen und die
Verantwortung für die
Tätigkeit der Partei
übernommen.

Die Opposition gegen Demirel vereinen

Konferenz der Türkischen Kommunistischen Partei / Legalisierung der Partei und Beendigung des Terrors gefordert

Die Konferenz der Türkischen Kommunistischen Partei hat am 1. März 1977 in Berlin eine Konferenz der türkischen Kommunistischen Partei in der Türkei abgehalten.

Almanya Komünist Partisi'nin organı «Unsere Zeit» gazetesinin 22 Mart 1977 tarihli sayısında «Demirel'e Karşı Muhalefet Birleşiyor» başlıklı ve «Türkiye Komünist Partisi'nin Konferansı : Parti Üzerindeki Yasağın Kalkması ve Terörün Sona Ermesi İstendi» alt başlıklı ve Merkez Komitesi Raporu'nu özetleyen bir yazı yayınlanmıştır.

*

Die Wahrheit KP der Türkei: Wendepunkt in unserer Entwicklung

Nationalkonferenz tagte in tiefster Illegalität

Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi organı «Die Wahrheit», «TKP : Gelişmemizde Bir

Dönüm Noktası» başlığı ve «Ulusal Konferans En Derin Gizlilik Koşullarında Yapıldı» alt başlığı altında Konferansın yapıldığı haberini vermekte ve TKP'nin gelişmesini kısaca özetlemektedir.

*

l'Humanité

ORGANE CENTRAL DU PARTI COMMUNISTE FRANÇAIS

Conférence nationale du Parti communiste de Turquie

- Dans le communiqué final, le PCT souligne « la nécessité d'agir, pour l'unité d'action de la classe ouvrière et pour son alliance avec toutes les forces démocratiques et anti-impérialistes. »

Il insiste particulièrement sur les points suivants :
« Faire échec à la coalition fasciste au pouvoir, former un gouvernement démocratique, maintenir l'indépendance nationale contre la mainmise de TOTAN et de

Fransız Komünist Partisi'nin günlük organı «Humanite» gazetesi TKP Konferansı'nın toplandığı haberini vermekte ve Konferans'tan sonra yayınlanan bildiriyi özetlemektedir.

*

Conférence des communistes turcs

le drapeau rouge / mercredi 16 mars 1977

Le Parti communiste de Turquie a tenu dans la clandestinité, dans

ouvrière et du peuple, d'abord sous l'hégémonie de la classe ou-

Belçika Komünist Partisi'nin organı «Drapeau Rouge» gazetesinin 16 Mart 1977 tarihli

sayısında çıkan haberde, TKP'nin Konya ilinde bir Konferans topladığı haberi verilmekte ve Konferansta ele alınan konular kısaca özetlenmektedir.

*

France Nouvelle

HEBDOMADAIRE CENTRAL DU PARTI COMMUNISTE FRANÇAIS

"Après les semailles"

Roger Terron

« Nous sommes un champ après les semailles ».
Ce vers de Nazım Hikmet
inspire les communistes turcs qui viennent, dans les conditions
de la répression et de l'illégalité, de tenir une conférence
nationale sur le sol même de leur pays.

La remontée du Parti communiste de Turquie

Le succès remporté contre les cours de
sécurité montre que des forces démocrati-
ques puissantes existent, qu'elles peuvent
imposer une autre orientation, conforme
aux intérêts du peuple et du pays. C'est
une des leçons que le Parti communiste de
Turquie a tirées et qui confortent sa stra-
tégie : unir tous les patriotes, tous les dé-
mocrates sur une plate-forme commune.

Fransız Komünist Partisi'nin merkez or-
ganı «France Nouvelle» dergisi, 22 Mart 1977
tarihli sayısında 2 sayfayı Türkiye'ye ve TKP'-
ye ayırmıştır. Nazım Hikmet'in «Biz Ekim son-
rası bir tarlayız» dizelerini alt başlık olarak ko-
yan dergi, «Nazım Hikmet'in bu dizeleri, baskı
ve gizlilik koşullarında kendi ülkelerinde bir
Konferans yapmış bulunan Türkiye'li komü-
nistleri esinlendiriyor» demektedir. Türkiye'de-
ki politik gelişmelerin özetlendiği yazıda, «Tür-
kiye Komünist Partisi'nin Yükselişi» altbaşlığı

altındaki kısımda TKP ve Konya Konferansı'na ilişkin olarak özetle şöyle denmektedir :

«Türkiye Komünist Partisi'nin geçtiğimiz Şubat ayında Konya'da, Türkiye topraklarında gizlice topladığı konferans da Komünistlerin ne kadar canlı olduklarını, halkın içersinde nasıl kök saldıklarını gösteriyor. ...

«Türkiye Komünist Partisi, 1923'den beri illegal koşullar altındadır. Geçen bu yarım yüzyıl boyunca militanları, demokrasi kavgasının bedelini ağır bir şekilde ödemişlerdir. Hâlâ günümüzde bile, sadece bir «komünist» sözcüğü hapse düşmek için yeterlidir. Ama artık gelişme olanakları çok daha açıktır, hedefler çok daha geniş kitleler tarafından paylaşılmaktadır. Halkın savaşımalarını ve umutlarını besleyen de zaten budur.»

*

TEMPS NOUVEAUX

HEBDOMADAIRE POLITIQUE

Fondé en 1943

N° 11, MARS 1977

■ TURQUIE

Sovyetler Birliği'nde haftalık olarak yayınlanan «Temps Nouveaux» dergisinin 11 Mart

1977 tarihli sayısında Türkiye'ye ayrılan sü-
tünlerde TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri
İ. Bilen'in «Rizospastis» gazetesine verdiği de-
mece dayanarak TKP'nin Konya ilinde bir kon-
ferans topladığı haberi verilmekte ve özetle
şöyle denmektedir :

«İ. Bilen, ülkenin içinde bulunduğu derin
siyasal ve ekonomik bunalım koşullarında iş-
çi sınıfının yönetiminde bulunan bütün ulusal
ve demokratik güçlerin emperyalizme, NATO'-
ya, komprador burjuvaziye ve büyük toprak
sahiplerine karşı çetin bir sınıf savaşımı sür-
dürdüklerine dikkati çekmiştir. Bu savaşım,
bütün demokratik, ilerici ve yurtsever güçleri
ulusal demokratik cephenin bünyesinde toplama
için çaba gösteren Komünist Partisi tara-
fından yönetilmektedir.»

Hürriyet

GÜNLÜK MİLLİYET NİYASI GAZETESİ

Türkiye gizli komünist
partisi konseyi
Konya'da
toplantı yapılmış

ANKARA, (hha) - Türkiye Gizli Komünist Partisi Genel Sekreteri İ. Bilen, Zürih'te verdiği demeçte, "Türkiye Komünist Partisi Konseyi'nin yakın bir zamanda Konya'da toplantı yaptığını, bu toplantıda bütünüyle parti organları temsilcilerinin hazır bulunduğunu" açıkladı.

Tercüman

Türkiye Komünist
Partisi'nin Konya'da
kongre yaptığı
iddia edildi

ATINA (THA)
Gizli Türkiye Komünist
Partisi Genel Sekre-

YANKI

*Türkiye Komünist Partisi
Sekreteri İsmail Bilen parti
ya'nda gizli bir kongre yaptığı
süzdü.

Milliyet

Halk Gazetesi

Türkiye Komünist
Partisi Genel
Sekreteri, Konya'da
gizli bir kongre
yapıldığını öne sürdü

ATINA, THA

Gizli Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri İsmail Bilen, Zürih'te Yunanistan Dış Komünist Partisi organı Rizospastis gazetesinin muhabirine verdiği bir demeçte, TKP'nin Konya'da gizli bir kongre yaptığını ileri sürmüş, toplantıda partinin yeni tüzük ve programının oylandığını, Merkez Komitesi'nin yeni üyelerinin, Politbüro sunun ve Genel Sekreterinin seçildiğini söylemiştir.

Öte yandan Konya'da hükümet yetkilileri TKP'nin böyle bir toplantı yapmasının olanaksız olduğunu söylemişler durumun incelendiğini bildirmişlerdir.

Türkiye'de de çeşitli burjuva basın organları 1 Mart 1977 tarihli sayılarında Konferans'a ilişkin olarak verdikleri haberlerde bunu genellikle bir «iddia» olarak değerlendiriyorlar ve Konya'daki «hükümet yetkilileri»nin böyle bir Konferansın yapılmasına olanak bulunmadığını söylediklerini bildiriyorlardı. Türk Haberler Ajansına dayanılarak verilen bu haberlerde şöyle denmekteydi :

«Gizli Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri İsmail Bilen, Zürih'te Yunanistan Dış Komünist Partisi organı Rizospastis gazetesinin muhabirine verdiği bir demeçte, TKP'nin Konya'da gizli bir kongre yaptığını ileri sürmüş, toplantıda partinin yeni tüzük ve programının oylandığını, Merkez Komitesi'nin yeni üyelerinin, Polit bürosunun ve Genel Sekreterinin seçildiğini söylemiştir.

«Öte yandan Konya'da hükümet yetkilileri TKP'nin böyle bir toplantı yapmasının olanaksız olduğunu söylemişler, durumun incelendiğini bildirmişlerdir.»

*

«Yankı» dergisinin 7-13 Mart 1977 tarihli 312. sayısında ise, «Türkiye Komünist Partisi

Genel Sekreteri İsmail Bilen partinin Konya'da gizli bir Kongre yaptığını ileri sürdü» deniliyordu.

*

15 Mart tarihli «Milliyet» gazetesi, «Sükan: TKP Konya'da Toplantı Yaptı mı, Hükümet Açıklasın» manşeti ile DP Konya Milletvekili Faruk Sükan'ın bir basın toplantısı yaptığını bildiriyordu. Gazetede ki haber aynen şöyleydi:

«DP Genel Başkan Yardımcısı Faruk Sükan dün Meclis'te bir basın toplantısı düzenleyerek, «Rusya'nın Türkiye'nin iç işlerine müdahale ettiğini» öne sürmüş, «Bu konuda hükümetin bir açıklama yapmasını» istemiş, «TKP'nin Konya'da toplantı yaptığı birçok komünist gazete tarafından açıklandı. Hükümet bu konuda Meclis'te bilgi vermelidir. Böyle bir şey var mıdır, yok mudur?» demiştir.

«Faruk Sükan bu konuda «Bizim Radyo, TKP'nin Sesi» gibi yayınlardan örnekler vermiş ve en son «Avrupa'da yayınlanan komünist gazetelerin Konya'da TKP'nin aldığı kararları neşretmeye başladıklarını» bildirmiştir.»

03 SA 7456

ULB Halle

3/1

000 161 640

Şafak Matbaası

25 Lira

